

Marit Wilhelmsen

Holdninger til norsk bistand. 2010

Rapporter I denne serien publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå, mai 2011 Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Standardtegn i tabeller	Symbol
ISBN 978-82-537-8089-4 Trykt versjon	Tall kan ikke forekomme	.
ISBN 978-82-537-8090-0 Elektronisk versjon	Oppgave mangler	..
ISSN 0806-2056	Oppgave mangler foreløpig	...
Emne: 00.01.30	Tall kan ikke offentliggjøres	:
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Null	-
	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
	Foreløpig tall	*
	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
	Desimaltegn	,

Forord

I denne rapporten legger Statistisk sentralbyrå (SSB) fram hovedresultatene fra en landsomfattende undersøkelse om folks holdninger til norsk utviklingshjelp. Undersøkelsen er gjennomført på oppdrag fra Direktoratet for utviklingssamarbeid (NORAD) og er blitt gjennomført ved jevne mellomrom siden 1972. Datainnsamlingen ble i hovedsak gjennomført i oktober og november 2010, og inngikk som en del av SSBs Reise- og ferieundersøkelse. Spørsmålene ble revidert i samarbeid med NORAD før datainnsamlingen. Frode Berglund og Karianne Lund ved Seksjon for brukertesting og planlegging var involvert i dette arbeidet. Det rettes en stor takk til Elisabeth Rønning og Øyvinn Kleven for kommentarer og tilbakemeldinger på tidligere utkast.

Prosjektstøtte: Direktoratet for utviklingssamarbeid

Sammendrag

Undersøkelsen viser at oppslutningen om norsk utviklingshjelp er høy og stabil – 87 prosent av befolkningen stiller seg positiv til norsk utviklingshjelp. De siste ti årene har denne andelen ligget stabilt på rundt ni av ti. Halvparten mener at bistandsbudsjettet er passe stort. Dette er en økning fra 2006 da fire av ti mente det samme. Ellers har denne andelen ligget stabilt på rundt 50 prosent siden begynnelsen av 1980-tallet. To av ti mener budsjettet bør reduseres.

Seks av ti mener bistanden gir gode eller svært gode resultater. Dette er en nedgang siden sist gang dette ble målt i 2006. Nedgangen har vært størst blant de yngste i befolkningen. Flertallet av de spurte mener at bistand gitt av frivillige organisasjoner gir best resultater, samt at FN og frivillige organisasjoner forvalter bistanden best.

Norske myndigheter arbeider med bistandsprosjekter innen ulike områder. I befolkningen er det flest som kjenner til bistandsprosjekter som arbeider med miljø, skog og klima, mens få kjenner til prosjekter innen styresett og demokrati.

I undersøkelsen ble respondentene bedt om å nevne organisasjoner og institusjoner som arbeider med bistand. Norges Røde Kors blir nevnt av 60 prosent av respondentene, og er den desidert mest kjente organisasjonen. Etter Røde Kors følger Redd Barna og Kirkens Nødhjelp, som tre av ti kjenner til. Det er 15 prosent som nevner at de kjenner til Norad, en nedgang siden forrige undersøkelse.

Korrupsjon og styresett er den årsaken flest mener er viktig i sammenheng med utviklingsproblemer. Av de spurte oppgir 65 prosent dette. Seks av ti mener at krig og konflikter hinder utvikling i fattige land. Disse to årsakene mener klart flest er avgjørende i å hindre sosial og økonomisk vekst i utviklingsland.

Én av tre er svært eller ganske interessert i stoff om utviklingsland og bistand i media. Interessen har vært stabil siden 1999, men i denne runden av undersøkelsen faller interessen noe.

Abstract

The results from the survey indicate that the support towards Norwegian development aid is high and stable – 87 percent of the population is positive. During the last ten years this support has been stable, and around nine out of ten have been positive towards such aid. The size of the budget on development aid is supported by half of the population. This is an increase since 2006 when four out of ten thought the same. Generally, and since the 1980s, this share has been stable around 50 percent. On the contrary, two out of ten thinks that the budget should be decreased.

Six out of ten thinks that development aid produces good or very good results. This is a decline since the last measurement in 2006. The decline is greatest among the younger people. The majority of the people asked think that development aid given by voluntary organisations produces best results, and that the UN manage development aid most effective.

Norwegian authorities' works with aid projects within different areas. The Norwegian population is most familiar with aid projects that work with environment, forest and climate, while a very small number are familiar with project that work with governance and democracy.

In the survey the respondents where asked to mention organisations or institutions that works with development aid. Norwegian Red Cross was mentioned by 60 percent of the respondents, and is the most well known organisation in the population. Save the Children and Norwegian Church Aid follows with 30 percent. It's about 15 percent that mention Norad, and this is a decline since the last survey in 2006.

Corruption and governance is what most people think are important reasons for problems with development. Of the people asked 65 percent give these reasons. Six out of ten thinks that war and conflicts prevent development in poor countries. It's these reasons that most people mentions as an obstacle for social and economical growth in developing countries.

One out of three is very or quite interested in matters about development countries or development aid in the media. The interest has been stable since 1999, but in this round of the survey there has been a fallen interest.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	7
2. Fortsatt høy oppslutning om norsk utviklingshjelp	8
3. Halvparten mener størrelsen på bistandsbudsjettet er passe stort	13
4. Seks av ti mener bistand gir gode resultater	18
4.1. Flertallet mener at norsk nødhjelp gir gode resultater	19
4.2. Flertallet mener at bistand gitt av frivillige organisasjoner gir best resultater.....	20
5. Nordmenn har størst tiltro til frivillige organisasjoner og FN	26
6. Det er flest som har kjennskap til utviklingsprosjekter innen miljø, skog og klima	33
7. Seks av ti kjenner til Norges Røde Kors	36
8. Hvorfor er det så vanskelig å skape vekst i utviklingslandene?	39
9. Fire av ti mener at fattigdom i utviklingsland skyldes interne forhold	43
10. Én av ti mener at norske myndigheter bør øke bistanden	46
11. Én av tre er interessert i bistandsspørsmål	52
12. Én av tre har tiltro til mediernes framstilling av situasjonen i utviklingsland	54
12.1. Én av fire mener at massemediene gir et riktig bilde av Norges rolle i utviklingslandene	54
13. Dokumentasjon av datainnsamlingen	57
Referanser	62
Vedlegg A: Tidsserier	63
Vedlegg B: Spørreskjema	65
Figurregister	71
Tabellregister	72

1. Innledning

Statistisk sentralbyrå (SSB) har gjennomført undersøkelser om folks holdninger til utviklingshjelp en rekke ganger. I tillegg til i 2010, er slike undersøkelser gjennomført i 1972, 1974, 1977, 1980, 1983, 1986, 1990, 1993, 1995, 1999, 2001 og 2006. Oppdragsgiver for undersøkelsene har vært Direktoratet for utviklingshjelp (Norad). Undersøkelsene i perioden fra 1972 til 1990 var gjennomført i tilknytning til SSBs arbeidskraftundersøkelser (AKU) med tilfeldige utvalg på omkring 2 000 personer i alderen 16–74 år. Undersøkelsene fra 1993 til 2001 er gjennomført som deler av SSBs omnibusundersøkelse med tilfeldige utvalg på 2 000 personer i alderen 16–79 år. I 2006 ble undersøkelsen gjennomført som en selvstendig undersøkelse med et tilfeldig utvalg på 2 000 personer i samme alder. I 2010 ble undersøkelsen gjennomført som en del av SSBs Reise- og ferieundersøkelse. Et av formålene med undersøkelsen er å studere utviklingen over tid, derfor er utvalgene trukket likt for å gi sammenlignbare resultater.

Undersøkelsen i 2010 inneholdt følgende temaer:

- Holdninger til bistand gitt til land i ulike deler av verden. I undersøkelsen skilles det mellom bistand gitt til land i Asia, Afrika og Latin-Amerika, og land i Øst-Europa, tidligere Sovjet-republikker og Russland.
- Holdninger til bistandens størrelse. Utvalget deles i to, hvor den ene halvparten bes om å vurdere bistandsbudsjettets størrelse sammenliknet med et større budsjett (sosial- og trygdebudsjettet), mens den andre halvparten bes om å sammenlikne med et lavere budsjett (miljøbudsjettet).
- Befolkningens vurdering av om norsk bistand er mer eller mindre vellykket. Respondentene skal vurdere hvor gode resultater norsk nødhjelp, langsiktig statlig bistand og bistand generelt har gitt og gir. De blir også bedt om å vurdere bistanden fra frivillige organisasjoner og privat næringslivs engasjement i utviklingsland.
- Holdninger til ulike former for bistand. Her spør vi om det er riktig av norske myndigheter å stille betingelser til land som får bistand fra Norge, og hvilke kanaler som forvalter bistanden mest effektivt. Respondentene skal også vurdere om Norge bør prioritere nødhjelp eller langsiktig bistand.
- Kjennskap til organisasjoner, bedrifter eller statlige institusjoner som arbeider med forskjellige former for bistand.
- Oppfatninger om hvorfor det er så vanskelig å få til økonomisk og sosial vekst i utviklingsland. Respondentene skal vurdere viktigheten av åtte ulike årsaker som kan være hindringer for slik vekst.
- Tiltak norske myndigheter kan gjennomføre for å bidra til utvikling i utviklingsland. Respondentene skal vurdere ni tiltak norske myndigheter kan gjennomføre. Dette er tiltak som både kan gjennomføres nasjonalt og internasjonalt.
- Interesse for bistandsspørsmål i media, og om massemediene gir et riktig bilde av Norges rolle og situasjonen i utviklingsland.

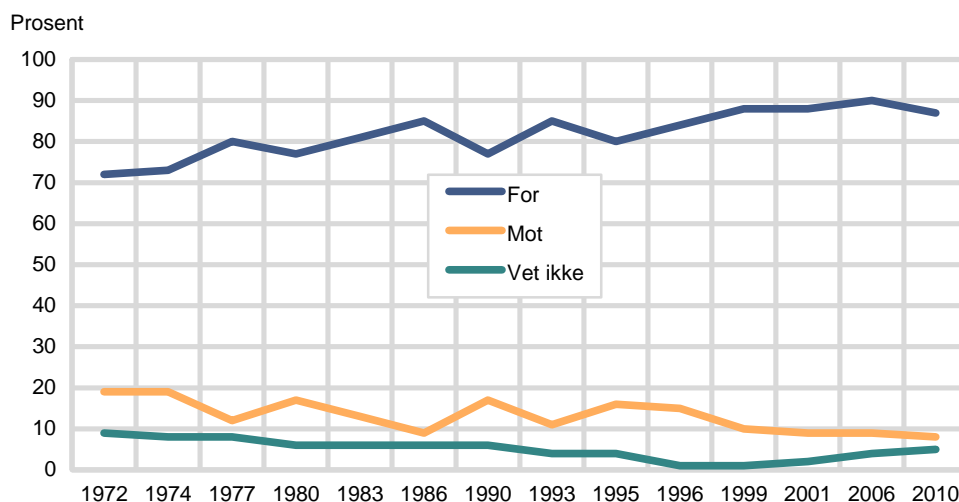
Generelt finner vi mange av de samme trendene i årets undersøkelse som i de tidligere undersøkelsene. Det kan imidlertid virke som om kvinner er blitt noe likere menn i synet på bistand enn tidligere. Tidligere har kvinner generelt vært mer positive til ulike sider av bistand enn menn. Yngre gir også ofte mer positive svar på temaene som er tatt opp i undersøkelsen enn hva eldre gjør. De som sympatiserer med partier på venstresiden i politikken er ofte mer positive enn de som tilhører høyresiden. Unntaket er velgere av Kristelig Folkeparti, som gir en sterk støtte til bistand, og Senterpartiet som er mer kritiske til bistand enn slik kategorisering skulle tilsi. Undersøkelsen viser også at personer med høy utdanning oftere er positivt innstilt til ulike bistandsspørsmål enn personer med lavere utdanning. Hvor i landet en bor og om man bor tett- eller spredtbygd ser i mindre grad ut til å henge sammen med holdninger til bistand.

2. Fortsatt høy oppslutning om norsk utviklingshjelp

Et av formålene med undersøkelsen er å finne ut om den norske befolkningen stiller seg positiv eller negativ til norsk bistand. I en årrekke har Statistisk sentralbyrå spurt nordmenn om de er for eller mot bistand til utviklingsland i Afrika, Asia og Latin-Amerika. Da undersøkelsen startet i 1972 oppga 72 prosent av de spurte at de var positive til norsk bistand. På 80-tallet økte denne andelen noe og åtte av ti oppga det samme. Andelen holdt seg relativt stabil, men var noe stigende, gjennom 80-tallet. På 90-tallet var andelen positive mer utstabil og varierende enn på 80-tallet. Derimot stabiliserer den seg igjen på 2000-tallet. Gjennom hele dette årtiet har andelen vært høy og stabil. Resultatene fra 2010 følger denne trenden, og andelen positive er fortsatt høy. I 2010 svarer 87 prosent at de er positive til norsk bistand, dette er en liten nedgang fra 2006 da 90 prosent svarte det samme.

Andelen som er negativ til norsk bistand har vært noe varierende ved de ulike målepunktene. Da undersøkelsen startet opp, var to av ti negative til norsk bistand. Også her finner vi at andelen stabiliserer seg på 2000-tallet og har vært kontinuerlig lav. Undersøkelsen gjennomført i 2010 følger denne trenden og 8 prosent oppgir at de er negative til norsk bistand.

Figur 2.1. Holdning til norsk utviklingshjelp. 1972–2010. Prosent

... men kvinner er blitt mer negative, og likere menn

I resultatene fra tidligere undersøkelser har gjerne kvinner vært noe mer positive til norsk bistand enn menn. I 2006 var for eksempel 93 prosent av kvinnene positive, mot 87 prosent av mennene. I 2010 har andelen kvinner som er positive til norsk bistand falt med 7 prosentpoeng fra 2006, samtidig som andelen menn med positiv holdning har holdt seg stabil mellom de to målepunktene.

De med høy utdanning og de unge er mest positive

Oppslutningen for bistand til Afrika, Asia og Latin-Amerika er høyest blant de yngste i utvalget og de med høyere utdanning. I begge disse gruppene er ni av ti positive til norsk bistand. Til sammenlikning oppgir åtte av ti av personer med utdanning på grunnskolenivå og personer med høy alder at de er positive til bistand som Norge gir til land i disse områdene.

Fremskrittspartivelgerne skiller seg ut

Fremskrittspartivelgere er i minst grad for bistand til disse områdene, og syv av ti oppgir dette. Blant de andre partiene finner vi mindre forskjeller. Oppslutningen er jevnt høy og hovedsakelig er ni av ti eller flere for bistand.

Ved å benytte en mer avansert statistisk modell som korrigerer for andre bakgrunnsvariabler, finner vi at sannsynligheten for å være positivt til norsk bistand er høyere blant personer med høy utdanning enn blant de med lav utdanning. Det er også mer sannsynlig at yngre personer er positive til norsk bistand sammenliknet med eldre personer. Modellen viser også at Fremskrittspartivelgere skiller seg fra velgere av de andre partiene ved at det er mindre sannsynlig at de er positive til bistand. Når det gjelder om man bor i spredt- eller tettbygde strøk, finner vi ingen effekter.

Resultatene kan leses i tabell 2.1. og verdiene som er signifikante er uthevet i tabellen.

Tabell 2.1. Logistisk regresjon. Holdning til norsk bistand til land i Asia, Afrika og Latin-Amerika

	Oddsrate	95 % konfidensintervall	
Videregående vs. utdanning på grunnskolenivå	0,871	0,555	1,367
Universitet/høyskole vs. utdanning på grunnskolenivå	1,854	1,057	3,252
Mann vs. kvinner	1,156	0,793	1,685
15–44 år vs. 67–79 år	2,008	1,158	3,482
45–66 år vs. 67–79 år	1,206	0,71	2,05
Venstre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Høyre vs. Fremskrittspartiet	3,415	1,89	6,17
Sosialistisk Venstreparti, Arbeiderpartiet og Rødt vs. Fremskrittspartiet	4,779	2,522	9,057
Ville ikke stemt, har ikke stemmerett, vet ikke vs. Fremskrittspartiet	1,784	1,053	3,022
Tettbygd med 20 000–99 999 vs. spredt- og tettbygd med 0–19 999 bosatte	1,037	0,657	1,637
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte vs. spredt- og tettbygd med 0–19 999 bosatte	0,969	0,594	1,58

Logistisk regresjon¹

Logistisk regresjon er en analysemetode som benyttes for å studere nettoeffekten av flere forklaringsvariabler på en avhengig variabel. Metoden er velegnet når den avhengige variabelen er dikotom, altså har to uavhengige verdier. I denne rapporten brukes analysemetoden for å studere effekten av å tilhøre ulike befolkningsgrupper på sannsynligheten for om man er positiv til norsk bistand til Asia, Afrika og Latin-Amerika.

Logistisk regresjon brukes når den avhengige variabelen, y , bare kan ha verdiene 0 eller 1 med en sannsynlighet $p(x_1, x_2, \dots, x_n)$ for at $y = 1$. I stedet for å skrive y på venstre side av likhetstegnet, skriver vi her *logaritmen* til *oddsen* slik:

$$\log \frac{p(x_1, x_2, \dots, x_n)}{1 - p(x_1, x_2, \dots, x_n)} = \alpha + \beta_1 + \beta_2 + \dots + \beta_n$$

I en logistisk regresjonsanalyse benyttes odds og oddsrater. Odds er definert som antall som oppfyller en betingelse dividert på antall som ikke oppfyller den samme betingelsen. Som synonymt med begrepet odds, benyttes på norsk ofte sjansen. Ved skjeve fordelinger er odds nesten likt risiko. Oddsraten er to odds dividert på hverandre, og uttrykker den relative sjansen (oddsen) for at en hendelse skal inntreffe sammenliknet med en referansekategori som settes til 1,0. I modellen under er den avhengige variabelen definert ved at positiv til bistand har verdien 1 og negativ til bistand har verdien 0. Oddsraten for universitets-/høyskoleutdannede er 1,85 som betyr at sjansen for å være positiv til bistand er 85 prosent større for universitets-/høyskoleutdannede sammenliknet med personer med utdanning på grunnskolenivå. Oddsforholdet omregnes til prosent etter formelen: $100(\text{oddsforholdet}-1)$

Husholdsinntekt er ikke inkludert i modellen da en del observasjoner mangler og dette kjennetegnet er sterkt korrelert med utdanning. Landsdel er heller ikke inkludert da dette kjennetegnet ikke ga noen utslag i modellen, men for å beholde en geografisk dimensjon er bostedsstrøk beholdt i modellen.

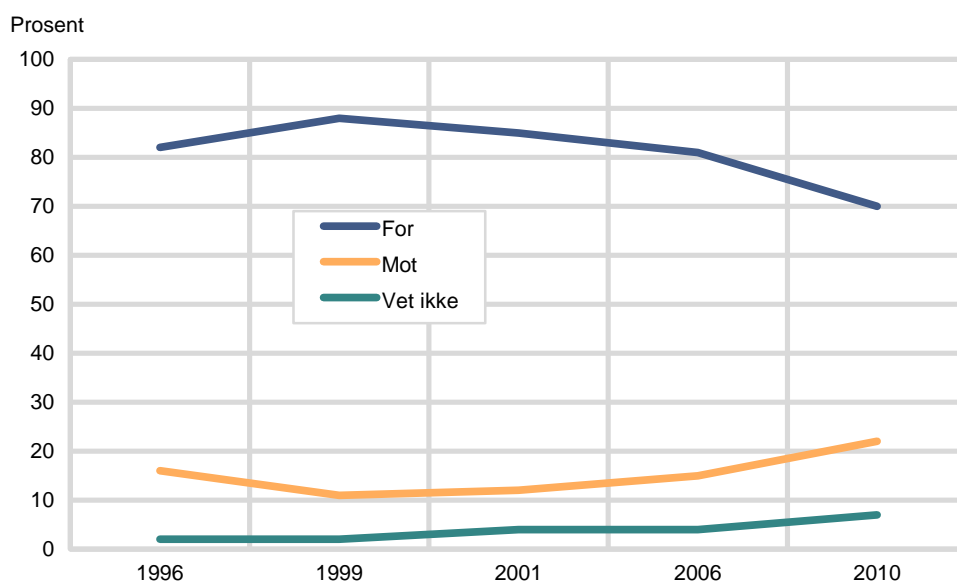
¹ For mer om logistisk regresjon se Kristen Ringdal, Enhet og mangfold, Fagbokforlaget 2007.

Nedgangen i oppslutningen om bistand til land i Øst-Europa og det tidligere Sovjetunionen fortsetter ...

Norge gir også bistand til land i Øst-Europa samt tidligere Sovjet-republikker og Russland. I undersøkelsen spørres det om man er for eller mot bistand til disse områdene. Første gang det ble spurt om dette var i 1996 og da svarte åtte av ti at de var positive. Den høyest registrerte andelen positive var i 1999 da ni av ti oppga dette. Deretter har andelen vært stabil, men med en lav nedgang for hvert målepunkt. Nedgangen fortsetter i 2010, men er større enn den har vært mellom de tidligere målepunktene. Siden 2006 har andelen positive falt med 11 prosentpoeng, og i 2010 oppgir syv av ti at de er for bistand til disse områdene.

Andelen som er negativ til norsk bistand har vært økende siden 1999. Denne oppgangen fortsetter også i 2010 og 22 prosent oppgir at de er negative til at Norge gir bistand til land i Øst-Europa samt tidligere Sovjet-republikker og Russland. Dette er en økning på 7 prosentpoeng siden 2006.

Figur 2.2. Holdning til norsk bistand til land i Øst-Europa og det tidligere Sovjetunionen. 1996–2010. Prosent

... og er størst blant kvinner

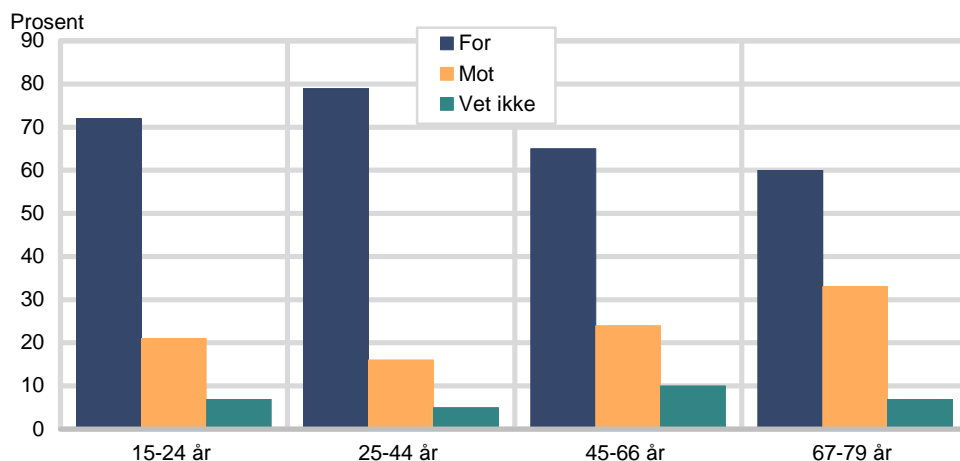
I 2010 er syv av ti kvinner for bistand til land i Øst-Europa og det tidligere Sovjetunionen – en nedgang på 13 prosentpoeng siden 2006. Også blant menn er syv av ti positive til at Norge gir bistand til disse områdene, en nedgang på 9 prosentpoeng siden 2006.

Både blant kvinner og menn har andelen som stiller seg negativ til norsk bistand økt siden forrige målepunkt. Andelen har økt med 7 prosentpoeng både blant menn og kvinner, og i 2010 oppgir 24 prosent menn og 20 prosent kvinner at de er negative til norsk bistand.

Også her påvirkes holdning av utdanning, alder og partipreferanse

De som er mellom 25–44 år er mest positive. I denne gruppen oppgir åtte av ti at de er for bistand. Til sammenlikning svarer seks av ti i den eldste aldergruppen det samme. Når det gjelder utdanning, oppgir åtte av ti personer med høyere utdanning at de er for bistand til land i Øst-Europa og det tidligere Sovjetunionen, mens seks av ti oppgir det samme blant de med utdanning på grunnskolenivå. Fremskrittspartivelgerne skiller seg igjen ut, og rundt halvparten oppgir at de er for bistand til disse områdene. For de andre partiene er andelen positive betraktelig høyere. Den høyeste andelen finner vi blant Venstrevelgere der 94 prosent oppgir at de er positive til norsk bistand til land i Øst-Europa og det tidligere Sovjetunionen.

Figur 2.3. Holdning til bistand til land i Øst-Europa og land i det tidligere Sovjetunionen, etter aldersgruppe. 2010. Prosent

Tabell 2.2. Ulike befolkningsgruppers holdning til norsk bistand til land i Asia, Afrika og Latin-Amerika. Prosent

	For	Mot	Vet ikke	I alt	Antall personer
Alle	87	8	5	100	1 064
Kjønn					
Mann	87	9	4	100	524
Kvinne	86	8	6	100	540
Aldersgruppe					
15-24 år	89	7	4	100	123
25-44 år	90	7	3	100	376
45-66 år	85	9	7	100	437
67-79 år	80	13	7	100	128
Utdanningsnivå					
Grunnskole	84	9	7	100	214
Videregående	83	10	7	100	430
Universitet/høyskole	93	5	2	100	361
Uoppgitt	86	8	5	100	59
Husholdningsinntekt					
under 200 000 kr	79	15	6	100	47
200 000-399 999	86	9	5	100	145
400 000-599 999	85	10	5	100	171
600 000-799 999	92	5	3	100	194
800 000 kr eller mer	92	6	2	100	331
Partipreferanse					
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	96	2	2	100	50
Det Norske Arbeiderparti	92	5	3	100	251
Venstre	100	0	0	100	32
Kristelig Folkeparti	94	0	6	100	33
Senterpartiet	91	4	4	100	23
Høyre	89	8	3	100	224
Fremskrittspartiet	71	21	7	100	108
Bostedsstrøk					
Spredtbygd	82	13	5	100	197
Under 2 000 bosatte	91	6	3	100	69
Tettbygd med 2 000-19 999 bosatte	87	8	5	100	265
Tettbygd med 20 000- 99 999 bosatte	87	8	5	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	88	7	4	100	243
Landsdel					
Akershus og Oslo	89	6	4	100	262
Hedmark og Oppland	72	22	6	100	82
Østlandet ellers	89	5	6	100	195
Agder og Rogaland	85	8	7	100	153
Vestlandet	87	9	4	100	170
Trøndelag	90	7	3	100	98
Nord-Norge	84	9	7	100	103

Tabell 2.3. Ulike befolkningsgruppers holdning til norsk bistand til land i Øst-Europa og det tidligere Sovjetunionen. Prosent

	For	Mot	Vet ikke	I alt	Antall personer
Alle	70	22	7	100	1 064
Kjønn					
Mann	71	24	5	100	524
Kvinne	70	20	10	100	540
Aldersgruppe					
15–24 år	72	21	7	100	123
25–44 år	79	16	5	100	376
45–66 år	65	24	10	100	437
67–79 år	60	33	7	100	128
Utdanningsnivå					
Grunnskole	69	22	9	100	214
Videregående	63	29	7	100	430
Universitet/høyskole	78	15	7	100	361
Uoppgitt	81	14	5	100	59
Husholdningsinntekt					
under 200 000 kr	62	36	2	100	47
200 000–399 999	67	28	6	100	145
400 000–599 999	74	20	5	100	171
600 000–799 999	75	19	6	100	194
800 000 kr eller mer	75	19	6	100	331
Partipreferanse					
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	88	10	2	100	50
Det Norske Arbeiderparti	79	18	4	100	251
Venstre	94	3	3	100	32
Kristelig Folkeparti	82	12	6	100	33
Senterpartiet	65	26	9	100	23
Høyre	65	28	7	100	224
Fremskrittspartiet	56	36	7	100	108
Bostedsstrøk					
Spredtbygd	69	24	7	100	197
Under 2 000 bosatte	75	23	1	100	69
Tettbygd med 2 000–20 000 bosatte	69	23	8	100	265
Tettbygd med 20 000–100 000 bosatte	69	22	9	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	74	19	7	100	243
Landsdel					
Akershus og Oslo	72	20	8	100	262
Hedmark og Oppland	61	34	5	100	82
Østlandet ellers	77	17	6	100	195
Agder og Rogaland	72	19	9	100	153
Vestlandet	65	26	8	100	170
Trøndelag	71	20	8	100	98
Nord-Norge	67	26	7	100	103

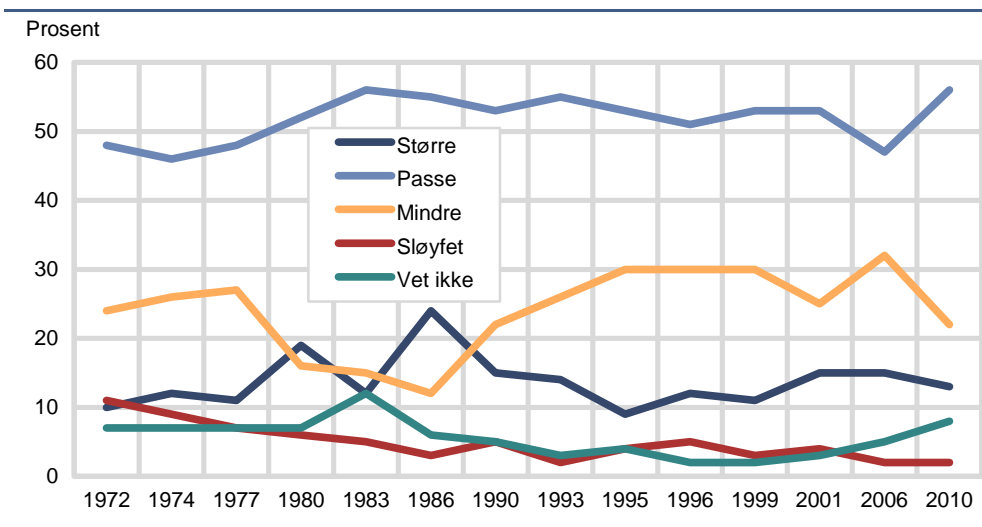
3. Halvparten mener størrelsen på bistandsbudsjettet er passe stort

I 2010 var Norges bistandsbudsjett på 28 milliarder kroner. I undersøkelsen bes respondentene å vurdere om størrelsen på budsjettet er for stort, for lite, eller passe stort. Én av ti mener at bistandsbudsjettet bør være større. Halvparten synes budsjettet er passe stort. Dette er en økning fra undersøkelsen i 2006 da fire av ti mente det samme.

... samtidig som færre mener at budsjettet bør reduseres

To av ti mener bistandsbudsjettet er for stort og bør reduseres. Dette er en nedgang fra 2006 da tre av ti mente det tilsvarende. Det er en svært liten gruppe som mener at Norge ikke bør ha et bistandsbudsjett i det hele tatt. Denne andelen har vært stabil siden forrige målepunkt.

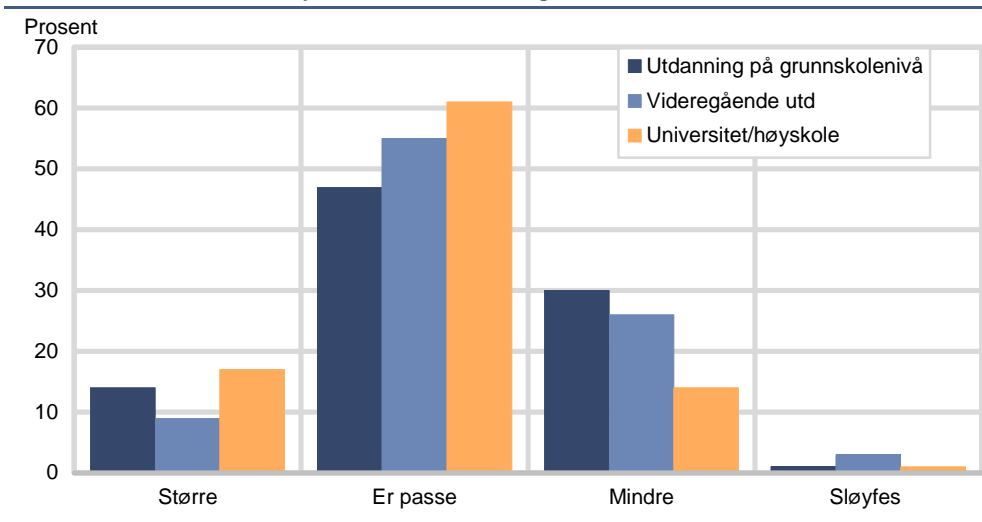
Figur 3.1. Holdning til størrelsen på Norges budsjett til utviklingshjelp/bistand. 1972–2010. Prosent

Utdanningsnivået påvirker holdning til størrelse på budsjettet

Tre av ti personer med utdanning på grunnskolenivå mener at bistandsbudsjettet er for stort og bør reduseres. Blant personer med høyere utdanning på universitet eller høyskole mener én av ti det samme. Seks av ti personer med høy utdanning mener også at budsjettet er passe stort. I gruppen med utdanning på grunnskolenivå mener halvparten det samme. Når det gjelder vurderingen om bistandsbudsjettet er for lite og bør økes, finner vi ingen forskjeller mellom gruppene.

Figur 3.2. Andel som mener bistandsbudsjettet bør være større, er passe stort, bør være mindre eller sløyfes helt etter utdanningsnivå. 2010. Prosent

Valgpreferanse påvirker holdning til størrelsen på bistandsbudsjettet

En tredjedel av Sosialistisk Venstrepartis og Kristelig Folkepartis velgere mener at bistandsbudsjettet bør være større enn 28 milliarder. Blant Høyres og Fremskrittspartiets velgere kan under ti prosent tenke seg det samme. Samtidig mener fire av ti Fremskrittspartivelgere at bistandsbudsjettet bør være mindre enn det er i dag.

Dersom vi ser på de som var mot bistand til land i Afrika, Asia og Latin-Amerika, mener én av syv at bistandsbudsjettet bør være mindre eller sløyfes helt.

Holdning til bistandsbudsjettet måles på to ulike måter

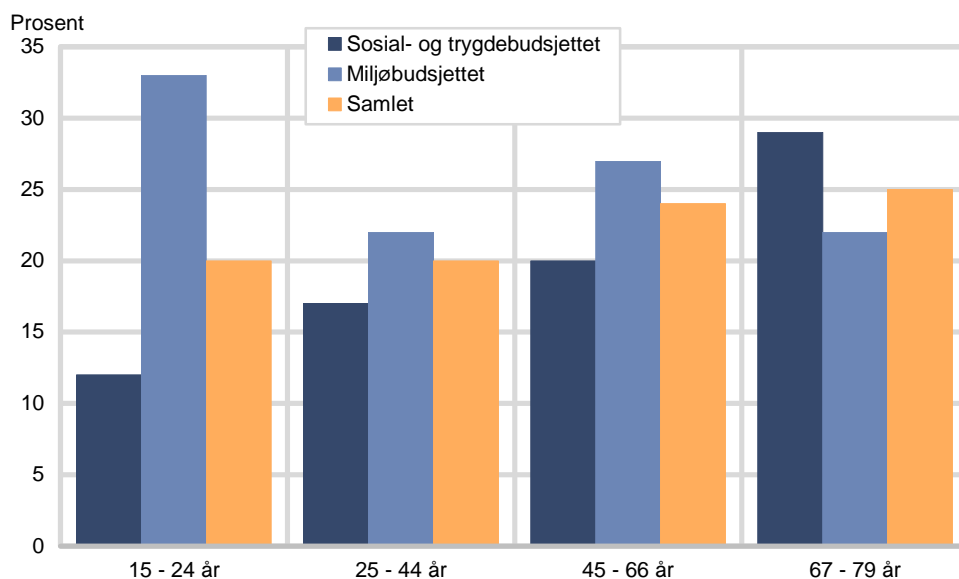
Holdning til bistandsbudsjettet er målt ved at utvalget er delt i to, hvor hver del får et ulikt sammenlikningsgrunnlag. Den ene gruppen sammenlikner bistandsbudsjettet mot miljøbudsjettet, mens den andre gruppen sammenlikner bistandsbudsjettet mot sosial- og trygdebudsjettet. Sosial- og trygdebudsjettet er på rundt 300 milliarder kroner, mens miljøbudsjettet er på 4 milliarder kroner. Hvilket av de to budsjettene respondenten bes sammenlikne bistandsbudsjettet med, kan påvirke hvordan personen vurderer størrelsen. I analysen over har vi derfor slått de to målene sammen. Resultatene som presenteres gjenspeiler et gjennomsnitt av holdningene til bistandsbudsjettet sammenliknet med de to budsjettene, der det ene er betydelig større og det andre er betydelig mindre.

Sammenlikningsgrunnlaget påvirker

Hvis vi derimot ser på de to utvalgene hver for seg, er det en større andel som mener at bistandsbudsjettet burde vært mindre når det settes opp mot miljøbudsjettet enn når det sammenliknes med sosial- og trygdebudsjettet. Menn påvirkes i noe større grad enn kvinner. To av ti mener budsjettet bør være mindre når det sammenliknes med sosial- og trygdebudsjettet, mens tre av ti mener det samme når sammenlikningsgrunnlaget er miljøbudsjettet.

Når det gjelder alder, er denne tendensen enda mer markant. De yngste lar seg i vesentlig større grad påvirkes av sammenlikningsgrunnlaget. Én av ti av de aller yngste mener at bistandsbudsjettet bør være mindre når vi sammenlikner med sosial- og trygdebudsjettet. Når det sammenliknes med miljøbudsjettet mener tre av ti det samme. Etttersom alderen øker blir forskjellene mellom de to sammenlikningsgrunnlagene mindre.

Figur 3.3. Andel i ulike aldersgrupper som ønsker at bistandsbudsjettet skal reduseres, etter om de er bedt om å sammenlikne med sosial- og trygdebudsjettet eller miljøbudsjettet. 2010. Prosent

Hvilket utdanningsnivå respondenten har, påvirker også hvor mye personene lar seg påvirke av sammenlikningsgrunnlaget. Blant de med lav utdanning mener to av ti at bistandsbudsjettet bør være større når det sammenliknes med sosial- og trygdebudsjettet, mens færre enn én av ti mener det samme når vi sammenlikner med miljøbudsjettet. For de med utdanning på høyskole eller universitet finner vi ingen forskjeller mellom de to sammenlikningsgrunnlagene.

Tabell 3.1. Ulike befolkningsgruppers vurdering av størrelsen på bistandsbudsjettet. Prosent

	Større	Er passe	Mindre	Sløyfes	Vet ikke	Totalt	Antall
Alle	13	56	22	2	8	100	1 064
Kjønn							
Mann	14	54	23	2	6	100	524
Kvinne	12	57	21	1	9	100	540
Aldersgruppe							
15–24 år	15	57	20	1	7	100	123
25–44 år	15	56	20	2	7	100	376
45–66 år	11	56	24	2	8	100	437
67–79 år	9	53	25	2	11	100	128
Utdanningsnivå							
Grunnskole	14	47	30	1	8	100	214
Videregående	9	55	26	3	8	100	430
Universitet/høyskole	17	61	14	1	7	100	361
Uoppgitt	12	64	14	0	10	100	59
Husholdningsinntekt							
under 200 000 kr	9	55	28	2	6	100	47
200 000–399 999	16	53	23	3	5	100	145
400 000–599 999	11	54	25	3	7	100	171
600 000–799 999	14	64	16	1	5	100	194
800 000 kr eller mer	16	58	19	2	5	100	331
Partipreferanse							
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	30	56	8	0	6	100	50
Det Norske Arbeiderparti	20	61	14	1	5	100	251
Venstre	25	59	9	0	6	100	32
Kristelig Folkeparti	33	52	9	0	6	100	33
Senterpartiet	0	65	22	0	13	100	23
Høyre	5	64	27	0	4	100	224
Fremskrittspartiet	6	40	44	9	2	100	108
Bostedsstrøk							
Spredtbygd	13	55	24	3	6	100	197
Under 2 000 bosatte	10	59	28	0	3	100	69
Tettbygd med 2000–19 999 bosatte	15	54	25	1	5	100	265
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	11	57	21	2	9	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	14	57	18	2	10	100	243
Landsdel							
Akershus og Oslo	17	53	21	0	9	100	262
Hedmark og Oppland	10	59	24	4	4	100	82
Østlandet ellers	9	59	21	2	9	100	195
Agder og Rogaland	12	61	21	1	5	100	153
Vestlandet	15	53	21	2	9	100	170
Trøndelag	12	55	23	2	7	100	98
Nord-Norge	11	51	27	2	9	100	103

Tabell 3.2. Ulike befolkningsgruppers vurdering av størrelsen på bistandsbudsjettet vurdert mot miljøbudsjettet. Prosent

	Større	Er passe	Mindre	Sløyfes	Vet ikke	Totalt	Antall
Alle	11	53	25	2	9	100	526
Kjønn							
Mann	12	52	27	3	7	100	234
Kvinne	11	55	24	1	10	100	292
Aldersgruppe							
15–24 år	10	49	33	2	6	100	49
25–44 år	15	54	22	2	7	100	192
45–66 år	9	55	27	2	7	100	220
67–79 år	6	52	22	2	18	100	65
Utdanningsnivå							
Grunnskole	7	48	35	0	9	100	96
Videregående	6	52	30	4	9	100	216
Universitet/høyskole	19	58	15	1	8	100	191
Uoppgitt	13	48	30	0	9	100	23
Husholdningsinntekt							
under 200 000 kr	9	57	26	4	4	100	23
200 000–399 999	14	50	26	3	7	100	72
400 000–599 999	8	51	29	2	10	100	92
600 000–799 999	9	65	22	1	3	100	96
800 000 kr eller mer	16	56	22	1	5	100	167
Partipreferanse							
Rød Valgallianse/AKP ...	:	:	:	:	:	:	3
Sosialistisk Venstreparti .	27	64	5	0	5	100	22
Det Norske Arbeiderparti	15	62	17	0	5	100	132
Venstre	:	:	:	:	:	:	16
Kristelig Folkeparti	29	50	13	0	8	100	24
Senterpartiet	:	:	:	:	:	:	12
Høyre	4	63	28	1	5	100	108
Fremskrittspartiet	2	37	49	10	2	100	49
Bostedsstrøk							
Spredtbygd	10	50	29	4	8	100	105
Under 2000 bosatte	9	54	34	0	3	100	35
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte	8	58	26	1	8	100	131
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	13	51	23	2	11	100	133
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	14	53	22	0	11	100	111
Landsdel							
Akershus og Oslo	12	58	21	1	9	100	129
Hedmark og Oppland	11	45	34	3	8	100	38
Østlandet ellers	7	55	24	2	12	100	99
Agder og Rogaland	7	67	21	1	3	100	70
Vestlandet	18	42	28	2	9	100	85
Trøndelag	10	56	27	0	6	100	48
Nord-Norge	12	44	30	4	11	100	57

Tabell 3.3. Ulike befolkningsgruppers vurdering av størrelsen på bistandsbudsjettet vurdert mot sosial- og trygdebudsjettet. Prosent

	Større	Er passe	Mindre	Sløyfes	Vet ikke	Totalt	Antall
Alle	14	58	19	2	7	100	538
Kjønn							
Mann	16	57	19	2	6	100	290
Kvinne	13	60	18	1	8	100	248
Aldersgruppe							
15–24 år	19	62	12	0	7	100	74
25–44 år	15	59	17	2	8	100	184
45–66 år	13	57	20	2	8	100	217
67–79 år	13	54	29	2	3	100	63
Utdanningsnivå							
Grunnskole	19	46	25	3	8	100	118
Videregående	12	57	22	2	7	100	214
Universitet/høyskole	16	64	14	1	6	100	170
Uoppgitt	11	75	3	0	11	100	36
Husholdningsinntekt							
under 200 000 kr	8	54	29	0	8	100	24
200 000–399 999	18	56	21	3	3	100	73
400 000–599 999	15	57	20	4	4	100	79
600 000–799 999	18	64	10	1	6	100	98
800 000 kr eller mer	16	60	16	2	5	100	164
Partipreferanse							
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	2
Sosialistisk Venstreparti	32	50	11	0	7	100	28
Det Norske Arbeiderparti	24	60	9	2	5	100	119
Venstre	:	:	:	:	:	:	16
Kristelig Folkeparti	:	:	:	:	:	:	9
Senterpartiet	:	:	:	:	:	:	11
Høyre	6	66	26	0	3	100	116
Fremskrittspartiet	8	42	39	8	2	100	59
Bostedsstrøk							
Spredtbygd	15	61	18	1	4	100	92
Under 2 000 bosatte	12	65	21	0	3	100	34
Tettbygd med 2 000-19 999 bosatte	23	49	24	1	3	100	134
Tettbygd med 20 000-99 999 bosatte	9	63	18	2	8	100	129
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	13	60	14	3	10	100	132
Landsdel							
Akershus og Oslo	22	49	20	0	9	100	133
Hedmark og Oppland	9	70	16	5	0	100	44
Østlandet ellers	10	64	18	2	6	100	96
Agder og Rogaland	17	55	20	1	6	100	83
Vestlandet	12	64	14	2	8	100	85
Trøndelag	14	54	20	4	8	100	50
Nord-Norge	9	61	24	0	7	100	46

4. Seks av ti mener bistand gir gode resultater

I undersøkelsen ønsker vi at respondentene skal vurdere hvor gode resultater norsk bistand gir. Dette spørsmålet ble første gang stilt i 2006. Seks av ti mener at bistanden gir veldig gode eller ganske gode resultater. Tre av ti mener at den verken gir gode eller dårlige resultater, mens under ti prosent mener at bistanden gir ganske eller veldig dårlige resultater.

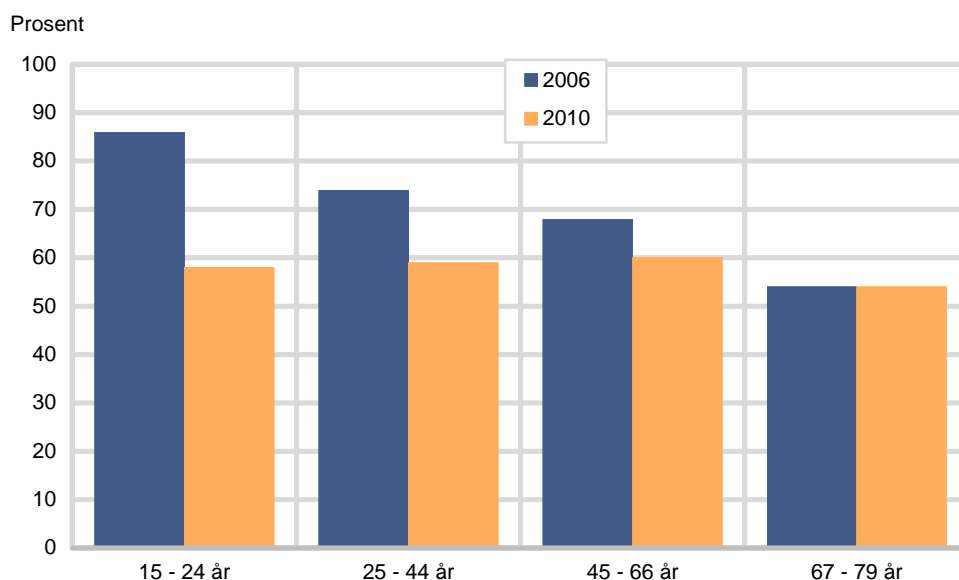
Nedgang siden siste målepunkt ...

Andelen som mener bistanden gir gode resultater har sunket med 13 prosentpoeng siden undersøkelsen i 2006. Blant menn har denne andelen falt fra syv av ti til fem av ti i 2010. Vi finner også en betydelig nedgang i andelen kvinner som mener at bistanden gir gode resultater.

... og blant de yngste er nedgangen størst

I 2010 finner vi nesten ingen forskjeller mellom aldersgruppene i andelen som mener at norsk bistand gir gode resultater. Men blant de yngste har andelen som mener dette falt fra ni av ti til seks av ti. For de andre aldersgruppene er nedgangen betraktelig mindre og den stabiliserer seg med alderen.

Figur 4.1. Andel som mener norsk bistand gir veldig gode eller ganske gode resultater for ulike aldersgrupper. 2006 og 2010. Prosent

Ved å studere resultatene fra 2010 finner vi at en høyere andel kvinner enn menn mener at bistanden har gir gode resultater. Seks av ti kvinner mener dette, mot fem av ti menn. Mellom aldersgruppene er det kun mindre forskjeller, men de med høyere utdanning på universitet eller høyskole er mer fornøyd med resultatene av bistanden enn de med utdanning på grunnskolenivå. Det er større forskjeller mellom utdanningsnivåene i 2010 enn i 2006.

Fremskrittspartivelgerne er minst fornøyd med resultatene av norsk bistand – under halvparten mener at den gir gode resultater. Blant Sosialistisk Venstreparti sine velgere mener åtte av ti det samme.

Kjønn og partipreferanse bestemmer

En multivariat modell viser at menn i mindre grad enn kvinner synes at norsk bistand gir gode resultater. Vi ser også at Fremskrittspartivelgere skiller seg ut med redusert sannsynlighet for å synes at bistanden gir gode resultater, sammenliknet med velgere av alle andre partier.

I analysen over så vi at de med høy utdanning var mer fornøyde med resultatene av norsk bistand enn de med lav utdanning. I modellen nedenfor viser at denne effekten forsvinner når vi kontrollerer for andre kjennetegn. Det er egenskapen at man er kvinne eller ikke stemmer Fremskrittspartiet som er avgjørende for om man er fornøyd med resultatene av norsk bistand.

Resultantene kan leses i tabell 4.1 og verdiene som er signifikante er uthevet i tabellen.

Logistisk regresjon

Logistisk regresjon er en analysemetode som benyttes for å studere nettoeffekten av flere forklaringsvariabler på en avhengig variabel (jf. kapittel 2). Modellen er benyttet for å vise effekten av ulike kjennetegn for om man mener resultatene av norsk bistand er gode.

I modellen nedenfor er den avhengige variabelen definert ved at «bistand gir gode eller veldig gode resultater» gir verdien 1 og alt annet har verdien 0. Når oddsraten for menn er 0,57 betyr dette at menn i mindre grad enn kvinner mener at bistanden gir gode eller veldig gode resultater.

Husholdsinntekt er ikke inkludert i modellen da en del observasjoner mangler og dette kjennetegnet er sterkt korrelert med utdanning. Landsdel er heller ikke inkludert da dette kjennetegnet ikke ga noen utslag i modellen, men for å beholde en geografisk dimensjon er bostedsstrøk beholdt i modellen.

Tabell 4.1. Logistisk regresjon. Holdning til om norsk bistand gir gode eller veldig gode resultater

	Oddsrate	95 % konfidensintervall	
Videregående vs. ungdomskole eller lavere utdanning .	1,126	0,81	1,565
Universitet/høyskole vs. ungdomskole eller lavere utdanning	1,147	0,81	1,623
Mann vs. Kvinner	0,57	0,441	0,737
15–24 år vs. 67–79 år	1,185	0,785	1,789
45–66 år vs. 67–79 år	1,139	0,753	1,724
Venstre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Høyre vs. Fremskrittspartiet	1,856	1,169	2,946
Sosialistisk Venstreparti, Arbeiderpartiet og Rødt vs. Fremskrittspartiet	2,819	1,759	4,519
Ville ikke stemt, ikke stemmerett, vet ikke vs. Fremskrittspartiet	1,315	0,837	2,067
Tettbygd med 20 000–99 999 vs. Spredt- og tettbygd med 0–19 999 bosatte	0,904	0,662	1,234
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte vs. Spredt- og tettbygd med 0–19 999 bosatte	0,758	0,549	1,046

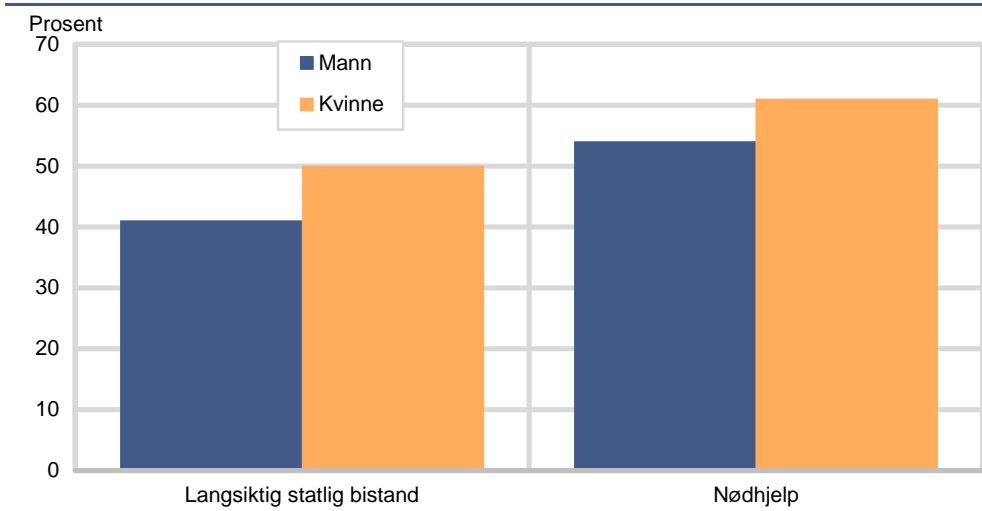
4.1. Flertallet mener at norsk nødhjelp gir gode resultater

Norske myndigheter gir utviklingshjelp i form av nødhjelp i akutte krisesituasjoner og i form av langsiktig bistand som skal bidra til å fremme vekst og utvikling i utviklingslandene. I undersøkelsen vil vi at respondenten skal vurdere resultatene av den langsiktige statlige bistanden og nødhjelpsaksjoner som Norge har deltatt i. Seks av ti mener at norsk nødhjelp gir gode resultater. Til sammenlikning mener halvparten at den langsiktige statlige bistanden gir tilsvarende resultater.

Kvinner er mer positive ...

Kvinner er mer positive enn menn til begge de to formene for utviklingshjelp. Vi finner også at blant både kvinner og menn mener flertallet at norsk nødhjelp gir best resultater. Seks av ti kvinner mener at norsk nødhjelp gir gode resultater, og fem av ti mener det samme om den langsiktige statlige bistanden. Blant menn mener fem av ti det tilsvarende om nødhjelp, mens fire av ti mener det samme om langsiktig bistand.

Figur 4.2. Andel som mener at nødhjelp og langsiktig statlig bistand gir veldig god eller ganske gode resultater etter kjønn. Prosent. 2010

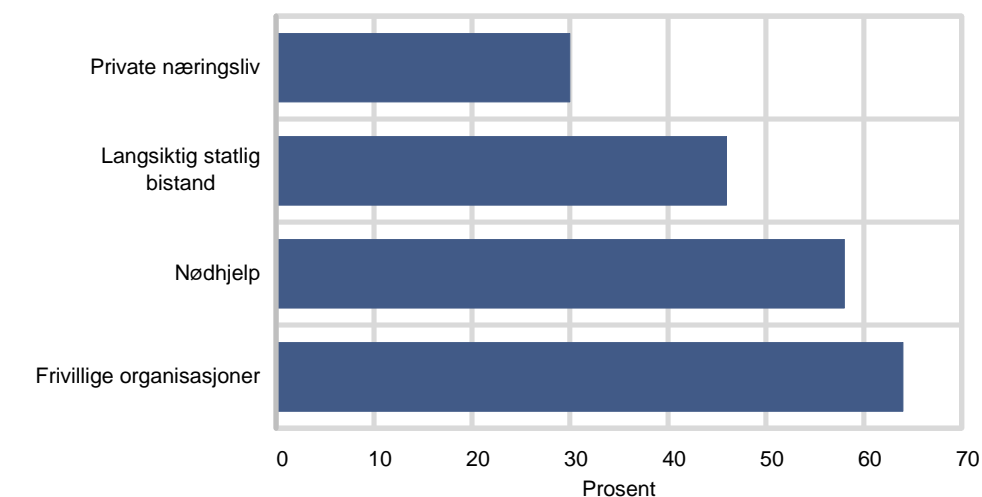
... mens Fremskrittspartiets velgere er minst positive

Når det gjelder partipreferanser, er det Fremskrittspartiets velgere som er minst positive til både nødhjelp og langsiktig statlig bistand. Tre av ti mener den langsiktige statlige bistanden gir gode resultater, mens omtrent halvparten mener det samme om nødhjelp.

4.2. Flertallet mener at bistand gitt av frivillige organisasjoner gir best resultater

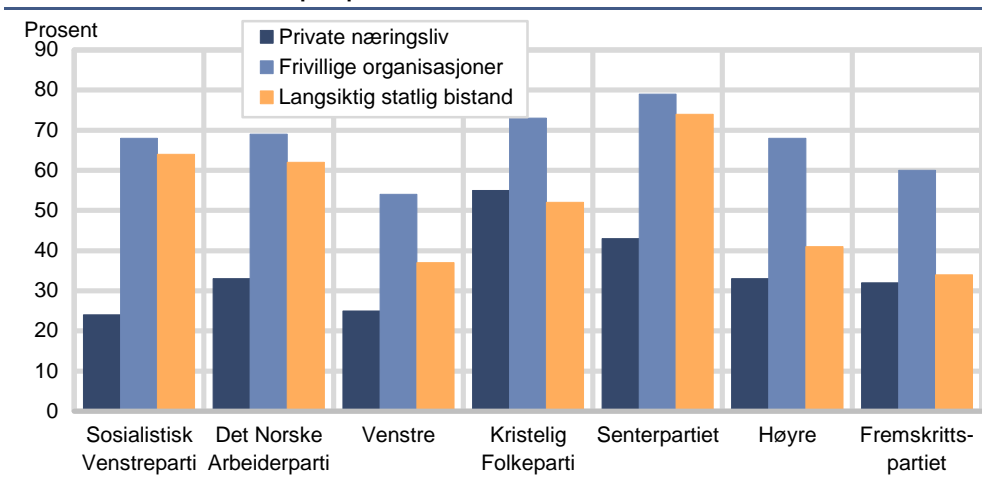
Seks av ti mener at bistand gitt av frivillige organisasjoner gir best resultater. Denne andelen er noe større enn de som mener at norsk nødhjelp gir best resultater. Til sammenlikning mener halvparten at norsk statlig bistand gir gode resultater. I undersøkelsen er det også et spørsmål om hvorvidt engasjement fra private organisasjoner påvirker landenes utvikling i en positiv eller negativ retning. Én av tre mener at et slik engasjement er positivt for utviklingslandene.

Figur 4.3. Andel som mener langsiktig bistand gitt av frivillig organisasjoner, staten, norsk nødhjelp eller engasjement fra norsk privat næringsliv gir veldig gode eller ganske gode resultater. Prosent. 2010

Når vi ser på resultatene etter partipreferanse, finner vi at de som ville ha stemt Fremskrittspartiet, Høyre eller Venstre i minst grad mener at langsiktig statlig bistand gir veldig eller ganske gode resultater. Det er også blant velgerne fra Fremskrittspartiet og Høyre at differansen mellom de som mener at bistand gitt av frivillige organisasjoner, i motsetning til staten, er høyest. Denne differansen er på den andre siden lavest blant Senterpartiet og Sosialistisk Venstrepartis sine velgere.

Figur 4.4. Andel som mener langsiktig bistand gitt av frivillig organisasjoner, staten eller engasjement fra norsk privat næringsliv gir veldig gode eller ganske gode resultater etter partipreferanse. Prosent. 2010

Tabell 4.2. Ulike befolkningsgruppers generelle vurdering av resultatene av norsk bistand. Prosent. 2010

	Veldig gode resultater	Ganske gode resultater	Verken gode eller dårlige	Ganske dårlige resultater	Veldig dårlige resultater	Vet ikke	Totalt	Antall
Alle	3	56	29	6	1	5	100	1 064
Kjønn								
Mann	3	50	32	10	1	5	100	524
Kvinne	3	61	27	3	0	5	100	540
Aldersgruppe								
15–24 år	4	54	30	7	1	3	100	123
25–44 år	3	56	31	5	0	5	100	376
45–66 år	3	57	28	6	1	5	100	437
67–79 år	3	51	29	9	1	7	100	128
Utdanningsnivå								
Grunnskole	5	47	31	9	1	7	100	214
Videregående	3	56	29	7	1	5	100	430
Universitet/høyskole	2	59	29	5	0	4	100	361
Uoppgitt	3	61	25	5	0	5	100	59
Husholdningsinntekt								
under 200 000 kr	3	56	29	6	1	5	100	47
200 000–399 999	3	57	32	2	4	2	100	145
400 000–599 999	5	56	32	6	0	1	100	171
600 000–799 999	3	62	29	4	1	2	100	194
800 000 kr eller mer	2	54	31	8	0	4	100	331
Partipreferanse								
Rød Valgallianse/AKP ..	:	:	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti.	4	82	12	2	0	0	100	50
Det Norske Arbeiderparti	2	66	25	5	0	2	100	251
Venstre	3	44	44	3	0	6	100	32
Kristelig Folkeparti	0	67	27	3	0	3	100	33
Senterpartiet	4	74	13	0	0	9	100	23
Høyre	4	54	28	9	0	3	100	224
Fremskrittspartiet	2	43	39	11	4	2	100	108
Bostedsstrøk								
Spredtbygd	5	57	27	6	1	4	100	197
Under 2 000 bosatte	3	64	23	7	1	1	100	69
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte	4	53	33	5	0	4	100	265
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	2	57	29	8	0	4	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	2	53	31	7	0	7	100	243
Landsdel								
Akershus og Oslo	3	56	26	7	0	8	100	262
Hedmark og Oppland ...	2	63	23	9	1	1	100	82
Østlandet ellers	4	53	33	5	0	5	100	195
Agder og Rogaland	3	54	34	4	1	5	100	153
Vestlandet	3	51	34	9	0	4	100	170
Trøndelag	2	66	20	6	1	4	100	98
Nord-Norge	4	54	30	4	2	6	100	103

Tabell 4.3. Ulike befolkningsgruppers vurdering av resultatene av nødhjelpsaksjoner Norge har deltatt i. Prosent. 2010

	Veldig gode resultater	Ganske gode resultater	Verken gode eller dårlige	Ganske dårlige resultater	Veldig dårlige resultater	Vet ikke	Totalt	Antall
Alle	7	51	27	7	1	7	100	1 064
Kjønn								
Mann	7	47	28	9	2	7	100	524
Kvinne	7	54	26	6	1	7	100	540
Aldersgruppe								
15–24 år	10	53	23	9	1	4	100	123
25–44 år	8	50	29	5	1	8	100	376
45–66 år	5	52	27	8	2	6	100	437
67–79 år	9	46	24	11	2	9	100	128
Utdanningsnivå								
Grunnskole	8	47	28	7	1	9	100	214
Videregående	7	47	30	10	1	6	100	430
Universitet/høyskole	6	57	25	5	1	6	100	361
Uoppgitt	12	56	14	7	2	10	100	59
Husholdningsinntekt								
under 200 000 kr	4	49	34	4	2	6	100	47
200 000–399 999	7	56	23	8	3	4	100	145
400 000–599 999	10	46	27	11	1	5	100	171
600 000–799 999	8	52	31	5	1	5	100	194
800 000 kr eller mer	5	53	28	8	2	5	100	331
Partipreferanse								
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti ..	4	72	20	0	0	4	100	50
Det Norske Arbeiderparti	7	61	22	5	0	5	100	251
Venstre	9	50	31	6	0	3	100	32
Kristelig Folkeparti	9	58	24	9	0	0	100	33
Senterpartiet	13	52	26	4	0	4	100	23
Høyre	8	48	32	9	0	3	100	224
Fremskrittspartiet	4	42	31	16	5	4	100	108
Bostedsstrøk								
Spredtbygd	9	46	25	11	3	7	100	197
Under 2 000 bosatte	6	55	29	4	3	3	100	69
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte	8	50	30	6	1	6	100	265
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	7	51	27	8	0	6	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	5	53	25	6	2	9	100	243
Landsdel								
Akershus og Oslo	5	55	24	6	1	8	100	262
Hedmark og Oppland	5	55	22	11	2	5	100	82
Østlandet ellers	7	50	29	10	0	5	100	195
Agder og Rogaland	7	45	36	5	1	5	100	153
Vestlandet	8	49	26	8	3	6	100	170
Trøndelag	6	62	16	7	1	7	100	98
Nord-Norge	11	37	34	6	2	11	100	103

Tabell 4.4. Ulike befolkningsgruppers vurdering av resultatene av statlig langsiktig bistand. Prosent. 2010

	Veldig gode resultater	Ganske gode resultater	Verken gode eller dårlige	Ganske dårlige resultater	Veldig dårlige resultater	Vet ikke	Totalt	Antall
Alle	3	43	33	9	2	11	100	1 064
Kjønn								
Mann	3	38	34	13	3	9	100	524
Kvinne	3	47	32	5	1	12	100	540
Aldersgruppe								
15–24 år	5	45	30	7	2	9	100	123
25–44 år	3	45	33	7	2	9	100	376
45–66 år	2	42	35	9	2	9	100	437
67–79 år	5	34	28	13	3	17	100	128
Utdanningsnivå								
Grunnskole	5	40	29	7	3	17	100	214
Videregående	3	42	35	10	2	9	100	430
Universitet/høyskole	1	45	35	9	2	9	100	361
Uoppgitt	10	44	22	8	2	14	100	59
Husholdningsinntekt								
under 200 000 kr	0	49	30	9	2	11	100	47
200 000–399 999	6	44	28	8	5	10	100	145
400 000–599 999	4	47	33	8	1	7	100	171
600 000–799 999	4	44	40	7	1	4	100	194
800 000 kr eller mer	1	44	34	12	2	7	100	331
Partipreferanse								
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	6	58	28	2	2	4	100	50
Det Norske Arbeiderparti	3	59	25	6	1	6	100	251
Venstre	6	31	47	9	0	6	100	32
Kristelig Folkeparti	0	52	39	0	3	6	100	33
Senterpartiet	9	65	17	0	0	9	100	23
Høyre	1	40	41	11	2	5	100	224
Fremskrittspartiet	3	31	32	19	6	8	100	108
Bostedsstrøk								
Spredtbygd	5	43	24	15	2	11	100	197
Under 2 000 bosatte	3	54	26	6	3	9	100	69
Tettbygd med 2 000-19 999 bosatte	4	41	39	6	2	8	100	265
Tettbygd med 20 000-99 999 bosatte	2	45	34	6	3	9	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	2	38	35	10	2	13	100	243
Landsdel								
Akershus og Oslo	2	42	31	11	2	12	100	262
Hedmark og Oppland	0	48	28	13	1	10	100	82
Østlandet ellers	3	43	36	9	2	8	100	195
Agder og Rogaland	3	37	40	6	1	12	100	153
Vestlandet	5	43	32	8	4	8	100	170
Trøndelag	3	50	31	6	2	8	100	98
Nord-Norge	7	40	30	7	3	14	100	103

Tabell 4.5. Ulike befolkningsgruppers vurdering av resultatene av langsiktig bistand gitt av frivillige organisasjoner. Prosent. 2010

	Veldig gode resultater	Ganske gode resultater	Verken gode eller dårlige	Ganske dårlige resultater	Veldig dårlige resultater	Vet ikke	Totalt	Antall
Alle	9	55	22	4	1	9	100	1 064
Kjønn								
Mann	8	55	22	6	1	8	100	524
Kvinne	10	55	22	2	1	10	100	540
Aldersgruppe								
15–24 år	9	51	27	3	1	9	100	123
25–44 år	9	56	23	3	1	8	100	376
45–66 år	7	56	22	5	0	9	100	437
67–79 år	14	53	13	4	2	14	100	128
Utdanningsnivå								
Grunnskole	9	48	23	5	0	14	100	214
Videregående	8	56	23	6	1	7	100	430
Universitet/høyskole	9	58	22	2	1	8	100	361
Uoppgitt	10	58	15	2	2	14	100	59
Husholdningsinntekt								
under 200 000 kr	6	74	13	0	0	6	100	47
200 000–399 999	14	50	17	6	3	10	100	145
400 000–599 999	10	53	27	5	0	5	100	171
600 000–799 999	11	55	25	4	1	5	100	194
800 000 kr eller mer	6	62	22	5	1	5	100	331
Partipreferanse								
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	8	60	28	0	0	4	100	50
Det Norske Arbeiderparti	12	57	20	4	2	5	100	251
Venstre	16	38	38	3	0	6	100	32
Kristelig Folkeparti	21	52	18	3	0	6	100	33
Senterpartiet	22	57	9	0	0	13	100	23
Høyre	6	62	25	2	0	4	100	224
Fremskrittspartiet	6	54	25	10	1	5	100	108
Bostedsstrøk								
Spredtbygd	9	55	21	5	1	10	100	197
Under 2 000 bosatte	10	57	20	4	0	9	100	69
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte	9	55	25	4	0	7	100	265
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	9	56	21	5	1	8	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	9	55	21	2	2	10	100	243
Landsdel								
Akershus og Oslo	10	52	22	4	1	11	100	262
Hedmark og Oppland	7	54	18	7	0	13	100	82
Østlandet ellers	8	56	25	4	1	7	100	195
Agder og Rogaland	6	62	20	4	1	7	100	153
Vestlandet	9	56	21	4	2	8	100	170
Trøndelag	9	57	22	2	1	8	100	98
Nord-Norge	14	48	24	5	0	10	100	103

Tabell 4.6. Ulike befolkningsgruppers inntrykk norsk privat næringslivs engasjement i utviklingsland. Prosent. 2010

	Veldig gode resultater	Ganske gode resultater	Verken gode eller dårlige	Ganske dårlige resultater	Veldig dårlige resultater	Vet ikke	Totalt	Antall
Alle	3	27	43	7	1	18	100	1 064
Kjønn								
Mann	3	28	44	9	1	15	100	524
Kvinne	3	26	42	6	1	21	100	540
Aldersgruppe								
15–24 år	4	41	33	2	1	20	100	123
25–44 år	4	27	48	6	1	14	100	376
45–66 år	2	25	45	9	1	19	100	437
67–79 år	4	23	36	9	2	25	100	128
Utdanningsnivå								
Grunnskole	3	29	34	6	1	27	100	214
Videregående	3	26	43	10	1	17	100	430
Universitet/høyskole	2	25	51	6	1	15	100	361
Uoppgitt	8	42	36	0	2	12	100	59
Husholdningsinntekt								
under 200 000 kr	6	32	38	6	2	15	100	47
200 000 – 399 999	2	30	37	12	3	17	100	145
400 000 – 599 999	4	23	42	11	1	18	100	171
600 000 – 799 999	4	26	51	6	1	13	100	194
800 000 kr eller mer	2	30	50	6	1	12	100	331
Partipreferanse								
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti ..	2	22	44	22	0	10	100	50
Det Norske Arbeiderparti .	5	28	45	7	1	14	100	251
Venstre	3	22	59	6	0	9	100	32
Kristelig Folkeparti	3	52	36	3	0	6	100	33
Senterpartiet	4	39	17	9	0	30	100	23
Høyre	3	30	51	5	1	10	100	224
Fremskrittspartiet	2	30	35	9	2	22	100	108
Bostedsstrøk								
Spredtbygd	4	26	40	11	1	19	100	197
Under 2 000 bosatte	4	36	39	7	1	12	100	69
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte	4	26	44	9	2	15	100	265
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	3	28	45	6	14	18	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	2	26	47	5	1	20	100	243
Landsdel								
Akershus og Oslo	3	25	45	7	1	20	100	262
Hedmark og Oppland	4	30	33	12	0	21	100	82
Østlandet ellers	2	30	47	7	1	13	100	195
Agder og Rogaland	3	26	43	6	1	21	100	153
Vestlandet	5	28	42	6	2	16	100	170
Trøndelag	2	29	42	8	1	18	100	98
Nord-Norge	6	22	45	8	2	17	100	103

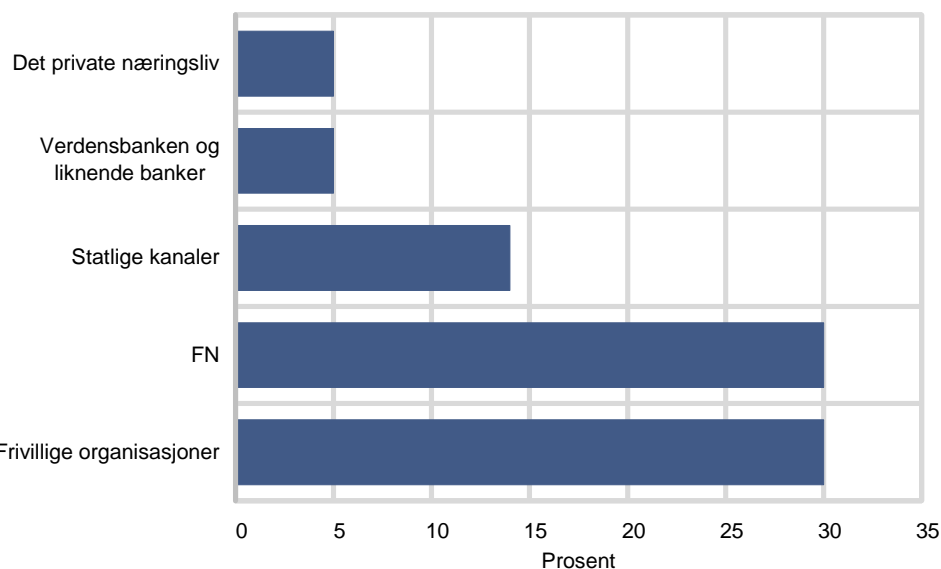
5. Nordmenn har størst tiltro til frivillige organisasjoner og FN

Den norske bistanden gis gjennom flere kanaler enn bare de statlige. I undersøkelsen ber vi derfor respondentene vurdere flere ulike kanaler, og om de forvalter bistanden effektivt. De to kanalene som flest mener gir effektiv bistand er frivillige organisasjoner og FN. Én av tre oppgir dette. Til sammenlikning mener 14 prosent at statlige kanaler forvalter bistanden tilsvarende effektivt. Minst tiltro har den norske befolkningen til Verdensbanken og liknende banker samt det private næringsliv. Fem prosent oppgir disse kanalene i undersøkelsen.

... men andelen som tror på frivillige organisasjoner faller

Når vi sammenlikner med resultatene fra 2006, finner vi at frivillige organisasjoner fortsatt er en kanal nordmenn har stor tiltro til. Samtidig har andelen som mener at slike organisasjoner forvalter bistanden effektivt falt med 14 prosentpoeng siden 2006. Andelen med tiltro til FN har derimot holdt seg stabilt. Når det gjelder statlige kanaler, er resultatet tilsvarende det vi fant i 2006 – også da mente 14 prosent at staten forvalter bistanden effektivt. I 2006 var det også Verdensbanken og liknede banker folk hadde minst tiltro til. Det private næringsliv ble lagt til som kategori i 2010, og følgelig er det ingen resultater å sammenlikne med.

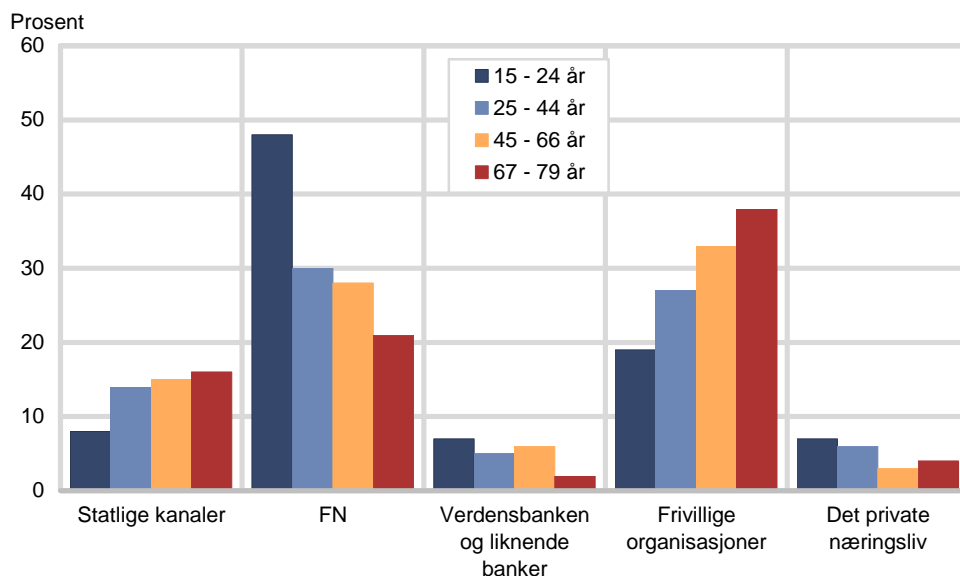
Figur 5.1. Andel som mener ulike kanaler gir den mest effektive bistanden. Prosent. 2010

De yngste tror på FN, mens de eldste tror på frivillige organisasjoner

Yngre personer har stor tiltro til FN, men denne tiltroen faller med alderen. Resultatene fra undersøkelsen viser at halvparten av de unge mener FN forvalter bistanden effektivt. Til sammenlikning mener to av ti i den eldste aldersgruppen det samme. Når vi studerer frivillige organisasjoner, finner vi det motsatte resultatet. Her øker tiltroen med alderen. I den yngste aldersgruppen er det to av ti som har tiltro til slike organisasjoner, mens blant de eldste er andelen fire av ti.

Figur 5.2. Andel som mener ulike kanaler gir den mest effektive bistanden etter alder. 2010. Prosent

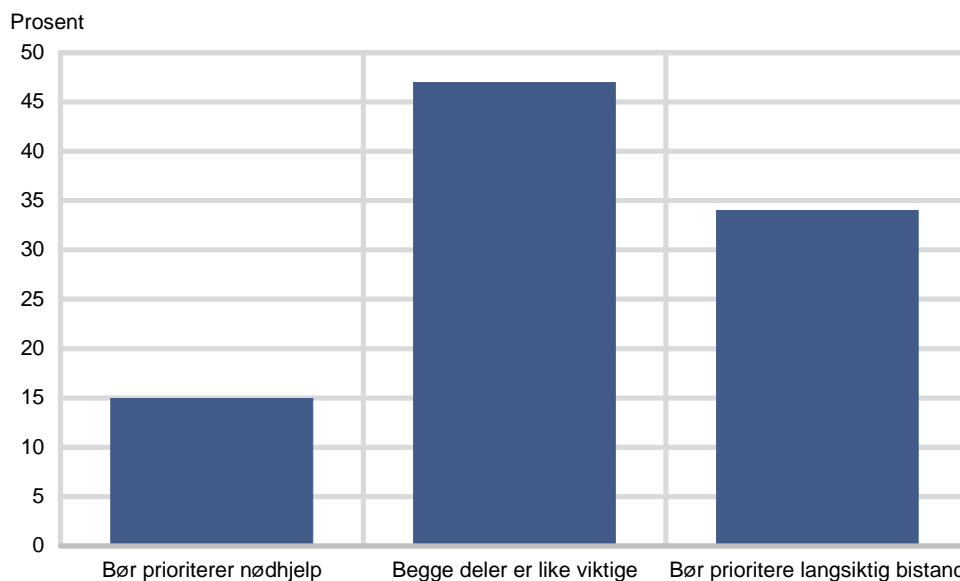
Partipreferanse påvirker om man tror på statlige kanaler

Personer med tilhørighet til partiene på den tradisjonelle høyresiden gir lavere oppslutning til påstanden om at statlige kanaler gir effektiv bistand enn personer med tilhørighet på den tradisjonelle venstresiden. Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti sine velgere har minst tro på disse kanalene – henholdsvis 7 og 9 prosent mener at staten forvalter bistanden effektivt. Til sammenlikning mener 20 prosent det samme blant de som stemmer Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Befolkningen vil prioritere både langsiktig bistand og nødhjelp

Norske myndigheter gir utviklingshjelp både i form av nødhjelp i akutte krisesituasjoner og langsiktig bistand som skal fremme vekst og utvikling over tid. Om lag halvparten mener at norske myndigheter bør prioritere både nødhjelp og langsiktig bistand. Tre av ti synes at den langsiktige bistanden bør prioriteres. Andelen som mener at vi skal prioritere nødhjelp er lavest, og det er 15 prosent som oppgir dette.

Figur 5.3. Andel som mener Norge bør prioritere ulike former for bistand. 2010. Prosent

I 2006 var oppslutningen klart høyest for å prioritere langsiktig bistand. Andelen har falt med 7 prosentpoeng i 2010-undersøkelsen. Det har også vært en nedgang siden 2006 på 7 prosentpoeng i andelen som ønsket å prioritere nødhjelp. På den andre siden har andelen som mener at Norge bør prioritere begge typer bistand økt med 12 prosentpoeng. I kapittel 4 viser vi at resultatene av nødhjelpsaksjoner oftere oppfattes som mer vellykkede enn resultatene av langsiktig bistand. Derfor er det interessant å merke seg at det likevel er flere som ønsker å prioritere langsiktig bistand framfor nødhjelp.

De yngste tror på langsiktig bistand

Halvparten av de yngste mener Norge bør prioritere langsiktig bistand. Denne andelen faller med alderen og blant de aller eldste mener to av ti det samme. Det er også i den eldste aldergruppen det er flest som mener Norge bør prioritere nødhjelp og tre av ti mener dette. Den yngste aldergruppen skiller seg ut fordi her er andelen størst blant de som mener Norge bør prioritere langsiktig bistand. I alle de andre aldersgruppene mener derimot størsteparten at vi både bør prioritere langsiktig bistand og nødhjelp.

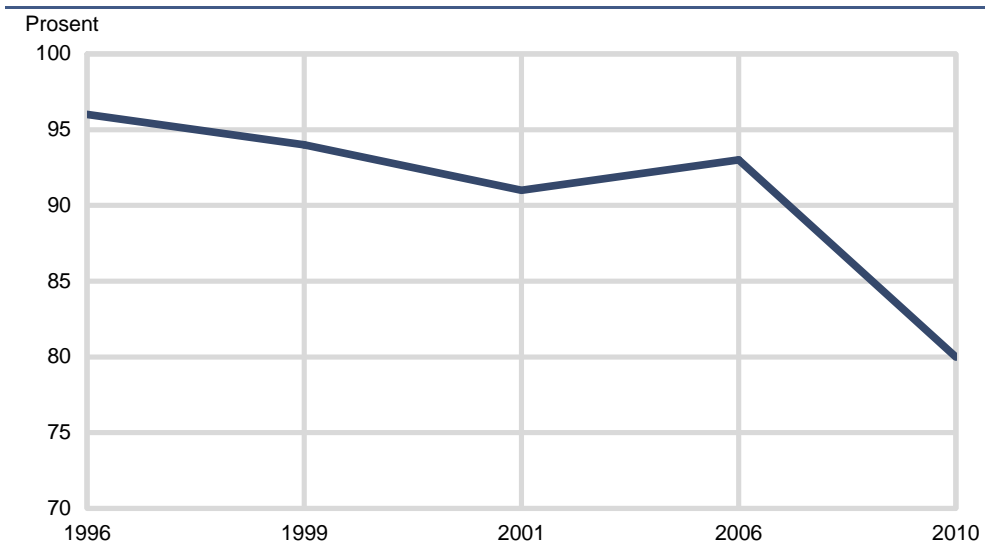
En fjerdedel av Fremskrittspartiets velgere mener vi bør prioritere nødhjelp, til sammenlikning mener 2 prosent av Sosialistisk Venstreparti sine velgere det samme. Når de gjelder de andre partiene, finner vi kun små forskjeller.

Befolkningen vil stille betingelser til bistanden ...

Åtte av ti mener norske myndigheter bør stille betingelser til styreformen til de landene som mottar bistand. Andelen som mener dette har holdt seg stabilt høy siden 1996. Samtidig er det en nedgang fra 2006 på 13 prosentpoeng som mener dette. Én årsak til denne utviklingen kan være at vi har endret noe på spørsmålsformuleringen. I perioden 1996–2006 spurte vi kun om betingelser generelt, mens vi i 2010 har konkretisert dette med å spørre om betingelser til styreformen.

Det er ingen eller små forskjeller når vi ser på ulike bakgrunnskjennetegn, og det virker som befolkningen er relativt enig i at det er riktig av norske myndigheter å stille slike betingelser.

Figur 5.4. Andel som mener det er riktig å stille betingelser til land som mottar bistand. 1996, 1999, 2001, 2006, 2010. Prosent

... men er delt i synet på hvem som skal ha ansvaret for gjennomføring av utviklingsprosjekter

I undersøkelsen blir respondentene spurt om de mener det er riktig at utviklingsland har det fulle ansvaret for gjennomføring av utviklingsprosjekter i eget land. 42 prosent mener dette er riktig, mens 52 prosent mener at det ikke er riktig at utviklingsland har det fulle ansvaret.

Tabell 5.1. Ulike befolkningsgruppers vurdering av hvilken kanal som gir den mest effektive bistanden. 2010. Prosent

	Statlige kanaler	FN	Verdensbanken og liknende banker	Frivillige organisasjoner	Det private næringsliv	Ingen av delene	Vet ikke	Totalt	Antall
Alle	14	30	5	30	5	1	15	100	1 064
Kjønn									
Mann	16	28	6	31	6	1	11	100	524
Kvinne	13	31	4	29	3	1	19	100	540
Aldersgruppe									
15–24 år	8	48	7	19	7	0	11	100	123
25–44 år	14	30	5	27	6	1	16	100	376
45–66 år	15	28	6	33	3	1	14	100	437
67–79 år	16	21	2	38	4	1	17	100	128
Utdanningsnivå									
Grunnskole	10	33	6	25	6	1	17	100	241
Videregående	16	28	3	32	4	2	14	100	430
Universitet/høyskole	16	28	7	32	4	0	14	100	361
Uoppgitt	7	41	8	20	14	2	8	100	59
Husholdningsinntekt									
under 200 000 kr	2	34	4	38	4	0	17	100	47
200 000–399 999	19	26	3	37	5	3	8	100	145
400 000–599 999	19	23	6	32	5	2	13	100	171
600 000–799 999	15	31	3	32	4	1	12	100	194
800 000 kr eller mer	15	32	8	29	6	0	11	100	331
Partipreferanse									
Rød Valgallianse/AKP ..	:	:	:	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti. Det Norske	24	38	4	28	0	0	6	100	50
Arbeiderparti	19	35	5	24	6	1	10	100	251
Venstre	13	31	3	41	3	0	9	100	32
Kristelig Folkeparti	9	18	3	52	9	0	9	100	33
Senterpartiet	13	30	13	26	0	0	17	100	23
Høyre	12	33	8	29	5	2	11	100	224
Fremskrittspartiet	7	31	5	38	5	2	13	100	108
Bostedsstrøk								100	
Spredtbygd	10	30	6	32	5	1	16	100	197
Under 2 000 bosatte	22	38	4	32	1	0	3	100	69
Tettbygd med 2 000– 19 999 bosatte	14	31	5	28	6	1	15	100	265
Tettbygd med 20 000– 99 999 bosatte	14	31	5	28	6	1	15	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	15	27	6	30	5	1	16	100	243
Landsdel									
Akershus og Oslo	15	29	9	26	5	1	16	100	262
Hedmark og Oppland	16	30	4	24	7	0	18	100	82
Østlandet ellers	14	31	5	29	6	1	14	100	195
Agder og Rogaland	10	35	3	31	5	1	14	100	153
Vestlandet	13	27	4	32	6	1	18	100	170
Trøndelag	18	30	3	38	2	1	8	100	98
Nord-Norge	17	28	6	32	2	3	12	100	103

Tabell 5.2. Ulike befolkningsgruppers holdning til om nødhjelp eller langsiktig bistand bør prioriteres. 2010. Prosent

	Bør prioriterer nødhjelp	Begge deler er like viktige	Bør prioritere langsiktig bistand	Vet ikke	Totalt	Antall
Alle	15	47	34	4	100	1 064
Kjønn						
Mann	16	44	37	3	100	524
Kvinne	14	50	31	5	100	540
Aldersgruppe						
15–24 år	16	29	50	5	100	123
25–44 år	12	49	37	2	100	376
45–66 år	14	51	30	4	100	437
67–79 år	28	43	21	8	100	128
Utdanningsnivå						
Grunnskole	24	39	29	7	100	214
Videregående	17	44	35	4	100	430
Universitet/høyskole	17	44	35	4	100	361
Uoppgitt	8	59	32	1	100	59
Husholdningsinntekt						
under 200 000 kr	30	32	34	4	100	47
200 000–399 999	22	40	34	3	100	145
400 000–599 999	14	53	32	1	100	171
600 000–799 999	13	47	38	2	100	194
800 000 kr eller mer	10	53	35	1	100	331
Partipreferanse						
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	2	64	32	2	100	50
Det Norske Arbeiderparti	14	45	37	4	100	251
Venstre	13	53	34	0	100	32
Kristelig Folkeparti	15	55	30	0	100	33
Senterpartiet	9	52	39	0	100	23
Høyre	15	54	31	1	100	224
Fremskrittspartiet	25	37	37	1	100	108
Bostedsstrøk						
Spredtbygd	16	44	35	6	100	197
Under 2 000 bosatte	23	41	36	0	100	69
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte	12	54	31	3	100	265
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	16	48	33	3	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	16	45	37	2	100	243
Landsdel						
Akershus og Oslo	14	47	35	4	100	262
Hedmark og Oppland	20	39	35	6	100	82
Østlandet ellers	13	50	35	2	100	195
Agder og Rogaland	18	46	32	5	100	153
Vestlandet	15	46	35	4	100	170
Trøndelag	14	51	31	4	100	98
Nord-Norge	17	49	28	6	100	103

Tabell 5.3. Ulike befolkningsgruppers holdning til om det er riktig å stille betingelser til styreformene til de landene som skal få bistand fra Norge. 2010. Prosent

	Ja	Nei	Vet ikke	Total	Antall
Alle	80	14	6	100	1064
Kjønn					
Mann	79	15	5	100	524
Kvinne	80	13	7	100	540
Aldersgruppe					
15–24 år	86	8	6	100	123
25–44 år	84	10	6	100	376
45–66 år	76	18	5	100	437
67–79 år	73	21	6	100	128
Utdanningsnivå					
Grunnskole	78	12	10	100	214
Videregående	81	14	4	100	430
Universitet/høyskole	78	17	6	100	361
Uoppgitt	85	8	7	100	59
Husholdningsinntekt					
under 200 000 kr	87	6	6	100	47
200 000–399 999	74	19	6	100	145
400 000–599 999	83	13	4	100	171
600 000–799 999	84	12	4	100	194
800 000 kr eller mer	81	16	4	100	331
Partipreferanse					
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	72	22	6	100	50
Det Norske Arbeiderparti	84	12	4	100	251
Venstre	75	16	9	100	32
Kristelig Folkeparti	82	15	3	100	33
Senterpartiet	87	4	9	100	23
Høyre	78	19	3	100	224
Fremskrittspartiet	84	14	2	100	108
Bostedsstrøk					
Spredtbygd	81	11	8	100	197
Under 2 000 bosatte	80	14	6	100	69
Tettbygd med 2000–19 999 bosatte	80	15	5	100	265
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	78	16	5	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	81	14	5	100	243
Landsdel					
Akershus og Oslo	79	14	7	100	262
Hedmark og Oppland	82	17	1	100	82
Østlandet ellers	79	13	8	100	195
Agder og Rogaland	78	19	3	100	153
Vestlandet	81	12	7	100	170
Trøndelag	79	16	5	100	98
Nord-Norge	82	12	7	100	103

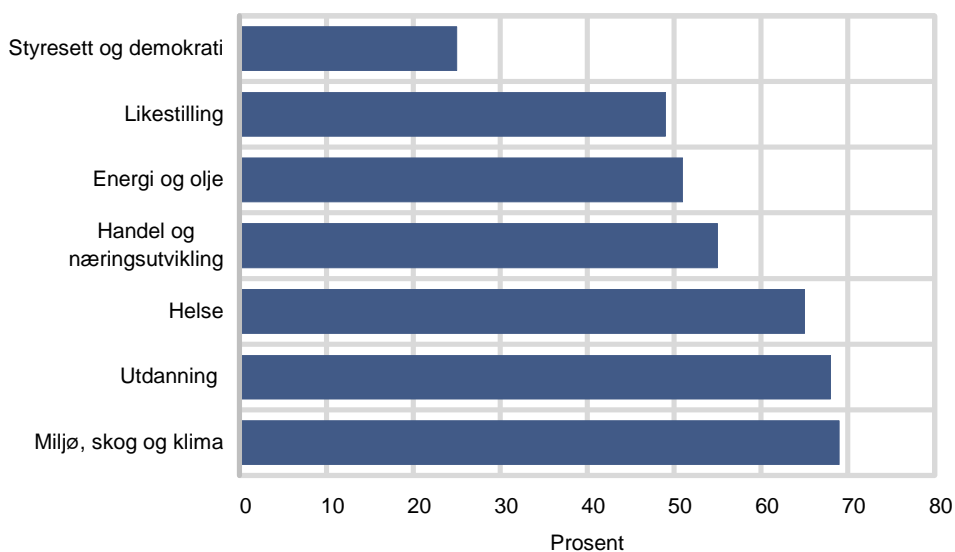
Tabell 5.4. Ulike befolkningsgruppers holdning til om utviklingsland skal ha det fulle ansvaret for gjennomføring av utviklingsprosjekter i eget land. 2010. Prosent

	Ja	Nei	Vet ikke	Total	Antall
Alle	42	52	6	100	1 064
Kjønn					
Mann	44	52	4	100	524
Kvinne	40	53	7	100	540
Aldersgruppe					
15–24 år	44	50	7	100	123
25–44 år	39	56	5	100	376
45–66 år	40	54	6	100	437
67–79 år	52	41	7	100	128
Utdanningsnivå					
Grunnskole	47	45	8	100	214
Videregående	40	55	4	100	430
Universitet/høyskole	38	56	6	100	361
Uoppgitt	54	36	10	100	59
Husholdningsinntekt					
under 200 000 kr	32	57	11	100	47
200 000–399 999	49	48	3	100	145
400 000–599 999	39	57	4	100	171
600 000–799 999	42	54	4	100	194
800 000 kr eller mer	37	59	4	100	331
Partipreferanse					
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	32	64	4	100	50
Det Norske Arbeiderparti	49	46	5	100	251
Venstre	63	34	3	100	32
Kristelig Folkeparti	27	70	3	100	33
Senterpartiet	35	61	4	100	23
Høyre	41	57	2	100	224
Fremskrittspartiet	40	59	1	100	108
Bostedsstrøk					
Spredtbygd	38	54	8	100	197
Under 2 000 bosatte	35	65	0	100	69
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte ...	41	54	6	100	265
Tettbygd med 20 000– 99 999 bosatte .	47	48	6	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	44	51	5	100	243
Landsdel					
Akershus og Oslo	45	47	7	100	262
Hedmark og Oppland	45	49	6	100	82
Østlandet ellers	42	53	6	100	195
Agder og Rogaland	39	56	5	100	153
Vestlandet	34	62	4	100	170
Trøndelag	41	52	7	100	98
Nord-Norge	48	47	6	100	103

6. Det er flest som har kjennskap til utviklingsprosjekter innen miljø, skog og klima

Norske myndigheter jobber med ulike utviklingsprosjekter innenfor flere større satsningsområder enn det som oppfattes som tradisjonelle bistandsprosjekter. I årets undersøkelse ønsket vi derfor å finne ut hvor kjent befolkningen er til forskjellige satsningsområdene for bistand. Derfor ble respondentene spurt om de kjente til konkrete prosjekter innenfor for en del ulike satsningsområder. Flest kjenner til utviklingsprosjekter innen miljø, skog og klima, utdanning og helse. Syv av ti oppgir å kjenne til prosjekter innen disse feltene. Halvparten kjenner til utviklingsprosjekter som har med handel og næringsutvikling, energi og olje og likestilling å gjøre. Utviklingsprosjekter innenfor feltet styresett og demokrati er minst kjent i den norske befolkningen, og en fjerdedel oppgir at de kjenner til dette.

Figur 6.1. Andelen som kjenner til satsningsområder for norsk bistand. 2010. Prosent

Menn kjenner til noe flere satsningsområder enn kvinner

Vi ser en tendens til at menn kjenner til noe flere prosjekter innen de ulike satsningsområder enn kvinner. Det er særlig innen noen satsningsområder at flere menn svarer at de kjenner til utviklingsprosjekter. Dette gjelder satsningsområdene handel og næringsutvikling, miljø, skog og klima, energi og olje og styresett og demokrati. Ellers er det mindre forskjeller mellom kjønnene.

De med utdanning på grunnskolenivå kjenner til færre prosjekter

Det er også en tendens til at de med høyere utdanning kjenner til noe flere prosjekter enn de med utdanning på grunnskolenivå. Det er spesielt innenfor satsningsområdene miljø, skog og klima, utdanning, helse og styresett og demokrati at det er en forskjell på kjennskap mellom de med lav og høy utdanning.

Tabell 6.1. Ulike befolkningsgruppers kjennskap til satsningsområder for norsk bistand. 2010. Prosent

	Handel og næringsutvikling			Miljø, skog og klima			Likestilling			Utdanning			Totalt	Antall
	Ja	Nei	Vet ikke	Ja	Nei	Vet ikke	Ja	Nei	Vet ikke	Ja	Nei	Vet ikke		
Alle	55	38	6	69	26	4	49	45	6	68	27	5	100	1 064
Kjønn														
Mann	59	36	5	75	22	3	50	44	6	70	26	4	100	524
Kvinne	52	41	7	64	31	5	48	46	6	66	28	5	100	540
Aldersgruppe														
15–24 år	39	54	7	58	39	3	49	47	4	68	28	3	100	123
25–44 år	52	43	4	65	32	3	47	48	5	67	30	3	100	376
45–66 år	62	31	7	76	19	5	51	41	8	71	23	6	100	437
67–79 år	58	35	7	70	24	6	46	47	7	59	33	8	100	128
Utdanningsnivå														
Grunnskole	49	41	10	59	33	7	44	46	10	59	31	10	100	214
Videregående	60	35	5	72	25	4	49	45	6	70	26	4	100	430
Universitet/høyskole	55	39	6	73	24	3	50	45	5	71	27	2	100	361
Uoppgitt	47	47	5	66	31	3	51	44	5	71	25	3	100	59
Husholdningsinntekt														
under 200 000 kr	45	45	11	64	30	6	55	40	4	72	23	4	100	47
200 000–399 999	65	32	3	68	30	3	50	46	4	66	30	4	100	145
400 000–599 999	51	44	5	75	23	2	48	45	7	67	30	4	100	171
600 000–799 999	52	44	4	65	32	2	47	48	4	72	27	2	100	194
800 000 kr eller mer	61	35	4	77	21	2	51	45	4	73	25	2	100	331
Partipreferanse														
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	46	38	16	76	20	4	58	36	6	64	32	4	100	50
Det Norske Arbeiderparti	58	35	7	68	27	4	50	44	6	72	25	4	100	251
Venstre	59	41	0	78	19	3	59	41	0	72	28	0	100	32
Kristelig Folkeparti	55	42	3	67	33	0	45	48	6	79	21	0	100	33
Senterpartiet	74	22	4	87	13	0	61	39	0	87	13	0	100	23
Høyre	61	37	2	71	28	1	51	46	4	70	29	2	100	224
Fremskrittspartiet	56	40	4	69	31	1	47	46	6	64	34	2	100	108
Bostedsstrøk														
Spredtbygd	58	35	8	74	22	4	47	45	9	70	25	6	100	197
Under 2 000 bosatte	51	46	3	57	41	3	38	59	3	55	42	3	100	69
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte	57	38	6	72	23	4	51	45	5	72	24	4	100	265
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	56	38	6	73	24	3	53	40	7	71	26	4	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	54	41	5	65	31	4	47	47	5	65	31	4	100	243
Landsdel														
Akershus og Oslo	52	42	6	66	29	5	47	47	6	65	29	6	100	262
Hedmark og Oppland	49	44	7	67	28	5	41	50	9	67	27	6	100	82
Østlandet ellers	62	33	6	70	28	3	53	42	6	71	26	3	100	195
Agder og Rogaland	56	37	7	73	24	3	48	46	6	75	22	3	100	153
Vestlandet	56	36	7	71	25	4	48	46	6	69	25	6	100	170
Trøndelag	57	37	6	70	22	7	52	38	10	64	30	6	100	98
Nord-Norge	53	42	5	69	27	4	50	48	3	63	34	3	100	103

Tabell 6.2. Ulike befolkningsgruppers kjennskap til satsningsområder for norsk bistand. 2010. Prosent

	Helse			Energi og olje			Styresett og demokrati			Totalt	Antall
	Ja	Nei	Vet ikke	Ja	Nei	Vet ikke	Ja	Nei	Vet ikke		
Alle	65	30	4	51	44	4	25	69	6	100	1 064
Kjønn											
Mann	66	31	4	59	37	4	31	64	6	100	524
Kvinne	65	30	5	43	51	5	20	74	6	100	540
Aldersgruppe											
15–24 år	60	37	3	44	51	4	15	79	5	100	123
25–44 år	63	35	3	49	47	4	25	70	6	100	376
45–66 år	71	24	5	56	38	5	28	65	7	100	437
67–79 år	59	33	9	44	50	7	25	69	7	100	128
Utdanningsnivå											
Grunnskole	56	36	8	51	44	7	13	77	10	100	214
Videregående	66	30	4	51	45	4	24	70	6	100	430
Universitet/høyskole	70	27	3	53	43	4	33	63	5	100	361
Uoppgitt	66	31	4	51	46	4	29	68	4	100	59
Husholdningsinntekt											
under 200 000 kr	66	30	4	43	51	6	21	72	6	100	47
200 000–399 999	68	28	4	54	44	2	23	71	6	100	145
400 000–599 999	67	30	2	51	46	4	24	70	6	100	171
600 000–799 999	64	34	3	48	49	3	21	75	4	100	194
800 000 kr eller mer	70	28	2	59	39	3	36	61	3	100	331
Partipreferanse											
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	66	28	6	54	42	4	30	66	4	100	50
Det Norske Arbeiderparti	70	26	4	51	45	4	31	64	5	100	251
Venstre	75	25	0	53	41	6	44	50	6	100	32
Kristelig Folkeparti	70	30	0	52	48	0	27	61	12	100	33
Senterpartiet	87	9	4	78	22	0	26	70	4	100	23
Høyre	70	30	0	60	38	2	25	71	4	100	224
Fremskrittspartiet	64	34	2	44	52	4	16	80	5	100	108
Bostedsstrøk											
Spredtbygd	66	28	6	58	37	6	26	66	8	100	197
Under 2 000 bosatte	55	43	1	51	48	1	12	86	3	100	69
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte	69	27	4	45	49	6	25	69	6	100	265
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	65	29	5	51	45	4	26	68	6	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	64	33	3	53	43	3	29	66	5	100	243
Landsdel											
Akershus og Oslo	64	31	5	55	39	5	29	64	7	100	262
Hedmark og Oppland	61	32	7	46	46	7	20	73	7	100	82
Østlandet ellers	71	26	3	51	46	3	24	71	5	100	195
Agder og Rogaland	67	29	3	46	50	3	22	73	5	100	153
Vestlandet	66	30	5	47	48	6	25	68	7	100	170
Trøndelag	62	32	6	54	39	7	24	68	7	100	98
Nord-Norge	60	36	4	53	43	4	26	70	4	100	103

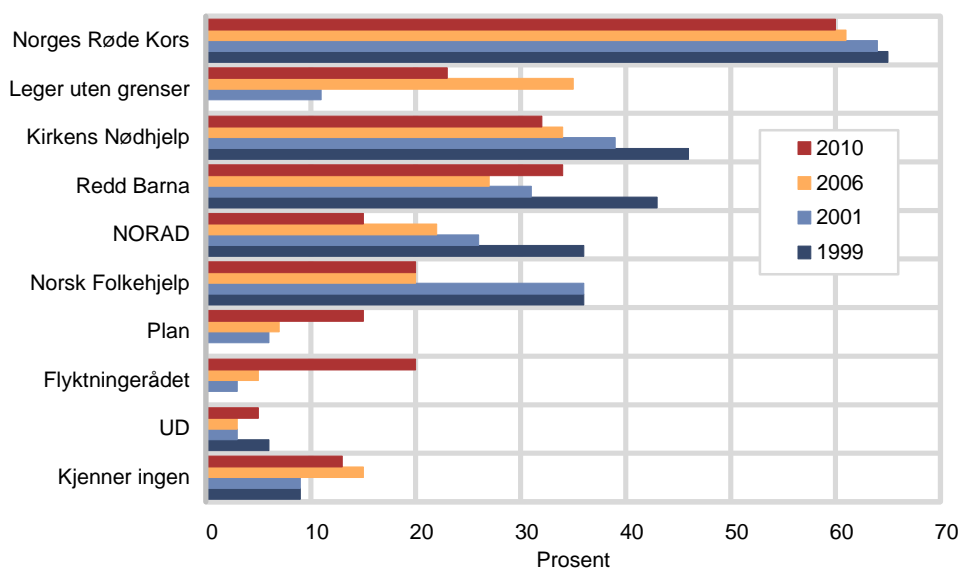
7. Seks av ti kjenner til Norges Røde Kors

I hvilken grad kjenner befolkningen til ulike organisasjoner som jobber med bistand? I undersøkelsen ble respondentene bedt om å nevne organisasjoner, statlige institusjoner eller bedrifter som arbeider med bistand. Spørsmålet ble stilt åpent, det vil si at ingen organisasjoner ble nevnt eller lest opp for respondenten. Norges Røde Kors nevnes av seks av ti, og er den desidert mest kjente organisasjonen. Etter Røde Kors følger Redd Barna og Kirkens Nødhjelp som tre av ti kjenner til. Det er rundt 20 prosent som kjenner til organisasjonene Leger Uten Grenser og Norsk Folkehjelp. 15 prosent nevner Norad, Plan Norge og Flyktninghjelpen. Den statlige institusjonen aller færrest nevner er Utenriksdepartementet (UD).

... mens nedgangen fortsetter for Norad

Figur 7.1 viser hvordan kjennskapet til de ulike organisasjonene har utviklet seg siden 1999. For Norad var andelen som kjente til institusjonen klart størst i 1999, da 36 prosent oppga dette. Siden den gang har det vært en nedadgående utvikling, og det er stadig færre som nevner Norad. Tendensen fra 2010 er lik, og vi ser at nedgangen fortsetter. Andre organisasjoner som opplever en nedgang er Kirkens nødhjelp og Norsk folkehjelp. For leger uten grenser har det også vært en nedgang siden 2006, men det er stadig flere som nevner denne organisasjonen enn i 2001. Andelen som nevner Flyktningrådet har økt med 15 prosentpoeng siden 2006. Årsaken til dette kan være at Flyktningrådet fikk tildelt TV-aksjonen i 2010.

Figur 7.1. Andel som nevner ulike organisasjoner som arbeider med bistand. 1999, 2001, 2006 og 2010. Prosent

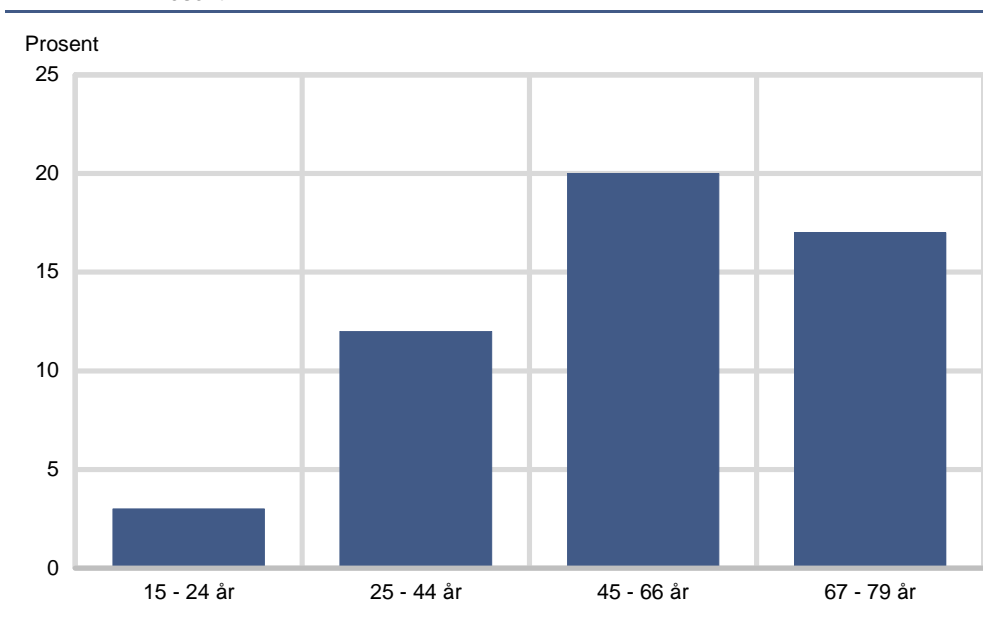
Dobbelt så mange menn som kvinner kjenner til Norad ...

Én av ti kvinner nevner at de kjenner til Norad, til sammenlikning nevner to av ti menn det samme. Tendensen var den samme i 2006, men forskjellen mellom kjønnene har blitt noe større.

... og alder og utdanning påvirker

De yngste kjenner i mindre grad til at Norad jobber med bistand når vi sammenlikner med de andre aldergruppene. I den yngste aldergruppen oppgir tre prosent at de kjenner til Norad, mens dette gjelder to av ti i de to eldste aldergruppene. Denne tendensen var også til stede i 2006.

Figur 7.2. Andel som kjenner til at Norad jobber med bistand etter aldersgrupper. 2010. Prosent

Andelen som nevner Norad øker med utdanningsnivået. I gruppen med utdanning på grunnskolenivå nevner syv prosent Norad, men denne andelen øker til tre av ti i gruppen med utdanning fra universitet eller høyskole.

Fremskrittspartivelgere skiller seg ut

Kjennskapen til de fleste organisasjonene er lavere blant Fremskrittspartivelgere enn blant de andre partienes velgere. Ett par unntak er Norges Røde Kors og Leger Uten Grenser der vi ikke finner noen større forskjeller mellom partiene. Det er også hos Fremskrittspartivelgere at andelen som oppgir at de ikke kjenner til noen organisasjoner er størst. To av ti oppgir dette. Til sammenlikning oppgir elleve prosent av Arbeiderpartivelgere det samme.

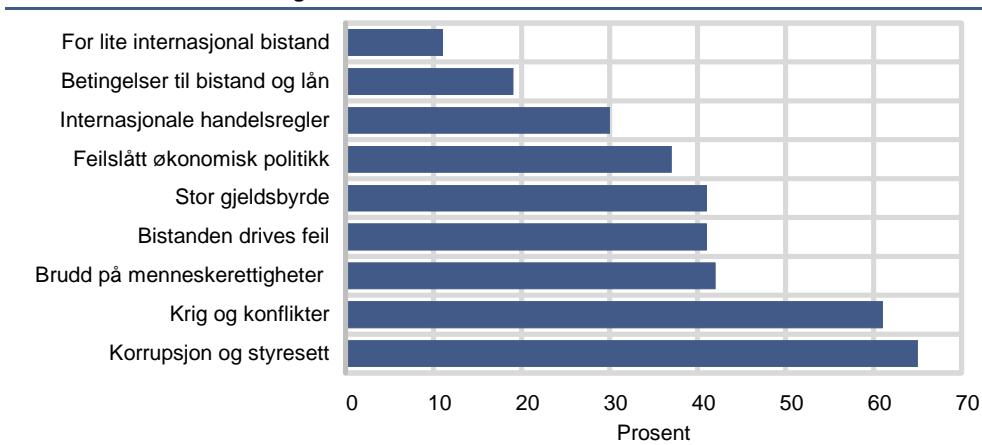
Tabell 7.1. Andel i ulike befolkningsgrupper med kjennskap til organisasjoner, bedrifter og statlige institusjoner som arbeider med forskjellige former for bistand. Prosent

	Flyktning- rådet	Kirkens Nødhjelp	Leger Uten Grenser	Norad	Norsk Folkehjelp	UD	Plan Norge	Redd Barna	Røde Kors	Andre	Kjenner ingen	Antall personer
Alle	16	32	23	15	20	5	15	34	60	36	13	1 064
Kjønn												
Mann	15	33	20	20	22	5	12	32	62	33	12	524
Kvinne	17	31	25	11	18	5	17	36	58	38	14	540
Aldersgruppe												
15–24 år	7	20	16	3	7	4	10	34	57	37	16	123
25–44 år	18	33	27	12	18	6	22	40	61	40	11	376
45–66 år	18	35	24	20	25	4	13	31	62	34	12	437
67–79 år	12	30	13	17	17	5	5	27	54	27	22	128
Utdanningsnivå												
Grunnskole	11	20	19	7	11	3	10	31	55	25	18	214
Videregående	15	27	19	11	19	3	13	30	59	34	16	430
Universitet/høyskole	22	47	30	26	28	9	21	43	65	45	5	361
Uoppgitt	7	20	14	3	8	3	8	22	54	27	29	59
Husholdningsinntekt												
under 200 000 kr	19	28	15	6	21	9	13	28	62	38	15	47
200 000–399 999	13	28	20	14	19	3	12	35	59	39	16	145
400 000–599 999	13	30	25	16	21	6	13	35	60	32	14	171
600 000–799 999	19	28	26	17	22	6	19	36	61	38	12	194
800 000 kr eller mer	23	46	27	21	25	6	18	40	66	40	5	331
Partipreferanse												
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	26	48	40	20	22	12	28	48	60	40	4	50
Det Norske Arbeiderparti	19	33	25	17	25	6	14	36	61	42	11	251
Venstre	28	47	22	25	28	6	31	44	69	50	6	32
Kristelig Folkeparti	12	55	21	27	18	15	15	24	61	42	12	33
Senterpartiet	13	43	30	22	39	4	17	35	78	35	4	23
Høyre	22	39	24	18	21	7	18	42	66	39	8	224
Fremskrittspartiet	4	20	20	9	13	2	9	25	60	26	19	108
Bostedsstrøk												
Spredtbygd	15	31	24	14	16	6	11	31	57	27	19	197
Under 2 000 bosatte	9	25	16	7	12	0	9	30	55	41	20	69
Tettbygd med 2 000- 19 999 bosatte	18	31	19	14	21	5	17	34	61	32	12	265
Tettbygd med 20 000- 99 999 bosatte	13	31	22	15	19	6	14	34	61	41	11	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	22	39	28	20	25	5	19	40	61	38	10	243
Landsdel												
Akershus og Oslo	21	33	27	18	22	4	19	35	65	45	6	262
Hedmark og Oppland	13	24	15	15	13	1	10	28	66	30	20	82
Østlandet ellers	9	29	17	15	23	6	13	28	57	37	18	195
Agder og Rogaland	13	29	27	17	16	6	15	34	55	30	13	153
Vestlandet	20	38	24	16	19	7	14	40	53	26	12	170
Trøndelag	15	36	26	8	19	4	12	40	58	42	15	98
Nord-Norge	18	29	17	11	16	6	14	33	62	29	16	103

8. Hvorfor er det så vanskelig å skape vekst i utviklingslandene?

Det å få til økonomisk og sosial vekst i fattige land er en kompleks utfordring med mange løsninger. Derfor er det også mange ulike syn på hvorfor dette kan være vanskelig å få til. I undersøkelsen ble respondentene bedt om å vurdere ulike årsaker som kan ha sammenheng med utviklingsproblemer. Den årsaken flest oppfatter har en viktig sammenheng med utviklingsproblemer er korrupsjon og styresett. Av de spurte oppgir 65 prosent dette. Seks av ti mener at krig og konflikter hinder utvikling i fattige land. Det er disse to årsakene klart flest mener er avgjørende i å hindre sosial og økonomisk vekst. Fire av ti mener at brudd på menneskerettigheter, utviklingslandenes gjeldsbyrde, feilslått økonomisk politikk og bistand er viktige årsaker til utviklingsproblemer. Tre av ti mener internasjonale handelsregler legger hindringer for vekst, og to av ti mener betingelsene ved bistand og lån er en viktig årsak til problemer med å skape vekst. Den årsaken færrest oppgir som et hinder for vekst, er at landene får for lite internasjonal bistand – elleve prosent som oppgir dette.

Figur 8.1. Andel som mener ulike forhold er viktige årsaker til at det er så vanskelig å få til vekst i utviklingsland. 2010. Prosent

Et tilsvarende spørsmålsbatteri er stilt i tidligere undersøkelser helt tilbake til 1993. Men i 2010 ble spørsmålsformuleringen og kategoriene endret noe for å ivareta endringer innen utviklingspolitikken. Derfor er det ikke lenger hensiktsmessig å sammenlikne resultatene direkte. Samtidig er flere av kategoriene like og det er interessant å se på hovedtendensene fra tidligere årganger. I de tidligere årgangene er det krig og konflikter og korrupsjon som den norske befolkningen oppfatter som de viktigste årsakene til utviklingsproblemer. Dersom vi sammenlikner med tidligere år finner vi at det er få som mener at betingelsene stilt ved bistand, eller at bistanden er for liten, som er de viktigste hindrene for sosial og økonomisk vekst. De samme hovedtendensene finner vi i denne undersøkelsen.

Kvinner tror i større grad enn menn at flere årsaker er gjeldene

Kvinner mener i noe større grad enn menn at brudd på menneskerettigheter, krig og konflikter og at bistanden drives på feil måte er årsaker til at utviklingsland sliter med å få sosial og økonomisk vekst. For de andre årsakene er det derimot ingen eller svært små forskjeller mellom menn og kvinner.

Partipreferanse er av betydning

Når det gjelder partipreferanser, finner vi at partier som tradisjonelt tilhører venstresiden og Kristelig Folkeparti oftere enn de andre partienes velgere mener at de ulike årsakene er en viktig grunn til utviklingsproblemer. For eksempel mener 24 prosent av Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti velgere at for lite internasjonal bistand er en viktig årsak til utviklingsproblemer, mens 8 prosent av Høyre- og Fremskrittsparti-velgere mener det samme. For kategorien korrupsjon og styresett finner vi derimot den omvendte tendensen – 40 prosent av Sosialistisk Venstreparti velgere mener at dette er en viktig årsak, mens 79 prosent av Fremskrittspartiets velgere mener det samme.

De yngste er mindre kategoriske

De yngste angir i mindre grad enn eldre at årsakene er ”veldig viktige” for de utfordringene utviklingsland står ovenfor. Derimot er andelen som svarer ”ganske viktig” større i de yngre aldersgruppene enn de eldste. De eldste skiller seg ut de andre aldersgruppene ved at det er en større andel som mener at brudd på menneskerettigheter og at bistanden drives på feil grunnlag er mindre viktig for økonomisk og sosial vekst.

Tabell 8.1. Ulike befolkningsgruppers vurdering av om stor gjeldsbyrde, internasjonale handelsregler eller krig og konflikter er viktige hindre for vekst. 2010. Prosent

	Utviklingslandene har for stor gjeldsbyrde				Internasjonale handelsregler				Krig og konflikter				Totalt	Antall
	Veldig viktig	Ganske viktig	Mindre viktig	Vet ikke	Veldig viktig	Ganske viktig	Mindre viktig	Vet ikke	Veldig viktig	Ganske viktig	Mindre viktig	Vet ikke		
Alle	41	44	10	5	30	44	16	10	61	33	4	2	100	1 064
Kjønn														
Mann	40	44	7	4	32	44	17	7	57	37	5	2	100	524
Kvinne	42	43	15	7	29	44	15	12	65	29	3	3	100	540
Aldersgruppe														
15–24 år	26	54	15	5	24	46	20	10	46	45	6	3	100	123
25–44 år	44	44	8	4	28	46	17	9	62	32	4	2	100	376
45–66 år	41	44	9	5	32	44	16	8	64	30	3	3	100	437
67–79 år	46	34	9	11	36	38	10	16	63	30	4	2	100	128
Utdanningsnivå														
Grunnskole	37	43	13	7	27	45	14	14	59	30	6	5	100	214
Videregående	41	42	10	6	27	45	17	10	62	32	4	2	100	430
Universitet/høy-skole	47	43	6	4	37	43	13	7	63	33	2	1	100	361
Uoppgitt	19	59	15	7	20	44	27	8	49	42	3	5	100	59
Husholdningsinntekt														
under 200 000 kr ..	38	49	9	4	30	30	23	17	55	40	4	.	100	47
200 000–399 999 .	40	40	12	8	37	41	15	8	54	40	4	1	100	145
400 000–599 999 .	47	42	9	3	27	54	11	8	65	30	3	2	100	171
600 000–799 999 .	46	41	9	4	29	45	19	7	65	31	3	1	100	194
800 000 kr eller mer	42	47	9	2	34	44	16	6	63	32	3	2	100	331
Partipreferanse														
Rød Valgallianse/ AKP	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	50	44	4	2	46	40	14	0	74	24	2	0	100	50
Det Norske Arbeiderparti	48	37	11	3	29	49	15	7	66	30	2	2	100	251
Venstre	47	44	6	3	41	53	3	3	66	28	3	3	100	32
Kristelig Folkeparti	33	61	3	3	30	39	18	12	52	36	12	0	100	33
Senterpartiet	26	65	9	0	26	48	26	0	74	22	0	4	100	23
Høyre	41	49	9	2	32	45	17	6	59	38	2	0	100	224
Fremskrittspartiet .	32	44	17	7	30	37	21	12	64	28	7	1	100	108
Bostedsstrøk														
Spredtbygd	40	42	13	5	35	37	19	10	60	32	4	4	100	197
Under 2 000 bosatte	36	49	10	4	14	57	22	7	67	32	1	0	100	69
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte	40	47	9	4	26	51	16	7	60	33	4	2	100	265
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	40	44	10	6	28	45	15	12	63	32	2	2	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	47	41	7	5	38	40	14	7	59	35	5	2	100	243
Landsdel														
Akershus og Oslo .	38	46	10	6	33	43	16	8	63	30	5	3	100	262
Hedmark og Oppland	30	51	11	7	28	54	12	6	57	40	2	0	100	82
Østlandet ellers	42	44	9	5	26	48	15	12	67	29	3	1	100	195
Agder og Rogaland	42	46	8	5	30	41	18	10	61	30	5	4	100	153
Vestlandet	46	38	10	5	31	42	16	10	57	37	2	4	100	170
Trøndelag	35	54	8	3	29	51	12	8	55	41	3	1	100	98
Nord-Norge	52	29	12	7	33	36	19	12	62	29	5	4	100	103

Tabell 8.1. (forts). Ulike befolkningsgruppers vurdering av om korrupsjon og styresett, for lite bistand eller feilslått økonomisk politikk er viktige hindre for vekst. 2010. Prosent

	Korrupsjon og styresett				For lite internasjonal bistand				Feilslått økonomisk politikk				Totalt	Antall
	Veldig viktig	Ganske viktig	Mindre viktig	Vet ikke	Veldig viktig	Ganske viktig	Mindre viktig	Vet ikke	Veldig viktig	Ganske viktig	Mindre viktig	Vet ikke		
Alle	65	29	3	3	11	40	43	6	37	42	13	8	100	1 064
Kjønn														
Mann	67	27	3	3	10	39	46	5	37	43	12	7	100	524
Kvinne	62	31	3	4	11	40	41	8	36	42	13	9	100	540
Aldersgruppe														
15–24 år	52	37	7	3	15	42	37	6	29	46	20	6	100	123
25–44 år	65	29	4	2	11	39	45	5	39	43	12	6	100	376
45–66 år	66	28	2	4	8	40	45	7	35	42	12	10	100	437
67–79 år	73	25	0	2	14	37	39	10	39	39	9	13	100	128
Utdanningsnivå														
Grunnskole	64	26	5	7	11	43	33	13	38	38	11	13	100	214
Videregående	69	26	2	3	9	38	49	5	39	40	12	9	100	430
Universitet/høy- skole	60	36	3	1	11	39	45	5	34	47	15	5	100	361
Uoppgitt	59	31	7	3	19	46	32	3	29	51	14	7	100	59
Husholdnings- inntekt														
under 200 000 kr ..	62	32	6	0	13	38	45	4	32	47	15	6	100	47
200 000–399 999 .	66	29	3	3	15	41	39	5	39	42	12	8	100	145
400 000–599 999	74	23	2	1	9	39	46	5	42	36	12	10	100	171
600 000–799 999 .	64	29	4	3	14	40	40	6	35	44	13	8	100	194
800 000 kr eller mer	64	34	1	2	8	38	51	3	35	47	12	5	100	331
Partipreferanse														
Rød Valgallianse/ AKP	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	40	50	6	4	24	46	24	6	38	38	22	2	100	50
Det Norske Arbeiderparti	64	31	3	2	11	41	44	4	32	49	13	6	100	251
Venstre	56	44	0	0	13	31	50	6	34	28	28	9	100	32
Kristelig Folkeparti	55	39	6	0	24	27	48	0	39	39	18	3	100	33
Senterpartiet	61	39	0	0	4	70	26	0	43	35	17	4	100	23
Høyre	72	25	2	1	8	39	50	3	37	48	11	4	100	224
Frmskrittspartiet .	79	15	3	4	8	36	51	5	52	32	7	8	100	108
Bostedsstrøk														
Spredtbygd	64	28	5	3	9	42	41	8	38	42	15	6	100	197
Under 2 000 bosatte	67	26	7	0	9	43	46	1	30	49	16	4	100	69
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte	66	28	3	2	13	40	42	4	38	39	12	10	100	265
Tettbygd med 20 000– 99 999 bosatte	66	29	1	4	10	41	42	6	35	45	13	7	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	61	33	3	3	10	34	49	7	39	42	10	8	100	243
Landsdel														
Akershus og Oslo .	66	26	5	3	9	38	47	6	39	42	11	8	100	262
Hedmark og Oppland	66	28	4	2	6	51	39	4	33	38	13	16	100	82
Østlandet ellers	67	29	0	5	14	41	41	5	35	47	10	8	100	195
Agder og Rogaland	66	26	3	4	14	42	35	9	37	34	19	10	100	153
Vestlandet	61	31	4	4	11	32	49	8	42	41	10	7	100	170
Trøndelag	54	43	2	1	10	42	45	3	29	52	14	5	100	98
Nord-Norge	69	25	4	2	9	39	45	8	37	42	15	7	100	103

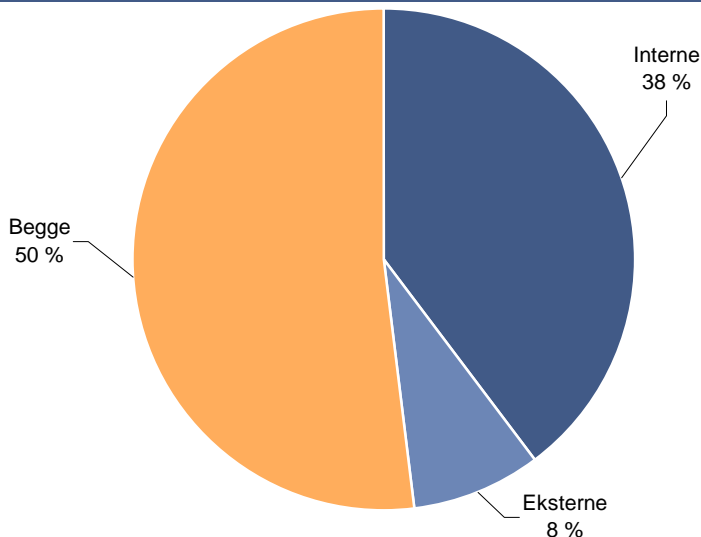
Tabell 8.1. (forts). Ulike befolkningsgruppers vurdering av om korrupsjon og styresett, for lite bistand eller feilslått økonomisk politikk er viktige hindre for vekst. 2010. Prosent

	Bistanden drives på feil måte				Brudd på menneskerettigheter				Betingelser knyttet til bistand og lån				Totalt	Antall
	Veldig viktig	Ganske viktig	Mindre viktig	Vet ikke	Veldig viktig	Ganske viktig	Mindre viktig	Vet ikke	Veldig viktig	Ganske viktig	Mindre viktig	Vet ikke		
Alle	41	40	12	6	42	40	13	5	19	45	22	13	100	1 064
Kjønn														
Mann	39	41	15	6	37	43	17	4	17	46	26	11	100	524
Kvinne	44	40	10	7	47	37	9	9	20	45	19	16	100	540
Aldersgruppe														
15–24 år	36	46	13	5	44	43	10	3	8	58	25	9	100	123
25–44 år	41	42	13	4	40	42	14	4	18	44	25	13	100	376
45–66 år	41	39	14	6	40	39	14	6	20	45	22	13	100	437
67–79 år	51	33	3	13	52	31	8	9	25	40	13	22	100	128
Utdanningsnivå ..														
Grunnskole	45	36	7	11	47	33	9	11	16	52	15	17	100	214
Videregående	46	37	11	6	45	41	9	5	21	43	23	13	100	430
Universitet/høy-skole	34	46	17	4	35	42	20	2	20	45	24	12	100	361
Uoppgitt	39	44	14	3	49	36	7	8	7	46	34	14	100	59
Husholdningsinntekt														
under 200 000 kr	49	38	6	6	43	43	9	6	28	38	21	13	100	47
200 000–399 999 ..	44	37	13	6	42	38	11	9	21	43	19	17	100	145
400 000–599 999 ..	47	39	11	4	49	39	11	1	23	48	18	11	100	171
600 000–799 999 ..	39	47	10	4	41	42	12	5	21	47	21	11	100	194
800 000 kr eller mer	37	42	17	4	34	45	18	2	15	46	29	10	100	331
Partipreferanse ..														
Rød Valgallianse/ AKP	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	38	36	18	8	44	36	14	6	32	34	22	12	100	50
Det Norske Arbeiderparti	33	45	16	5	41	43	13	3	18	51	22	9	100	251
Venstre	50	41	3	6	31	38	28	3	25	47	19	9	100	32
Kristelig Folkeparti	21	64	9	6	36	48	12	3	18	48	21	12	100	33
Senterpartiet	43	43	13	0	57	35	9	0	13	43	30	13	100	23
Høyre	45	41	12	2	34	48	16	2	17	47	28	8	100	224
Frmskrittspartiet ..	53	35	6	6	50	37	9	4	19	45	23	12	100	108
Bostedsstrøk														
Spredtbygd Under 2 000 bosatte	48	31	13	8	44	36	14	6	20	45	25	11	100	197
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte	41	39	16	4	43	43	12	1	16	46	28	10	100	69
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	40	46	10	3	47	39	10	4	21	48	19	11	100	265
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	41	41	12	6	42	39	13	6	13	45	26	16	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	38	42	13	7	36	44	15	5	22	45	19	14	100	243
Landsdel														
Akershus og Oslo	39	42	14	6	38	41	16	4	16	43	25	16	100	262
Hedmark og Oppland	37	43	12	9	50	38	6	6	13	51	18	17	100	82
Østlandet ellers	46	38	11	5	43	38	13	6	24	43	21	12	100	195
Agder og Rogaland	43	39	10	8	48	37	11	4	23	46	20	11	100	153
Vestlandet	39	45	11	5	41	39	14	7	17	48	24	12	100	170
Trøndelag	36	44	17	3	38	44	14	4	19	47	26	8	100	98
Nord-Norge	51	29	11	9	45	41	8	7	15	48	22	16	100	103

9. Fire av ti mener at fattigdom i utviklingsland skyldes interne forhold

I undersøkelsen skal deltakerne ta stilling til om de mener fattigdom i utviklingsland skyldes interne eller eksterne forhold. Dette spørsmålet ble lagt til i 2010 og det finnes derfor ikke en tidsserie. Åtte prosent svarer at fattigdom skyldes eksterne forhold, mens fire av ti mener det er interne forhold som fører til fattigdom i utviklingsland. Halvparten av de spurte mener at fattigdom skyldes både eksterne og interne forhold.

Figur 9.1. Andel som mener fattigdom i utviklingsland skyldes interne, eksterne eller både interne og eksterne forhold. 2010. Prosent

... og noe flere menn mener fattigdommen skyldes eksterne forhold

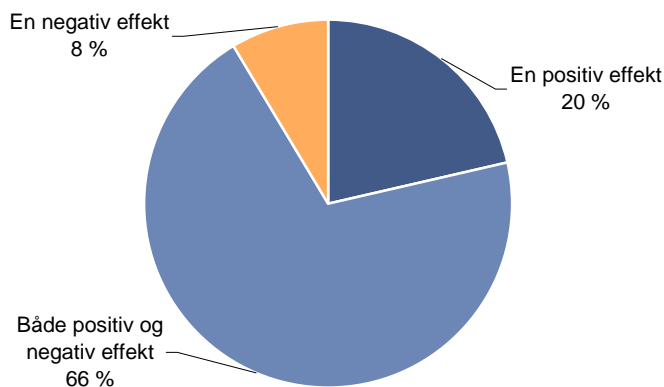
Menn mener i noe større grad enn kvinner at fattigdom i utviklingsland skyldes eksterne forhold. En av ti menn oppgir dette, mens seks prosent av kvinnene mener det samme. Derimot mener flere kvinner enn menn at fattigdom i disse landene skyldes både interne og eksterne forhold. Over halvparten (54 prosent) av kvinnene mener dette, mens 46 prosent av mennene mener det samme. Vi finner ingen forskjell mellom kjønnene når det gjelder interne forhold.

De med høyere utdanning skiller seg ut

I gruppen av personer med universitet eller høyskole utdanning mener 65 prosent at fattigdom i utviklingsland skyldes både interne og eksterne forhold. Til sammenlikning mener fire av ti det samme blant personer med utdanning på grunnskolenivå. De med høy utdanning skiller seg også ut ved at tre av ti mener fattigdommen skyldes interne forhold, denne andelen er høyere blant personer med lavere utdanning der rundt fire av ti mener det samme. For påstanden om at fattigdom skyldes eksterne forhold finner vi ingen signifikante forskjeller mellom de ulike utdanningsnivåene.

Få mener at rike lands engasjement i utviklingsland gir en negativ effekt

Over lengre tid har rikere land engasjert seg i utviklingsland både med bistandsmidler og ved at bedrifter har etablert seg i utviklingsland med et ønske å skape økonomisk og sosial vekst. I den senere tid har det også vært mye oppmerksomhet rundt miljøproblemer og utfordringer dette skaper for fattigere land. Rike lands engasjement kan både ha positive og negative følger for de landene de engasjerer seg i. Det har vært flere tilfeller der bistandsprosjekter har mislykkes eller at bedrifter ikke har tilbakeført midler til landene de har etablert seg i. I undersøkelsen spør vi respondentene om rike lands engasjement for miljø og utvikling i hovedsak har gitt positive eller negative effekter. Dette er også et spørsmål som ble lagt til i 2010. Mens 8 prosent mener at et slik engasjement gir en negativ effekt, mener 20 prosent at det gir en positiv effekt. De fleste, syv av ti, mener at rike lands engasjement både gir negative og positive effekter.

Figur 9.2. Andel som mener rike lands engasjement for miljø og utvikling gir positive, negative eller både positive og negative effekter. 2010. Prosent

Partipreferanse, kjønn, utdanning og alder spiller liten rolle

Ulike kjennetegn som kjønn, utdanning, alder osv. preger i svært liten grad svarfordelingen. Heller ikke for partipreferanser finner vi noen store forskjeller. Velgere fra Sosialistisk Venstreparti og Fremskrittspartiet svarer relativt likt på spørsmålet, til forskjell fra de fleste andre spørsmålene undersøkelsen der Fremskrittspartiet skiller seg ut.

Tabell 9.1. Ulike befolkningsgruppers vurdering av om fattigdom skyldes interne eller eksterne forhold. Prosent

	Interne	Eksterne	Begge	Vet ikke	Totalt	Antall
Alle	38	8	50	4	100	1 064
Kjønn						
Mann	40	10	46	3	100	524
Kvinne	36	6	54	5	100	540
Aldersgruppe						
15–24 år	49	15	31	5	100	123
25–44 år	31	8	57	4	100	376
45–66 år	38	7	52	3	100	437
67–79 år	45	9	41	6	100	128
Utdanningsnivå						
Grunnskole	41	12	39	8	100	214
Videregående	46	6	45	3	100	430
Universitet/høyskole	27	7	65	2	100	361
Uoppgitt	37	22	32	8	100	59
Husholdningsinntekt						
under 200 000 kr	49	15	30	6	100	47
200 000–399 999	39	17	43	2	100	145
400 000–599 999	36	6	54	4	100	171
600 000–799 999	40	7	50	3	100	194
800 000 kr eller mer	34	5	59	2	100	331
Partipreferanse						
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	24	6	68	2	100	50
Det Norske Arbeiderparti	36	10	50	3	100	251
Venstre	13	6	81	0	100	32
Kristelig Folkeparti	39	9	48	3	100	33
Senterpartiet	30	13	52	4	100	23
Høyre	46	6	46	1	100	224
Fremskrittspartiet	51	11	35	3	100	108
Bostedsstrøk						
Spredtbygd	35	12	48	6	100	197
Under 2 000 bosatte	41	12	45	3	100	69
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte	37	7	51	4	100	265
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	41	9	47	3	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	35	6	56	3	100	243
Landsdel						
Akershus og Oslo	35	5	56	4	100	262
Hedmark og Oppland	41	10	43	6	100	82
Østlandet ellers	34	9	53	4	100	195
Agder og Rogaland	38	8	50	5	100	153
Vestlandet	41	12	44	3	100	170
Trøndelag	38	8	50	4	100	98
Nord-Norge	42	9	45	5	100	103

Tabell 9.2. Ulike befolkningsgruppers vurdering om rike lands engasjement for miljø og utvikling gir positive eller negative effekter. Prosent

	Positiv effekt	Både positiv og negativ effekt	Negativ effekt	Vet ikke	Totalt	Antall
Alle	20	66	8	6	100	1 064
Kjønn						
Mann	20	65	9	6	100	524
Kvinne	20	67	6	7	100	540
Aldersgruppe						
15–24 år	24	60	10	6	100	123
25–44 år	17	72	6	5	100	376
45–66 år	22	63	8	6	100	437
67–79 år	20	63	5	13	100	128
Utdanningsnivå						
Grunnskole	22	55	13	10	100	214
Videregående	19	67	7	7	100	430
Universitet/høyskole	20	72	4	4	100	361
Uoppgitt	24	58	12	7	100	59
Husholdningsinntekt						
under 200 000 kr	17	53	17	13	100	47
200 000–399 999	22	52	19	6	100	145
400 000–599 999	19	73	5	4	100	171
600 000–799 999	18	75	4	4	100	194
800 000 kr eller mer	20	72	5	3	100	331
Partipreferanse						
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	20	70	6	4	100	50
Det Norske Arbeiderparti	22	62	10	6	100	251
Venstre	34	59	6	0	100	32
Kristelig Folkeparti	18	73	3	6	100	33
Senterpartiet	26	70	4	0	100	23
Høyre	22	69	4	4	100	224
Fremskrittspartiet	16	68	13	4	100	108
Bostedsstrøk						
Spredtbygd	24	58	11	8	100	197
Under 2 000 bosatte	20	70	9	1	100	69
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte	19	70	5	6	100	265
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	19	68	8	5	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	19	67	6	8	100	243
Landsdel						
Akershus og Oslo	19	65	6	9	100	262
Hedmark og Oppland	26	59	7	6	100	82
Østlandet ellers	19	69	7	4	100	195
Agder og Rogaland	21	68	5	6	100	153
Vestlandet	16	71	9	4	100	170
Trøndelag	22	65	5	7	100	98
Nord-Norge	23	55	15	7	100	103

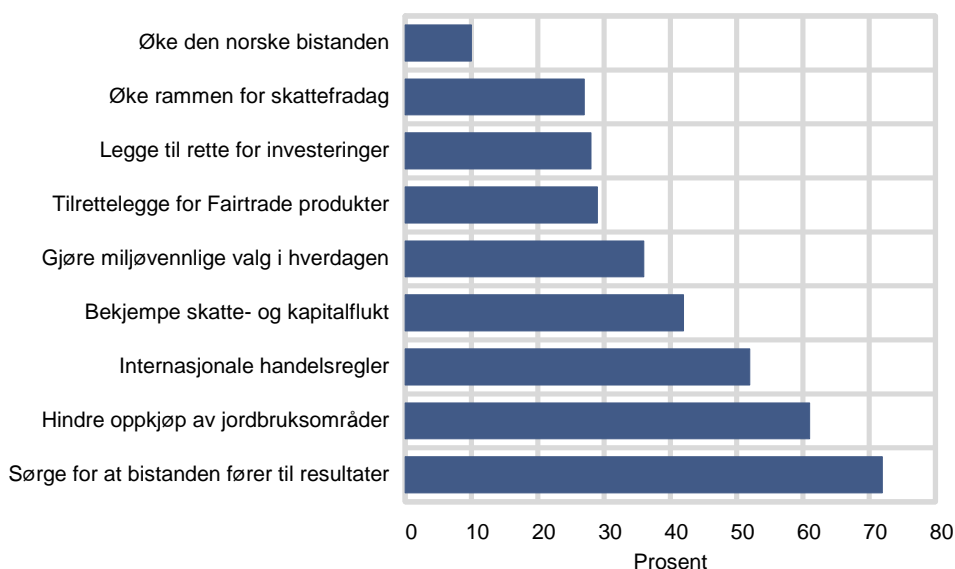
10. Én av ti mener at norske myndigheter bør øke bistanden

Norske myndigheter jobber kontinuerlig med tiltak som skal bidra til utvikling i utviklingsland. Noen av tiltakene gjennomføres internt i Norge, som for eksempel å øke skatterammen for gaver til humanitære organisasjoner, mens andre tiltak må det jobbes internasjonalt med, som å endre internasjonale handelsregler. Tiltak norske myndigheter gjennomfører er ikke kun knyttet opp mot den tradisjonelle bistandspolitikken. Det arbeides også med å stimulere til utvikling på flere arenaer. For eksempel er norsk næringspolitikk en viktig del av bistanden, det samme gjelder miljøpolitikken. I den sammenheng skal respondentene i undersøkelsen vurdere en del tiltak norske myndigheter kan bruke for å stimulere til utvikling i utviklingsland.

Det tiltaket flest mener er veldig viktig er å sørge for at bistanden fører til resultater. Syv av ti mener dette er viktig for å bidra til utvikling i utviklingsland. Til sammenlikning mener færrest at å øke den norske bistanden er et veldig viktig tiltak norske myndigheter bruker for å bidra til utvikling. Én av ti mener dette.

Seks av ti mener at norske myndigheter bør jobbe for å hindre oppkjøp av jordbruksområder i utviklingsland, og rundt halvparten mener at det er veldig viktig av norske myndigheter jobber for at internasjonale handelsregler kommer utviklingsland til gode. Fire av ti mener at det er viktig at norske myndigheter jobber for å bekjempe skatte- og kapitalflukt og legge til rette for at det blir enklere for norske forbrukere å gjøre miljøvennlige valg i hverdagen. Til slutt mener tre av ti at norske myndigheter må tilrettelegge for Fairtrade² produkter og investeringer i utviklingsland, samt øke rammen for skattefradrag til humanitære hjelpeorganisasjoner for å stimulere til økt giverglede.

Figur 10.1. Andel som mener ulike tiltak norsk myndigheter kan gjennomføre er svært viktige for å få til utvikling i utviklingsland. 2010. Prosent

² Fairtrade er en internasjonal merkeordning for rettferdig råvarehandel mellom bønder og plantasjer i utviklingsland og importører i Nord.

Tabell 10.1. Ulike befolkningsgruppers vurderinger av om internasjonale handelsregler og det å tilrettelegge for Fairtradeprodukter er tiltak norske myndigheter kan bruke for å bidra til utvikling i utviklingsland. 2010. Prosent

	Internasjonale handelsregler				Tilrettelegge for Fairtradeprodukter				Totalt	Antall
	Veldig viktig	Ganske viktig	Mindre viktig	Vet ikke	Veldig viktig	Ganske viktig	Mindre viktig	Vet ikke		
Alle	52	41	3	4	29	45	21	5	100	1 064
Kjønn										
Mann	49	43	4	4	23	47	25	4	100	524
Kvinne	55	38	3	5	35	43	18	5	100	540
Aldersgruppe										
15–24 år	37	50	7	6	22	41	31	7	100	123
25–44 år	54	40	3	2	30	43	24	3	100	376
45–66 år	55	39	2	4	29	47	19	5	100	437
67–79 år	51	38	2	9	32	48	13	8	100	128
Utdanningsnivå										
Grunnskole	45	43	5	8	34	38	20	8	100	214
Videregående	50	43	3	4	30	47	20	4	100	430
Universitet/høyskole	63	34	1	2	27	48	23	3	100	361
Uoppgitt	31	58	8	3	24	41	31	5	100	59
Husholdningsinntekt										
under 200 000 kr	53	38	0	9	26	34	34	6	100	47
200 000–399 999	55	35	6	3	34	43	18	4	100	145
400 000–599 999	53	42	3	2	31	46	20	3	100	171
600 000–799 999	51	45	2	2	34	47	18	2	100	194
800 000 kr eller mer	59	37	2	2	25	45	27	2	100	331
Partipreferanse										
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	68	28	2	2	40	32	22	6	100	50
Det Norske Arbeiderparti	59	38	1	2	30	45	22	2	100	251
Venstre	63	34	3	0	44	38	19	0	100	32
Kristelig Folkeparti	70	24	3	3	36	52	12	0	100	33
Senterpartiet	48	43	9	0	13	65	22	0	100	23
Høyre	54	44	1	1	29	46	24	1	100	224
Fremskrittspartiet	44	45	3	3	24	46	29	1	100	108
Bostedsstrøk										
Sprettbygd	53	39	4	5	30	48	17	5	100	197
Under 2 000 bosatte	43	52	4	0	25	43	30	1	100	69
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte	50	44	2	5	27	46	23	4	100	265
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	50	43	3	5	31	45	20	5	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	58	34	5	4	28	44	23	5	100	243
Landsdel										
Akershus og Oslo	53	38	5	5	26	43	26	5	100	262
Hedmark og Oppland	51	41	2	5	30	48	17	5	100	82
Østlandet ellers	52	43	2	4	30	46	21	3	100	195
Agder og Rogaland	52	40	3	5	33	40	23	5	100	153
Vestlandet	52	42	2	4	28	49	18	5	100	170
Trøndelag	47	46	2	5	29	47	17	7	100	98
Nord-Norge	54	37	4	5	30	45	21	4	100	103

Tabell 10.2. Ulike befolkningsgruppers vurderinger av om å øke bistanden og hindre oppkjøp av jordbruksområder er tiltak norske myndigheter kan bruke for å bidra til utvikling i utviklingsland. 2010. Prosent

	Øke den norske bistanden				Hindre oppkjøp av jordbruksområder				Totalt	Antall
	Veldig viktig	Ganske viktig	Mindre viktig	Vet ikke	Veldig viktig	Ganske viktig	Mindre viktig	Vet ikke		
Alle	10	38	46	6	61	25	10	5	100	1 064
Kjønn										
Mann	9	33	54	5	57	29	10	4	100	524
Kvinne	11	44	39	6	64	20	10	6	100	540
Aldersgruppe										
15–24 år	12	46	35	7	54	27	14	6	100	123
25–44 år	11	38	46	5	60	27	8	5	100	376
45–66 år	8	38	49	5	62	23	10	4	100	437
67–79 år	9	36	46	9	61	20	11	9	100	128
Utdanningsnivå										
Grunnskole	11	41	39	9	54	24	12	10	100	214
Videregående	10	32	54	4	59	25	11	4	100	430
Universitet/høyskole	8	43	44	5	67	24	6	3	100	361
Uoppgitt	19	44	32	5	53	27	15	5	100	59
Husholdningsinntekt										
under 200 000 kr	13	28	51	9	51	34	9	6	100	47
200 000–399 999	14	31	50	5	57	25	17	2	100	145
400 000–599 999	7	36	54	3	69	20	9	2	100	171
600 000–799 999	13	45	39	3	64	27	4	4	100	194
800 000 kr eller mer	7	40	50	3	63	26	8	3	100	331
Partipreferanse										
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	14	56	28	2	78	12	6	4	100	50
Det Norske Arbeiderparti	15	46	37	3	65	23	8	4	100	251
Venstre	9	44	47	0	59	28	9	3	100	32
Kristelig Folkeparti	24	36	36	3	67	33	0	0	100	33
Senterpartiet	4	65	30	0	91	9	0	0	100	23
Høyre	3	34	62	2	53	36	10	1	100	224
Fremskrittspartiet	7	24	68	1	52	31	15	3	100	108
Bostedsstrøk										
Spredtbygd	10	39	46	6	64	21	11	5	100	197
Under 2 000 bosatte	13	43	38	6	61	28	7	4	100	69
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte	9	42	45	3	59	27	10	4	100	265
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	11	35	50	3	61	25	10	5	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	8	36	49	8	59	25	9	7	100	243
Landsdel										
Akershus og Oslo	8	38	48	6	59	26	10	6	100	262
Hedmark og Oppland	11	33	51	5	46	33	15	6	100	82
Østlandet ellers	12	41	42	5	66	20	10	4	100	195
Agder og Rogaland	11	38	45	6	63	22	10	5	100	153
Vestlandet	9	35	49	6	59	26	9	5	100	170
Trøndelag	5	44	45	6	59	30	5	6	100	98
Nord-Norge	11	42	46	2	66	18	13	3	100	103

Tabell 10.3. Ulike befolkningsgruppers vurderinger av om det å legge til rette for investeringer og sørge for at bistanden fører til resultater er tiltak norske myndigheter kan bruke for å bidra til utvikling i utviklingsland. 2010. Prosent

	Legge til rette for investeringer				Sørge for at bistanden fører til resultater				Totalt	Antall
	Veldig viktig	Ganske viktig	Mindre viktig	Vet ikke	Veldig viktig	Ganske viktig	Mindre viktig	Vet ikke		
Alle	28	49	16	8	72	22	3	4	100	1 064
Kjønn										
Mann	25	52	17	5	66	26	4	4	100	524
Kvinne	30	45	15	10	77	18	1	5	100	540
Aldersgruppe										
15–24 år	30	41	20	8	54	36	6	5	100	123
25–44 år	30	49	16	5	73	21	3	2	100	376
45–66 år	27	50	15	8	73	21	2	4	100	437
67–79 år	22	49	16	13	78	13	2	8	100	128
Utdanningsnivå										
Grunnskole	27	48	12	13	63	26	2	9	100	214
Videregående	25	49	18	8	74	19	3	3	100	430
Universitet/høyskole	30	50	16	4	77	19	2	2	100	361
Uoppgitt	37	37	19	7	54	34	7	5	100	59
Husholdningsinntekt										
under 200 000 kr	26	43	17	15	62	30	.	9	100	47
200 000–399 999	32	46	17	5	72	21	3	5	100	145
400 000–599 999	29	47	17	6	75	22	2	1	100	171
600 000–799 999	30	54	12	5	75	22	2	1	100	194
800 000 kr eller mer	27	52	17	4	75	21	3	2	100	331
Partipreferanse										
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	32	52	10	6	78	18	2	2	100	50
Det Norske Arbeiderparti	31	49	14	7	74	22	3	2	100	251
Venstre	34	53	13	0	66	28	6	0	100	32
Kristelig Folkeparti	36	45	12	6	64	33	0	3	100	33
Senterpartiet	26	57	13	4	70	26	4	0	100	23
Høyre	27	54	17	2	75	22	1	1	100	224
Fremskrittspartiet	28	41	27	5	73	22	4	1	100	108
Bostedsstrøk										
Spredtbygd	23	54	16	7	68	24	3	6	100	197
Under 2 000 bosatte	26	62	10	1	75	17	7	0	100	69
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte	30	48	17	5	72	22	3	3	100	265
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	26	47	15	12	72	23	1	4	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	31	45	18	6	73	20	3	4	100	243
Landsdel										
Akershus og Oslo	32	47	13	8	74	18	3	5	100	262
Hedmark og Oppland	22	46	21	11	71	24	2	2	100	82
Østlandet ellers	33	46	13	8	74	22	1	4	100	195
Agder og Rogaland	25	47	23	5	72	22	3	4	100	153
Vestlandet	28	50	16	5	68	23	5	4	100	170
Trøndelag	26	54	13	7	67	27	1	5	100	98
Nord-Norge	17	55	16	13	72	21	3	4	100	103

Tabell 10.4. Ulike befolkningsgruppers vurderinger av om det å bekjempe skatte- og kapitalflukt og tilrettelegge for miljøvennlige valg i hverdagen er tiltak norske myndigheter kan bruke for å bidra til utvikling i utviklingsland. 2010. Prosent

	Bekjempe skatte- og kapitalflukt				Gjøre miljøvennlig valg i hverdagen				Totalt	Antall
	Veldig viktig	Ganske viktig	Mindre viktig	Vet ikke	Veldig viktig	Ganske viktig	Mindre viktig	Vet ikke		
Alle	42	35	13	10	36	38	20	5	100	1 064
Kjønn										
Mann	41	36	15	8	28	39	29	4	100	524
Kvinne	44	34	11	11	44	38	12	6	100	540
Aldersgruppe										
15–24 år	32	47	11	10	33	40	20	7	100	123
25–44 år	38	38	17	7	36	36	23	4	100	376
45–66 år	48	30	12	10	37	39	20	5	100	437
67–79 år	47	31	8	14	36	42	13	9	100	128
Utdanningsnivå										
Grunnskole	43	31	11	14	36	44	12	8	100	214
Videregående	42	34	15	9	38	39	19	4	100	430
Universitet/høyskole	43	37	13	7	34	34	27	6	100	361
Uoppgitt	36	46	12	7	37	42	17	3	100	59
Husholdningsinntekt										
under 200 000 kr	36	43	9	13	34	38	21	6	100	47
200 000–399 999	43	31	17	8	39	37	21	3	100	145
400 000–599 999	50	34	9	8	41	40	16	3	100	171
600 000–799 999	44	35	15	7	42	41	16	2	100	194
800 000 kr eller mer	44	38	13	5	31	36	28	5	100	331
Partipreferanse										
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	48	32	14	6	48	30	14	8	100	50
Det Norske Arbeiderparti	45	37	11	8	35	42	18	5	100	251
Venstre	44	38	16	3	41	31	25	3	100	32
Kristelig Folkeparti	33	42	18	6	48	39	9	3	100	33
Senterpartiet	43	48	4	4	30	57	9	4	100	23
Høyre	41	39	15	5	33	37	30	1	100	224
Fremskrittspartiet	43	31	21	5	33	38	26	3	100	108
Bostedsstrøk										
Spredtbygd	41	37	11	11	39	37	19	6	100	197
Under 2 000 bosatte	43	38	13	6	33	48	17	1	100	69
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte	42	38	13	8	36	42	18	3	100	265
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	42	33	16	8	36	37	21	6	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	43	33	13	12	34	35	25	6	100	243
Landsdel										
Akershus og Oslo	45	33	13	9	31	38	25	6	100	262
Hedmark og Oppland	35	39	10	16	45	41	10	4	100	82
Østlandet ellers	47	31	15	7	42	37	15	6	100	195
Agder og Rogaland	37	42	10	11	37	33	25	5	100	153
Vestlandet	41	33	15	11	33	38	23	6	100	170
Trøndelag	40	37	15	8	36	44	15	5	100	98
Nord-Norge	47	35	11	8	34	43	19	4	100	103

Tabell 10.5. Ulike befolkningsgruppers vurderinger av om å øke rammen for skattefradrag er tiltak norske myndigheter kan bruke for å bidra til utvikling i utviklingsland. 2010. Prosent

	Øke rammen for skattefradrag				Totalt	Antall
	Veldig viktig	Ganske viktig	Mindre viktig	Vet ikke		
Alle	27	35	32	6	100	1 064
Kjønn						
Mann	27	32	37	4	100	524
Kvinne	28	37	28	7	100	540
Aldersgruppe						
15–24 år	35	39	20	6	100	123
25–44 år	27	34	35	3	100	376
45–66 år	25	33	35	7	100	437
67–79 år	29	37	26	9	100	128
Utdanningsnivå						
Grunnskole	33	32	24	11	100	214
Videregående	29	35	30	5	100	430
Universitet/høyskole	21	34	42	4	100	361
Uoppgitt	32	44	19	5	100	59
Husholdningsinntekt						
under 200 000 kr	28	30	34	9	100	47
200 000–399 999	33	32	30	4	100	145
400 000–599 999	33	35	28	4	100	171
600 000–799 999	26	40	31	4	100	194
800 000 kr eller mer	22	35	40	3	100	331
Partipreferanse						
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	32	38	24	6	100	50
Det Norske Arbeiderparti	27	33	35	5	100	251
Venstre	34	22	41	3	100	32
Kristelig Folkeparti	30	45	18	6	100	33
Senterpartiet	17	30	52	:	100	23
Høyre	23	40	36	1	100	224
Fremskrittspartiet	37	27	34	2	100	108
Bostedsstrøk						
Spredtbygd	30	29	34	7	100	197
Under 2 000 bosatte	29	38	28	6	100	69
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte	28	38	29	5	100	265
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	24	35	35	6	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	25	35	35	5	100	243
Landsdel						
Akershus og Oslo	24	39	32	5	100	262
Hedmark og Oppland	26	30	34	10	100	82
Østlandet ellers	30	35	31	4	100	195
Agder og Rogaland	25	35	31	8	100	153
Vestlandet	32	31	32	5	100	170
Trøndelag	26	35	34	6	100	98
Nord-Norge	29	31	35	5	100	103

11. Én av tre er interessert i bistandsspørsmål

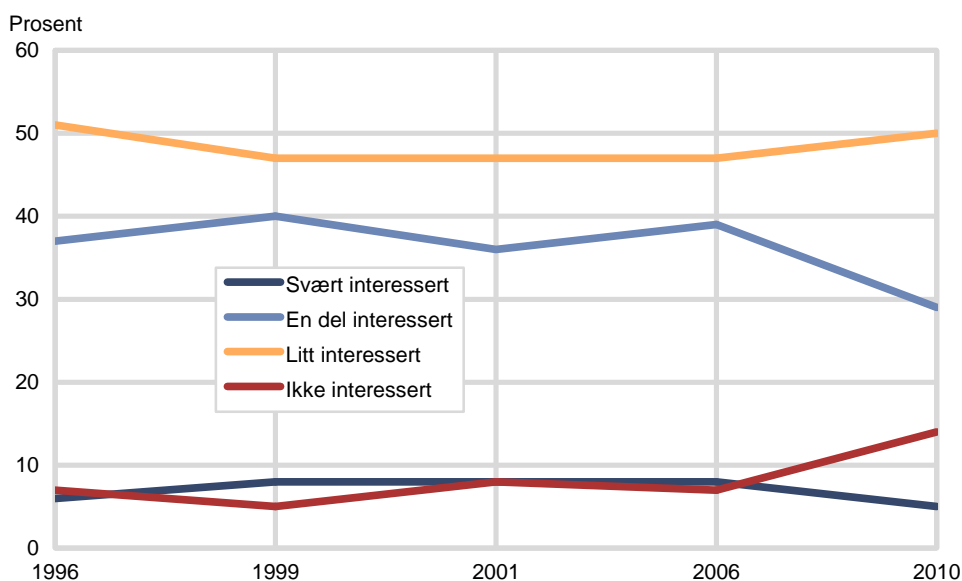
Et formål med undersøkelsen er å finne ut hvor interessert den norske befolkningen er i stoff om utviklingspolitikk i media. Fem prosent svarer at de er svært interessert i slik stoff, mens én av tre oppgir at de er en del interessert. Halvparten litt interessert, mens 14 prosent oppgir at de ikke er interessert i det hele tatt.

... men interessen har falt

Figur 11.1 viser utviklingen i perioden 1996–2010 blant de som er mer eller mindre interessert i stoff om utviklingspolitikk i media. Resultatene har vært relativt stabile i hele denne perioden, men i 2010 finner vi noen endringer i resultatene. Andelen som er svært og en del interessert i stoff om utviklingspolitikk har falt med tjue prosentpoeng siden målingen i 2006. Samtidig har andelen som ikke er interessert i det hele tatt økt fra 7 prosent i 2006 til 14 prosent i 2010. Derimot har det ikke vært noen betydelige endringer i andelen som er litt interessert.

Interessen har falt i alle befolkningsgruppene, men er høyest for personer med lav utdanning og de yngste i utvalget. I begge disse gruppene har interessen falt med 19 prosentpoeng siden forrige undersøkelse. Menn har også blitt mindre interessert i stoff om utviklingspolitikk enn kvinner. For menn har interessen falt med 16 prosentpoeng, mens for kvinner har den falt med halvparten (8 prosentpoeng).

Figur 11.1. Interesse for stoff om utviklingspolitikk i media. 1996, 1999, 2001, 2006 og 2010. Prosent

Interessen øker med alder og utdanning

De eldste i utvalget er mest interessert i stoff om bistandspolitikk, og jo yngre respondentene er desto mindre interessert er de. I den eldste aldersgruppen oppgir fire av ti at de er interessert i stoff om utviklingspolitikk, sammenliknet med to av ti i den yngste aldersgruppen. De yngste har også den høyest andelen som ikke er interessert i det hele tatt, en fjerdedel oppgir dette. I de tre andre aldersgruppene ligger denne andelen relativt jevnt på rundt én av ti. Når det gjelder utdanning er de som har høy utdanning betraktelig mer interessert enn personer med lavere utdanning. I gruppen med lavest utdanning, utdanning på grunnskolenivå, oppgir to av ti at de er interessert i stoff om utviklingspolitikk. Til sammenlikning oppgir halvparten det samme i gruppen med utdanning på universitets- og høyskolenivå.

Fremskrittspartivelgerne er minst interessert

Fremskrittspartivelgerne skiller seg fra andre velgerne ved at én av tre ikke er interessert i stoff om bistandspolitikk i det hele tatt. For de andre partiene ligger denne andelen rundt én av ti. I gruppen som stemmer Fremskrittspartiet svarer 14

prosent at de er interessert i slikt stoff. Dette er den laveste andelen for alle partiene. Den høyeste andelen finner vi blant velgere av Sosialistisk Venstreparti og Venstre, der henholdsvis 58 og 53 prosent oppgir at de er interessert.

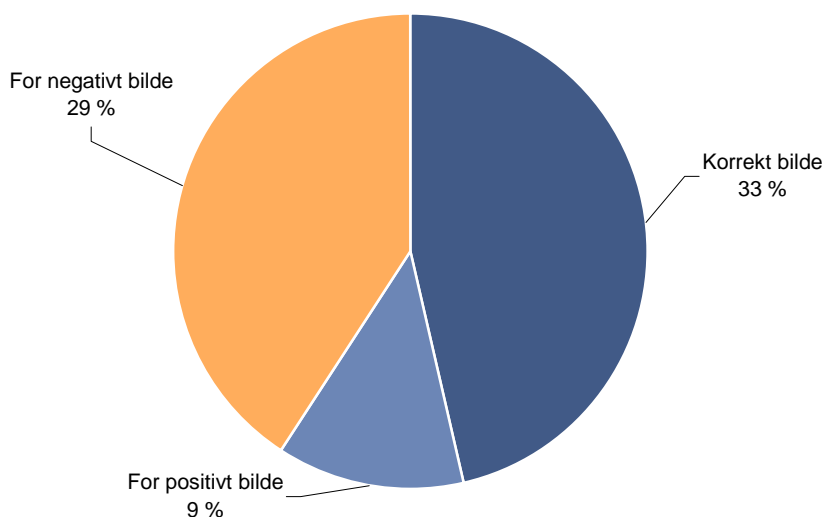
Tabell 11.1. Ulike befolkningsgruppers interesse for stoff om utviklingspolitikk i media. Prosent

	Svært interessert	En del interessert	Litt interessert	Ikke interessert	Vet ikke	Totalt	Antall
Alle	5	29	50	14	2	100	1 064
Kjønn							
Mann	6	29	49	15	2	100	524
Kvinne	5	30	51	13	2	100	540
Aldersgruppe							
15–24 år	1	21	50	25	2	100	123
25–44 år	6	23	55	14	2	100	376
45–66 år	5	34	47	11	2	100	437
67–79 år	5	37	45	12	2	100	128
Utdanningsnivå							
Grunnskole	0	17	56	20	4	100	214
Videregående	3	28	52	16	2	100	430
Universitet/høyskole	8	40	45	7	0	100	361
Uoppgitt	7	22	51	17	3	100	59
Husholdningsinntekt							
under 200 000 kr	17	19	43	21	0	100	47
200 000–399 999	9	31	43	17	0	100	145
400 000–599 999	4	25	53	18	0	100	171
600 000–799 999	2	31	56	10	1	100	194
800 000 kr eller mer	5	36	49	9	0	100	331
Partipreferanse							
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	6	52	36	6	0	100	50
Det Norske Arbeiderparti	6	39	45	9	1	100	251
Venstre	19	34	44	3	0	100	32
Kristelig Folkeparti	9	36	45	9	0	100	33
Senterpartiet	30	57	13	0	100	23
Høyre	5	29	57	9	0	100	224
Fremskrittspartiet	2	14	57	27	0	100	108
Bostedsstrøk							
Spredtbygd	6	28	47	17	2	100	197
Under 2 000 bosatte	0	25	61	14	0	100	69
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte	6	28	51	14	2	100	265
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	5	35	46	13	2	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	7	29	51	11	2	100	243
Landsdel							
Akershus og Oslo	8	28	50	11	3	100	262
Hedemark og Oppland	6	22	48	24	0	100	82
Østlandet ellers	4	33	48	14	2	100	195
Agder og Rogaland	3	23	58	16	1	100	153
Vestlandet	4	34	47	13	2	100	170
Trøndelag	7	30	49	13	1	100	98
Nord-Norge	6	32	50	11	1	100	103

12. Én av tre har tiltro til mediernes framstilling av situasjonen i utviklingsland

Én av tre synes at massemediene gir et riktig bilde av situasjonen i utviklingsland. Én av ti mener derimot at bildet mediene framstiller er for positivt i forhold til den faktiske situasjonen. På den andre siden svarer rundt 30 prosent at bildet mediene gir er for negativt. Sammenliknet med 2006 har det ikke vært noen vesentlige endringer i inntrykket folk har av mediernes framstilling av situasjonen i utviklingsland.

Figur 12.1. Vurdering av bildet som massemedia gir av situasjonen i utviklingsland. 2010. Prosent

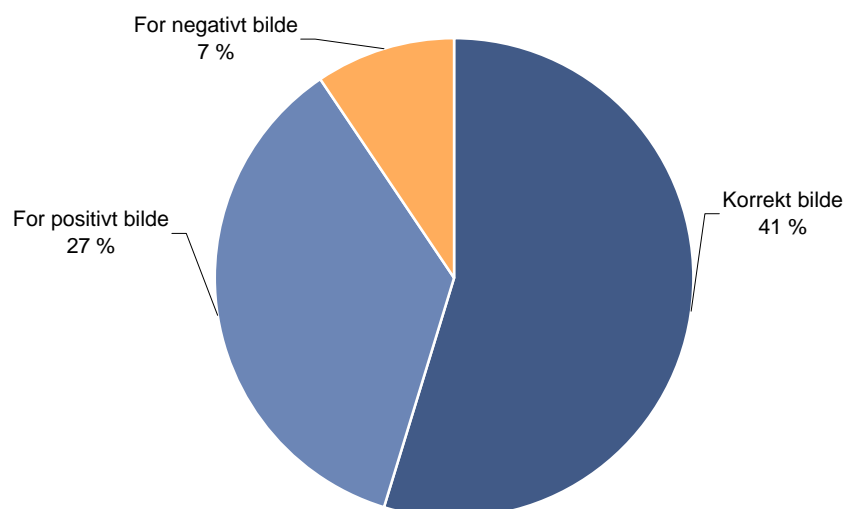

Svarfordelingen er relativt jevn mellom de ulike befolkningsgruppene, men vi finner noen forskjeller mellom aldersgruppene. De eldste mener oftere enn de yngre at mediene framstiller et riktig bilde av situasjonen i utviklingsland.

12.1. Én av fire mener at massemediene gir et riktig bilde av Norges rolle i utviklingslandene

I 2010 ble det lagt til et spørsmål hvor respondentene ble bedt om å vurdere massemedienes framstilling av Norges rolle i utviklingsland. Én av fire mener at denne framstillingen er riktig, mens én av tre mener at bildet som presenteres i massemedia er for positivt. På den andre siden er det syv prosent som mener massemedias framstilling er for negativ.

Figur 12.2. Vurdering av bildet massemedier gir av Norges rolle i utviklingsland. 2010. Prosent

Også her er svarfordelingen relativt lik når vi sammenlikner svarene fordelt på ulike kjennetegn ved befolkningen, men de yngre mener i noe større grad at bildet massemedier gir av Norges rolle er for positivt. I de to yngste aldergruppene mener tre av ti dette. Til sammenlikning mener én av ti det samme i den eldste aldergruppen.

Tabell 12.1. Ulike befolkningsgruppers vurdering av bildet massemedier gir av situasjonen i utviklingsland. Prosent

	Korrekt bilde	For negativt	For positivt	Vet ikke	Totalt	Antall
Alle	33	29	9	28	100	1 064
Kjønn						
Mann	35	30	11	25	100	524
Kvinne	31	29	8	32	100	540
Aldersgruppe						
15–24 år	29	36	15	20	100	123
25–44 år	28	32	11	28	100	376
45–66 år	36	25	7	32	100	437
67–79 år	41	27	9	23	100	128
Utdanningsnivå						
Gunnskole	36	27	9	27	100	214
Videregående	32	28	10	30	100	430
Universitet/høyskole	30	32	9	29	100	361
Uoppgitt	39	29	14	19	100	59
Husholdningsinntekt						
under 200 000 kr	30	26	15	30	100	47
200 000–399 999	37	28	14	21	100	145
400 000–599 999	35	27	8	31	100	171
600 000–799 999	38	27	9	26	100	194
800 000 kr eller mer	32	34	10	24	100	331
Partipreferanse						
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	36	22	8	34	100	50
Det Norske Arbeiderparti	38	29	12	22	100	251
Venstre	19	47	9	25	100	32
Kristelig Folkeparti	39	27	24	9	100	33
Senterpartiet	57	13	4	26	100	23
Høyre	38	29	6	28	100	224
Fremskrittspartiet	32	33	10	24	100	108
Bostedsstrøk						
Spredtbygd	34	24	15	27	100	197
Under 2 000 bosatte	32	33	10	25	100	69
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte	35	36	6	23	100	265
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	36	23	9	32	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	26	34	10	30	100	243
Landsdel						
Akershus og Oslo	26	35	9	30	100	262
Hedmark og Oppland	40	20	12	28	100	82
Østlandet ellers	33	29	9	27	100	195
Agder og Rogaland	32	30	8	28	100	153
Vestlandet	29	35	8	26	100	170
Trøndelag	43	20	13	23	100	98
Nord-Norge	42	22	9	27	100	103

Tabell 12.2. Ulike befolkningsgruppers vurdering av bildet massemedier gir av Norges rolle i utviklingsland. 2010. Prosent

	Korrekt bilde	For negativt	For positivt	Vet ikke	Totalt	Antall
Alle	41	7	27	25	100	1 064
Kjønn						
Mann	42	8	30	19	100	524
Kvinne	40	7	24	30	100	540
Aldersgruppe						
15–24 år	44	10	29	17	100	123
25–44 år	35	7	35	23	100	376
45–66 år	41	7	24	28	100	437
67–79 år	55	7	13	24	100	128
Utdanningsnivå						
Grunnskole	39	8	23	29	100	214
Videregående	43	8	27	23	100	430
Universitet/høyskole	38	6	31	25	100	361
Uoppgitt	56	7	20	17	100	59
Husholdningsinntekt						
under 200 000 kr	55	11	23	11	100	47
200 000–399 999	48	7	27	18	100	145
400 000–599 999	37	9	27	27	100	171
600 000–799 999	43	7	30	20	100	194
800 000 kr eller mer	37	8	31	24	100	331
Partipreferanse						
Rød Valgallianse/AKP	:	:	:	:	:	5
Sosialistisk Venstreparti	46	4	32	18	100	50
Det Norske Arbeiderparti	45	10	24	22	100	251
Venstre	22	13	53	13	100	32
Kristelig Folkeparti	45	3	21	30	100	33
Senterpartiet	52	0	17	30	100	23
Høyre	46	8	26	20	100	224
Fremskrittspartiet	42	10	31	17	100	108
Bostedsstrøk						
Spredtbygd	42	7	26	25	100	197
Under 2 000 bosatte	51	3	26	20	100	69
Tettbygd med 2 000–19 999 bosatte	46	9	27	17	100	265
Tettbygd med 20 000–99 999 bosatte	40	10	23	27	100	262
Tettbygd med flere enn 100 000 bosatte	33	5	32	29	100	243
Landsdel						
Akershus og Oslo	34	7	33	26	100	262
Hedmark og Oppland	44	5	23	28	100	82
Østlandet ellers	43	8	27	23	100	195
Agder og Rogaland	42	7	21	30	100	153
Vestlandet	48	12	22	19	100	170
Trøndelag	40	4	31	26	100	98
Nord-Norge	44	7	27	22	100	103

13. Dokumentasjon av datainnsamlingen

Datainnsamling

Dataene er samlet inn ved telefonintervju i perioden 1. oktober til 15. november 2010.

Utvalg

Til hovedutvalget ble det trukket et landsomfattende utvalg på 2 000 personer i alderen 16–79 år pr. 31.12.2010. Utvalget er trukket fra SSBs demografi- og befolkningsdatabase BEBAS³, og er trukket som et selvveiende sannsynlighetsutvalg i ett trinn. For å få mest mulig oppdatert utvalg ble det trukket så nært opptil intervjustart som praktisk mulig.

Frafall

Vi kan ikke forvente å få svar fra alle som er trukket ut til å delta i undersøkelsen. Av de 2 000 som ble trukket ut, var 14 personer bosatt i utlandet eller på institusjon. Disse tilhører derfor ikke målpopulasjonen og er utelatt (avgang). Bruttoutvalget utgjør dermed 1986 personer. I tillegg til disse avgangene var det også en relativt stor andel som ikke kunne delta på undersøkelsen. Årsakene til dette var at personene ikke ønsket å delta, at vi ikke klarte å komme i kontakt med dem eller at de var forhindret fra å delta (på grunn av sykdom, språkproblemer og lignende). I denne undersøkelsen gjaldt det 922 personer, dvs. 46,3 prosent av bruttoutvalget. Det ble altså oppnådd intervju med 1064 personer, eller 54,6 prosent. Tabell 13.1 viser hvordan svar, frafall og avgang fordeler seg i utvalget.

Tabell 13.1. Oversikt over svar, frafall og avgang. Prosent

	Antall	Prosent
Personer trukket ut til intervju	2 000	100
Avganger (døde, bosatt i utlandet, på institusjon)	14	
Bruttoutvalg	1 986	100
Nettoutvalg (personer det ble oppnådd intervju med)	1 064	53,6
Frafall	922	46,4

I tabell 13.2 gis en oversikt over de viktigste årsakene til frafall etter kjennemerkene kjønn, alder, utdanning og landsdel.

Tabell 13.2. Svarprosent og frafallsårsaker etter kjønn, alder, utdanning og landsdel. Prosent

	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke truffet	Forhindret	Annet frafall
Totalt	53,7	16,3	23,0	6,8	0,2
Kjønn					
Mann	53,1	15,7	24,1	7,0	0,1
Kvinne	54,1	16,8	21,9	6,7	0,3
Aldersgruppe					
15–24 år	42,9	41,5	35,0	7,3	0,3
25–44 år	48,4	14,9	29,1	7,4	0,1
45–66 år	62,6	17,9	15,9	3,4	0,1
67–79 år	58,7	18,3	7,3	15,1	0,5
Utdanningsnivå					
Grunnskole	44,4	19,3	27,2	8,7	0,4
Videregående	56,1	19,7	20,3	3,8	0,1
Universitet/høyskole	67,9	11,7	18,2	0,2	2,1
Uoppgitt	29,9	7,9	36,1	0	26,7
Landsdel					
Akershus og Oslo	55,4	14,6	20,9	8,5	0,6
Hedmark og Oppland	54,3	18,5	19,9	7,3	0
Østlandet ellers	53,1	17,4	23,2	6,0	0,3
Agder og Rogaland	53,4	19,0	20,7	6,9	0
Vestlandet	51,1	18,3	24,9	5,7	0
Trøndelag	54,7	13,4	26,3	5,6	0
Nord-Norge	53,6	11,5	27,6	7,3	0

³ BEBAS er den sentrale demografi-/befolkningsdatabasen i SSB. Den oppdateres flere ganger i måneden med opplysninger fra Det sentrale folkeregisteret.

Tabell 13.2 viser at størsteparten av frafallet består av personer vi ikke klarte å komme i kontakt med (23 prosent av bruttoutvalget). Den nest viktigste frafallsårsaken var at personene ikke ønsket å delta (16 prosent), mens 7 prosent var forhindret fra å delta.

Fordelingen av frafallsårsaker og svarprosent er relativt jevn mellom kjønnene, og de ulike landsdelene, men vi finner noen forskjeller når det gjelder alder og utdanning. Generelt øker svarprosenten med alder og utdanningsnivå. I den yngste aldersgruppen er det betydelig flere personer som ikke ønsker å delta i undersøkelsen (41,5 prosent), sammenliknet med de andre aldersgruppene. Andelen som vi ikke kommer i kontakt med er også noe høyere i den yngste aldersgruppen sammenliknet med de andre aldersgruppene. Når vi studerer utdanningsnivået, er andelen som ikke ønsker å delta jevnere mellom de ulike utdanningsnivåene enn mellom aldersgruppene. Andelen vi ikke treffer er imidlertid noe høyere blant personer med lav eller uoppgitt utdanning.

Utvalgsskjevhet

Frafall fører til utvalgsskjevhet når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes blant de som svarte (nettoutvalget) enn blant alle de som er trukket ut til undersøkelsen (bruttoutvalget). Utvalgsskjevhet i forhold til ett kjennemerke medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt i forhold til andre kjennemerker. På den annen side gir godt samsvar mellom fordelingen i netto- og bruttoutvalget for ett eller flere kjennemerker ingen garanti for at utvalget ikke er skjevt på andre kjennemerker.

Vi kan også snakke om utvalgsskjevhet når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes i bruttoutvalget enn i populasjonen som undersøkelsen skal si noe om. Denne typen utvalgsskjevhet kan oppstå i utvalgstrekkningen, hvor tilfeldigheter kan føre til at fordelingen av enkelte kjennemerker i utvalget ikke er helt lik fordelingen i populasjonen (utvalgsvarians).

I vurderingen av utvalgsskjevhet bør en knytte større oppmerksomhet til avvikene mellom nettoutvalget og bruttoutvalget enn mellom bruttoutvalget og populasjonen. Avvikene mellom bruttoutvalget og populasjonen skyldes tilfeldig utvalgsvarians, og en kan forvente at personene som trekkes ut i hver befolkningsgruppe ikke skiller seg systematisk fra de som ikke trekkes ut. Dersom en ønsker å presentere data for et tverrsnitt av det norske folk, vil grupper som er underrepresentert i bruttoutvalget veie for lite i de samlede resultatene. Innenfor hver gruppe vil personene som er trukket ut være representative for sin gruppe. Slike skjevheter er erfaringsmessig små, og vi vil derfor ikke gå nærmere inn på dette. I sammenlikninger mellom netto- og bruttoutvalget har man i tillegg en risiko for at de personene i en befolkningsgruppe som faktisk har deltatt (nettoutvalget), skiller seg systematisk fra de personene som ikke har deltatt (fracfallet).

Hvis temaet en studerer (den avhengige variabelen) har en særlig sterk sammenheng med kjennetegn som er skjevt fordelt i utvalget, kan en vurdere å vekte data-materialet for å minske effekten av skjevhetene. I de fleste tilfeller vil skjevhetene være for små til at dette har noen hensikt.

I tabell 13.3 har vi tatt for oss kjennemerkene kjønn, alder, utdanning og landsdel, og sett etter skjevheter i fordelingen i bruttoutvalget, nettoutvalget og blant frafallet. Avvikene er relativt små og vil i de fleste sammenhenger ikke ha betydning for resultatet. Når det gjelder kjønn og landsdel er forskjellene mellom netto- og bruttoutvalget helt marginale. Derimot finner vi større avvik for kjennetegnene alder og utdanningsnivå. De to yngste aldersgruppene er noe underrepresentert i nettoutvalget, mens personer i alderen 45–66 år er noe overrepresentert. De med lav og uoppgitt utdanning er underrepresentert, mens personer med høyere utdanning er tilsvarende overrepresentert. Ønsker man å rette opp denne skjevheten er det mulig å vekte nettoutvalget etter disse variablene. All skjevhet med hensyn

til disse variablene vil da bli rettet opp. Samtidig kan man imidlertid aldri forsikre seg om at nettoutvalget er skjævt etter andre kjennemerker enn de vi har tilgang til. I realiteten er det ingen garanti at å vekte etter disse variablene vil rette opp all skjævhets introdusert ved frafall. I denne analysen er ikke nettoutvalget vektet etter disse variablene. Det er to grunner til dette: For det første sammenlikner vi resultatene fra denne undersøkelsen med tidligere åringer, og tidligere har ikke materialet blitt vektet. For å beholde sammenlikningsgrunnlaget blir derfor ikke materialet vektet. For det andre bryter vi statistikken ned etter nettopp disse kjennetegnene (utdanning og alder) og sammenlikner utviklingen over tid. Dette kan være med å belyse for eventuelle skjævheter.

Tabell 13.3. Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg og forskjell mellom netto- og bruttoutvalg fordelt på kjønn, alder, utdanning og landsdel. Prosent

	Bruttoutvalg	Frafall	Nettoutvalg	Netto-brutto
Totalt	100	100	100	
Kjønn				
Mann	49,9	50,5	49,4	-0,5
Kvinne	50,1	49,5	50,6	0,5
Aldersgruppe				
15–24 år	16	19,6	12,7	-3,3
25–44 år	37,9	42,1	34,2	-3,7
45–66 år	35,1	28,3	40,9	5,8
67–79 år	11,1	9,7	12	0,9
Utdanningsnivå				
Ungdomskole eller lavere	24,3	29,1	20,1	-4,2
Videregående	38,8	36,7	40,5	1,7
Universitet/høyskole	26,8	18,6	33,9	7,1
Uoppgitt	10,1	15,5	5,5	-4,6
Landsdel				
Akershus og Oslo	23,8	22,9	24,6	0,8
Hedmark og Oppland	7,6	7,5	7,7	0,1
Østlandet ellers	18,5	18,7	18,3	-0,2
Agder og Rogaland	14,6	14,7	14,5	-0,1
Vestlandet	16,8	17,7	15,9	-0,9
Trøndelag	9	8,8	9,2	0,2
Nord-Norge	9,7	9,7	9,7	0,0

Utvalgsvarians

Resultatene bygger på opplysninger om et utvalg av den befolkningen som undersøkelsen dekker, og det er derfor knyttet en viss usikkerhet til dem. Denne usikkerheten kalles utvalgsvarians. I og med at utvalget er trukket etter reglene for tilfeldig utvalg, er det mulig å beregne hvor stor utvalgsvariansen kan ventes å bli.

Et hyppig brukt mål på usikkerheten i resultatet for et kjennemerke, er standardavviket til den observerte verdien av dette kjennemerket. Størrelsen på dette standardavviket avhenger av tallet på observasjoner i utvalget, måten utvalget er trukket på og av fordelingen til det aktuelle kjennemerket i befolkningen. Fordelingen i befolkningen kjenner vi ikke, men det er mulig å anslå standardavviket i utvalgsfordelingen ved hjelp av observasjonene i utvalget.

Det er ikke foretatt egne beregninger av slike anslag for denne undersøkelsen. Tabell 13.4 viser likevel størrelsen på standardavviket for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser for et utvalg som er trukket etter SSBs utvalgsplan. Av tabellen går det fram at den absolutte usikkerheten øker når antall observasjoner minker og når prosenttallet nærmer seg 50.

Ved hjelp av standardavviket er det mulig å beregne et intervall som med en bestemt sannsynlighet inneholder den sanne verdi av en beregnet størrelse (den verdien vi ville ha fått dersom vi hadde foretatt en totaltelling i stedet for en utvalgsundersøkelse). Slike intervaller kalles konfidensintervaller hvis de er konstruert på en bestemt måte: La M være den beregnede størrelsen og S være et anslag for standardavviket til M . Konfidensintervallet med grensene $(M-2S)$ og $(M+2S)$, vil med omtrent 95 prosents sannsynlighet inneholde den sanne verdien.

Tabell 13.4. Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser

Antall observasjoner	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	50/50
25	4,4	6,1	7,3	8,2	8,8	9,4	9,7	10	10,2
50	3,1	4,3	5,1	5,7	6,2	6,5	6,8	7	7,1
100	2,2	3	3,6	4	4,4	4,6	4,8	4,9	5
200	1,5	2,1	2,5	2,8	3,1	3,2	3,4	3,5	3,5
300	1,3	1,7	2,1	2,3	2,5	2,7	2,8	2,8	2,9
500	1	1,3	1,6	1,8	1,9	2,1	2,1	2,2	2,2
700	0,8	1,1	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,9	1,9
800	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,7	1,8
900	0,7	1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	1,6	1,7
1000	0,7	0,9	1,1	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,6
1066	0,7	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5

Følgende eksempel illustrerer hvordan en kan bruke tabell 13.4 for å finne konfidensintervaller: Anslaget på standardavviket til et observert prosenttall på 70 er 1,4 når antall observasjoner er 1000. Konfidensintervallet for den sanne verdi får grensene $70 \pm 2 \times 1,4$. Det vil si at intervallet som strekker seg fra 67,2 til 72,8 prosent med 95 prosent sannsynlighet inneholder den tallstørrelsen en ville fått om hele befolkningen hadde vært med i undersøkelsen.

Konfidensintervall kan konstrueres for ulike sikkerhetsnivå. Et konfidensintervall med grensene (M+S) og (M-S) vil med 68 prosent sannsynlighet inneholde populasjonens sanne verdi. Et konfidensintervall med grensene (M+2,6S) og (M-2,6S) vil med 99 prosent sannsynlighet inneholde populasjonens sanne verdi.

Ofte er det ønskelig å sammenlikne prosenttall for flere grupper. Når to usikre tall sammenliknes, vil usikkerheten på forskjellen mellom dem vanligvis bli større enn usikkerheten knyttet til hvert enkelt tall. Standardavviket til forskjeller mellom to prosenttall er lik kvadratrotten av summen av kvadratene av standardavvikene til enkelttallene. Når en har anslag for standardavviket til slike forskjeller, kan en konstruere konfidensintervall for den sanne verdi på samme måte som beskrevet ovenfor.

Innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil

I enhver undersøkelse, både i totaltelling og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidningen.

Datainnsamlingen i denne undersøkelsen foregikk ved hjelp av PC. CAI-baserte undersøkelser (computer assisted interviewing) foregår på den måten at intervjuerne benytter PC under intervjuet, leser opp spørsmålene fra dataskjermen og registrerer svarene direkte. En viktig fordel med denne innsamlingsmetoden er at en kan legge inn flere kontroller for å forebygge feil svar eller registreringsfeil under intervjuet. I noen tilfeller får intervjueren advarsler ved registrering av svar. I andre tilfeller er det lagt inn grenseverdier som ikke kan overskrides. Dessuten kontrolleres det at bare gyldige koder for svaralternativer registreres. Alle disse sidene ved PC-assistert intervjuing fører til økt datakvalitet. Innsamlingsfeil som skyldes intervjuerens feilregistreringer blir langt mindre enn ved bruk av papirskjema.

Innsamlingsfeil kan også komme av at intervjupersonen avgir feil svar. Det kan skyldes at spørsmål blir misforstått. Når det blir spurt om forhold som folk erfaringsmessig finner kompliserte, må en også regne med å få en del feilaktige svar. Innsamlingsfeil kan også oppstå fordi visse spørsmål av enkelte oppfattes som ømtålige. Intervjupersonene kan i slike tilfeller bevisst gi feilaktige svar. I denne undersøkelsen er det spesielt spørsmålene om inntekt og stemmegivning som kan oppfattes som sensitiv informasjon. Vi har imidlertid ingen grunn til å tro at dette har påvirket resultatet.

De vurderinger som ligger til grunn for svaret kan også bli påvirket av hva intervjupersonen oppfatter som sosialt ønskelig. Denne faktoren kan ha påvirket hva respondentene har svart på spørsmål om de er for eller mot bistand.

Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Slike feil kan oppstå for eksempel under avledninger (omkodinger). Gjennom ulike kontroller har man søkt å finne feil og rette dem opp.

Når en har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller, og det er klart at ikke alle feil oppdages. I denne undersøkelsen er det imidlertid ikke oppdaget noen slike feil.

Referanser

Field, Andy & Miles, Jeremy (2010): *Discovering Statistics using SAS*. SAGE Publications Ltd. London.

Løwe, Torkil (2003): *Levekår i landbruket*. Økonomiske analyser 6/2003. Statistisk sentralbyrå. Oslo

Ringdal, Kristen (2007): *Enhet og mangfold. Samfunnsvitenskaplig forskning og kvantitativ metode*. Fagbokforlaget, Oslo

Roll-Hansen, Dag m.fl. (2007). *Holdninger til norsk bistand*. Rapporter 2007/13. Statistisk sentralbyrå. Oslo

Statistisk sentralbyrå (1972): *Holdninger til norsk utviklingshjelp 1972*. Rapporter nr 19. Statistisk sentralbyrå, Oslo

Vågane, Liva (2002): *Holdninger til og kunnskap om norsk utviklingshjelp 2001*. Rapporter 2002/25. Statistisk sentralbyrå. Oslo

Vedlegg A:Tidsserier

Tabell A.1. Holdning til norsk utviklingshjelp til land i Asia, Afrika og Latin-Amerika. 1972–2010. Prosent

År	For	Mot	Vet ikke
1972	72	19	9
1974	73	19	8
1977	80	12	8
1980	77	17	6
1983	81	13	6
1986	85	9	6
1990	77	17	6
1993	85	11	4
1995	80	16	4
1996	84	15	1
1999	88	10	1
2001	88	9	2
2006	90	9	1
2010	87	8	5

Tabell A.2. Holdning til norsk utviklingshjelp til land i Øst-Europa og det tidligere Sovjetunionen. 1996–2010. Prosent

År	For	Mot	Vet ikke
1996	82	16	2
1999	88	11	1
2001	85	12	4
2006	81	15	4
2010	70	22	7

Tabell A.3. Holdning til størrelsen på Norges budsjett til utviklingshjelp/bistand. 1972–2010. Prosent

	Større	Passe	Mindre	Sløfjet	Vet ikke
1972	10	48	24	11	7
1974	12	46	26	9	7
1977	11	48	27	7	7
1980	19	52	16	6	7
1983	12	56	15	5	12
1986	24	55	12	3	6
1990	15	53	22	5	5
1993	14	55	26	2	3
1995	9	53	30	4	4
1996	12	51	30	5	2
1999	11	53	30	3	2
2001	15	53	25	4	3
2006	15	47	32	2	5
2010	13	56	22	2	8

Tabell A.4. Vurdering av hvilken kanal som gir den mest effektive bistanden. 2006 og 2010. Prosent

År	Statlige kanaler	Verdensbanken og FN	liknende banker	Frivillig organisasjoner	Det private næringsliv	Ingen av delene/vet ikke
2006	14	30	3	44	.	9
2010	14	30	5	30	5	1

Tabell A.5. Holdning til om Norge bør prioritere akutt nødhjelp eller langsiktig bistand. 2006 og 2010. Prosent

År	Bør prioritere nødhjelp	Begge deler like viktig	Bør prioritere langsiktig bistand	Vet ikke
2006	22	35	47	1
2010	15	47	34	4

Tabell A.6. Vurdering av resultatene av nødhjelpsaksjoner Norge har deltatt i. 2006 og 2010. Prosent

År	Veldig gode resultater	Ganske gode resultater	Verken gode eller dårlige	Ganske dårlige resultater	Veldig dårlige resultater	Vet ikke
2006	8	59	16	10	2	5
2010	7	51	27	7	1	7

Tabell A.7. Vurdering av resultatene av langsiktig bistand fra Norge. 2006 og 2010. Prosent

År	Veldig gode resultater	Ganske gode resultater	Verken gode eller dårlige	Ganske dårlige resultater	Veldig dårlige resultater	Vet ikke
2006	2	50	20	18	2	8
2010	3	43	33	9	2	11

Tabell A.8. Andel som kjenner til organisasjoner, bedrifter eller statlige institusjoner som arbeider med ulike former for bistand. 1999–2010. Prosent

År	Flyktning-rådet	Kirkens Nødhjelp	Leger Uten Grenser	NORAD	Norsk Folkehjelp	UD	Plan Norge	Redd Barna	Norges Røde Kors	Andre	Kjenner ingen
1999 ..	.	46	.	36	36	6	.	43	65	38	9
2001 ..	3	39	11	26	36	3	6	31	64	15	9
2006 ..	5	34	35	22	20	3	7	27	61	33	15
2010 ..	16	32	23	15	20	5	15	34	60	36	13

Tabell A.9. Vurdering av om det er riktig at norske myndigheter stiller betingelser til land som får bistand fra Norge. 1996–2010. Prosent

År	Ja	Nei	Vet ikke
1996	96	.	.
1999	94	.	.
2001	91	.	.
2006	93	5	2
2010	80	14	6

Tabell A.10. Interesse for stoff om utviklingsland og bistand i media. 1996–2010. Prosent

År	Svært interessert	En del interessert	Litt interessert	Ikke interessert	Vet ikke
1996	6	37	51	7	0
1999	8	40	47	5	0
2001	8	36	47	8	2
2006	8	39	47	7	0
2010	5	29	50	14	2

Vedlegg B: Spørreskjema

Holdninger til norsk bistand 2010

Jeg skal nå stille deg noen spørsmål om ulike forhold i utviklingsland

Info1(erstatter Nor 10 a-i)

Det er flere ulike syn på hvorfor det er så vanskelig å få til økonomisk og sosial vekst i utviklingslandene. Jeg skal nå lese opp noen mulige årsaker til de utfordringene utviklingslandene står over. Kan du for hver av årsakene angi om du mener denne er veldig viktig, ganske viktig eller mindre viktig?

1. Krig og konflikter i utviklingsland
2. Utviklingslandene har for stor gjeldsbyrde
4. Internasjonale handelsregler hindrer eksport fra utviklingsland
5. Utviklingslandene fører en feilslått økonomisk politikk
5. Korrupsjon og dårlig styresett i utviklingsland
6. Utviklingslandene får for lite internasjonal bistand
7. Brudd på menneskerettigheter i utviklingsland
8. Bistanden drives på feil måte og gjør utviklingsland avhengige av hjelp utenfra
9. Betingelser knyttet til bistand og lån

Veldig viktig

Ganske viktig

Mindre viktig

Info2

Tror du fattigdom i utviklingsland skyldes interne eller eksterne forhold?

MED INTERNE FORHOLD MENER VI FORHOLD I DET ENKELTE UTVIKLINGSLAND. MED EKSTERNE FORHOLD TENKER VI PÅ RELASJONER MELLOM UTVIKLINGSLAND OG ANDRE LAND, SAMT INTERNASJONALE ORGANISASJONER

- 1) Interne
- 2) Eksterne
- 3) Begge

Info3

Tror du de rike landenes engasjement for miljø og utvikling i utviklingsland gir i hovedsak ...

- 1) en positiv effekt
- 2) både positiv og negativ effekt
- 3) eller en negativ effekt

Info4a

Jeg skal nå lese opp noen tiltak norske myndigheter kan bruke for å bidra til utvikling i utviklingsland. Kan du for hver av dem si om du mener tiltaket er veldig viktig, ganske viktig eller mindre viktig?

- 1) Jobbe for at internasjonale handelsregler kommer utviklingsland til gode.
- 2) Tilrettelegge bedre for Fairtradeprodukter i norske butikker.
- 3) Bekjempe mulighetene for skatte- og kapitalflukt fra utviklingsland gjennom skatteparadiser
- 4) Øke den norske bistanden
- 5) Hindre at rike land og storselskaper driver oppkjøp av store jordbruksområder i fattige land for å dekke egne behov
- 6) Gjøre det enklere for norske forbrukere å gjøre miljøvennlige valg i hverdagen
- 7) Legge til rette for at norsk næringsliv og oljefondet investerer og er aktive i utviklingsland
- 8) Sørge for at bistanden fører til resultater
- 9) Øke rammen for skattefradrag for gaver til humanitære hjelpeorganisasjoner for å stimulere til økt givervilje.

Veldig viktig

Ganske viktig

Mindre viktig

Nor1

Norge gir forskjellige former for hjelp til utviklingslandene i Asia, Afrika og Latin-Amerika. Er du for eller mot at Norge gir slik hjelp?

1) FOR

2) MOT

Nor2

Norge gir også hjelp til land i Øst-Europa, tidligere Sovjet-republikker og Russland. Er du for eller mot at Norge gir hjelp til disse landene?

1) FOR

2) MOT

Hvis IO-nummeret er partall:

Nor3a

I statsbudsjett for 2010 er det satt av 28 milliarder kroner til bistand. Til sammenlikning er sosial og trygdebudsjettet på rundt 300 milliarder kroner. Synes du beløpet til bistand...

1) burde være større,

2) er passe,

3) burde være mindre

4) eller burde sløyfes helt?

Hvis IO-nummeret er oddetall:

Nor3b

I statsbudsjett for 2010 er det satt av 28 milliarder kroner til bistand. Til sammenlikning er miljøvernbudsjettet på rundt 4 milliarder kroner. Synes du beløpet til bistand...

- 1) burde vært større,
- 2) er passe,
- 3) burde vært mindre
- 4) eller burde sløyfes helt?

Nor4a

Kjenner du til om norske myndigheter driver med konkrete utviklingsprosjekter innenfor noen av disse områdene?

- 1) styresett og demokrati
- 2) energi og olje
- 3) helse
- 4) miljø, skog og klima
- 5) likestilling
- 6) utdanning
- 7) handel og næringsutvikling

JA/NEI

Nor5

Norsk bistand gis gjennom flere kanaler. Hva tror du gir den mest effektive bistanden: at den gis gjennom statlige kanaler, FN, Verdensbanken og liknende internasjonale banker, frivillige organisasjoner eller det private næringsliv?

- 1) STATLIGE KANALER
- 2) FN
- 3) VERDENSBANKEN OG LIKNENDE INTERNASJONALE BANKER
- 4) FRIVILLIGE ORGANISASJONER
- 5) DET PRIVATE NÆRINGS LIV
- 6) INGEN AV DELENE/ BISTAND ER IKKE EFFEKTIVT.

Nor6

Synes du Norge bør prioritere akutt nødhjelp eller langsiktig bistand?

- 1) BØR PRIORITERE NØDHJELP
- 2) BEGGE DELER LIKE VIKTIG
- 3) BØR PRIORITERE LANGSIKTIG BISTAND

Nor7

Har du inntrykk av at nødhjelpsaksjoner som Norge har deltatt i stort sett har gitt...

- 1) veldig gode resultater,
- 2) ganske gode resultater,
- 3) verken gode eller dårlige resultater
- 4) ganske dårlige resultater
- 5) eller veldig dårlige resultater

Nor8a

Har du inntrykk av at den langsiktige statlige bistanden fra Norge stort sett har gitt ...

- 1) veldig gode resultater,
- 2) ganske gode resultater,
- 3) verken gode eller dårlige resultater
- 4) ganske dårlige resultater
- 5) eller veldig dårlige resultater

Nor8b

Har du inntrykk av at den langsiktige bistanden fra frivillige organisasjoner i Norge stort sett har gitt...

- 1) veldig gode resultater,
- 2) ganske gode resultater,
- 3) verken gode eller dårlige resultater
- 4) ganske dårlige resultater
- 5) eller veldig dårlige resultater

Nor8c

Har du inntrykk av at norsk privat næringslivs engasjement i utviklingsland stort sett har påvirker landenes utvikling i..

- 1)Veldig god grad
- 2)Ganske god grad
- 3)Verken god eller dårlig grad
- 4)Ganske liten grad
- 5)Eller veldig liten grad

Nor9

Kan du nevne navnet på noen organisasjoner, bedrifter eller statlige institusjoner som arbeider med forskjellige former for bistand? Nevn alle du vet om. IKKE LES OPP, MEN MERK AV HVA IO SIER.

- 1) FLYKTNINGERÅDET/FLYKTNINGEHJELPEN
- 2) KIRKENS NØDHJELP
- 3) Leger uten grenser
- 4) NORAD /DIREKTORATET FOR UTVIKLINGSSAMARBEID
- 5) NORSK FOLKEHJELP
- 6) UTENRIKSDEPARTEMENTET / UD
- 7) PLAN / PLAN NORGE
- 8) REDD BARNA
- 9) RØDE KORS / NORGES RØDE KORS
- 10) ANDRE
- 11)KJENNER INGEN

Hvis 10

Spesifiser _____

Nor9a

Synes du det er riktig av norske myndigheter å stille betingelser til styreformen i de landene som skal få bistand fra Norge?

- 1) Ja
- 2) Nei

Nor9b

Synes du det er riktig at utviklingsland har det fulle ansvar for gjennomføring av utviklingsprosjekter i eget land?

- 1) Ja
- 2) Nei

Nor11a

Hvor interessert er du i stoff om utviklings politikk i media? Er du...

- 1) svært interessert,
- 2) en del interessert,
- 3) litt interessert
- 4) eller ikke interessert

Nor11b

Synes du massemediene stort sett gir et riktig bilde av situasjonen i utviklingslandene?

- 1) ja
- 2) nei

Hvis Nei i NOR11b

Nor11b2

Synes du at reportasjene gir et for negativt eller for positivt bilde av situasjonen i utviklingslandene?

- 1) FOR NEGATIVT
- 2) FOR POSITIVT

Nor11b 3

Synes du massemediene stort sett gir et riktig bilde av Norges rolle i utviklingslandene?

- 1) ja
- 2) nei

Hvis Nei i NOR11b

Nor11b 4

Synes du at reportasjene gir et for negativt eller for positivt bilde av Norges rolle i utviklingslandene?

- 1) FOR NEGATIVT
- 2) FOR POSITIVT

Nor12

Alt i alt, opplever du at norsk bistand gir...

- 1) veldig gode resultater,
- 2) ganske gode resultater,
- 3) verken gode eller dårlige resultater
- 4) ganske dårlige resultater
- 5) eller veldig dårlige resultater

ValgMorg

Vi skal nå stille noen spørsmål om stemmegivning. Hvis det var

stortingsvalg i morgen, hvilket parti ville du da stemme på? HVIS DU IKKE

FINNER PARTIET BLANT SVARALTERNATIVENE NEDENFOR, MARKER MED 18 FOR ANNET

PARTI OG SKRIV INN HVILKET I NESTE SPØRSMÅL.

Rød Valgallianse/AKP

Sosialistisk Venstreparti

Det Norske Arbeiderparti

Venstre

Kristelig Folkeparti

Senterpartiet

Høyre

Fremskrittspartiet

Andre partier

Ville ikke stemme

Ikke stemmerett

Hush

Hva vil du anslå husholdningens samlede brutto inntekt til i 2005?

0-99 000

100 000-199 000

200 000-299 000

300 000-399 000

400 000-499 000

500 000-599 000

600 000-699 000

700 000-799 000

800 000-899 000

900 000 eller mer

Figurregister

2.1. Holdning til norsk utviklingshjelp. 1972–2010. Prosent	8
2.2. Holdning til norsk bistand til land i Øst-Europa og det tidligere Sovjetunionen. 1996–2010. Prosent	10
2.3. Holdning til bistand til land i Øst-Europa og land i det tidligere Sovjetunionen, etter aldersgruppe. 2010. Prosent	11
3.1. Holdning til størrelsen på Norges budsjett til utviklingshjelp/bistand. 1972–2010. Prosent	13
3.2. Andel som mener bistandsbudsjettet bør være større, er passe stort, bør være mindre eller sløyfes helt etter utdanningsnivå. 2010. Prosent	13
3.3. Andel i ulike aldersgrupper som ønsker at bistandsbudsjettet skal reduseres, etter om de er bedt om å sammenlikne med sosial- og trygdebudsjettet eller miljøbudsjettet. 2010. Prosent	14
4.1. Andel som mener norsk bistand gir veldig gode eller ganske gode resultater for ulike aldersgrupper. 2006 og 2010. Prosent.....	18
4.2. Andel som mener at nødhjelp og langsiktig statlig bistand gir veldig god eller ganske gode resultater etter kjønn. Prosent. 2010.....	20
4.3. Andel som mener langsiktig bistand gitt av frivillig organisasjoner, staten, norsk nødhjelp eller engasjement fra norsk privat næringsliv gir veldig gode eller ganske gode resultater. Prosent. 2010	20
4.4. Andel som mener langsiktig bistand gitt av frivillig organisasjoner, staten eller engasjement fra norsk privat næringsliv gir veldig gode eller ganske gode resultater etter partipreferanse. Prosent. 2010	21
5.1. Andel som mener ulike kanaler gir den mest effektive bistanden. Prosent. 2010.....	26
5.2. Andel som mener ulike kanaler gir den mest effektive bistanden etter alder. 2010. Prosent	27
5.3. Andel som mener Norge bør prioritere ulike former for bistand. 2010. Prosent.....	27
5.4. Andel som mener det er riktig å stille betingelser til land som mottar bistand. 1996, 1999, 2001, 2006, 2010. Prosent	28
6.1. Andelen som kjenner til satsingsområder for norsk bistand. 2010. Prosent	33
7.1. Andel som nevner ulike organisasjoner som arbeider med bistand. 1999, 2001, 2006 og 2010. Prosent	36
7.2. Andel som kjenner til at Norad jobber med bistand etter aldersgrupper. 2010. Prosent	37
8.1. Andel som mener ulike forhold er viktige årsaker til at det er så vanskelig å få til vekst i utviklingsland. 2010. Prosent	39
9.1. Andel som mener fattigdom i utviklingsland skyldes interne, eksterne eller både interne og eksterne forhold. 2010. Prosent.....	43
9.2. Andel som mener rike lands engasjement for miljø og utvikling gir positive, negative eller både positive og negative effekter. 2010. Prosent	44
10.1. Andel som mener ulike tiltak norsk myndigheter kan gjennomføre er svært viktige for å få til utvikling i utviklingsland. 2010. Prosent	46
11.1. Interesse for stoff om utviklingspolitikk i media. 1996, 1999, 2001, 2006 og 2010. Prosent	52
12.1. Vurdering av bildet som massemedia gir av situasjonen i utviklingsland. 2010. Prosent	54
12.2. Vurdering av bildet massemedier gir av Norges rolle i utviklingsland. 2010. Prosent..	54

Tabellregister

2.1.	Logistisk regresjon. Holdning til norsk bistand til land i Asia, Afrika og Latin-Amerika	9
2.2.	Ulike befolkningsgruppers holdning til norsk bistand til land i Asia, Afrika og Latin-Amerika. Prosent	11
2.3.	Ulike befolkningsgruppers holdning til norsk bistand til land i Øst-Europa og det tidligere Sovjetunionen. Prosent	12
3.1.	Ulike befolkningsgruppers vurdering av størrelsen på bistandsbudsjettet. Prosent.....	15
3.2.	Ulike befolkningsgruppers vurdering av størrelsen på bistandsbudsjettet vurdert mot miljøbudsjettet. Prosent	16
3.3.	Ulike befolkningsgruppers vurdering av størrelsen på bistandsbudsjettet vurdert mot sosial- og trygdebudsjettet. Prosent	17
4.1.	Logistisk regresjon. Holdning til om norsk bistand gir gode eller veldig gode resultater	19
4.2.	Ulike befolkningsgruppers generelle vurdering av resultatene av norsk bistand. Prosent. 2010	21
4.3.	Ulike befolkningsgruppers vurdering av resultatene av nødhjelpsaksjoner Norge har deltatt i. Prosent. 2010	22
4.4.	Ulike befolkningsgruppers vurdering av resultatene av statlig langsiktig bistand. Prosent. 2010	23
4.5.	Ulike befolkningsgruppers vurdering av resultatene av langsiktig bistand gitt av frivillige organisasjoner. Prosent. 2010.....	24
4.6.	Ulike befolkningsgruppers inntrykk norsk privat næringslivs engasjement i utviklingsland. Prosent. 2010.....	25
5.1.	Ulike befolkningsgruppers vurdering av hvilken kanal som gir den mest effektive bistanden. 2010. Prosent.....	29
5.2.	Ulike befolkningsgruppers holdning til om nødhjelp eller langsiktig bistand bør prioriteres. 2010. Prosent	30
5.3.	Ulike befolkningsgruppers holdning til om det er riktig å stille betingelser til styreformen til de landene som skal få bistand fra Norge. 2010. Prosent	31
5.4.	Ulike befolkningsgruppers holdning til om utviklingsland skal ha det fulle ansvaret for gjennomføring av utviklingsprosjekter i eget land. 2010. Prosent	32
6.1.	Ulike befolkningsgruppers kjennskap til satsningsområder for norsk bistand. 2010. Prosent	34
6.2.	Ulike befolkningsgruppers kjennskap til satsningsområder for norsk bistand. 2010. Prosent	35
7.1.	Andel i ulike befolkningsgrupper med kjennskap til organisasjoner, bedrifter og statlige institusjoner som arbeider med forskjellige former for bistand. Prosent	38
8.1.	Ulike befolkningsgruppers vurdering av om stor gjeldsbyrde, internasjonale handelsregler eller krig og konflikter er viktige hindre for vekst. 2010. Prosent	40
9.1.	Ulike befolkningsgruppers vurdering av om fattigdom skyldes interne eller eksterne forhold. Prosent	44
9.2.	Ulike befolkningsgruppers vurdering om rike lands engasjement for miljø og utvikling gir positive eller negative effekter. Prosent.....	45
10.1.	Ulike befolkningsgruppers vurderinger av om internasjonale handelsregler og det å tilrettelegge for Fairtradeprodukter er tiltak norske myndigheter kan bruke for å bidra til utvikling i utviklingsland. 2010. Prosent	47
10.2.	Ulike befolkningsgruppers vurderinger av om å øke bistanden og hindre oppkjøp av jordbruksområder er tiltak norske myndigheter kan bruke for å bidra til utvikling i utviklingsland. 2010. Prosent.....	48
10.3.	Ulike befolkningsgruppers vurderinger av om det å legge til rette for investeringer og sørge for at bistanden fører til resultater er tiltak norske myndigheter kan bruke for å bidra til utvikling i utviklingsland. 2010. Prosent	49
10.4.	Ulike befolkningsgruppers vurderinger av om det å bekjempe skatte- og kapitalflukt og tilrettelegge for miljøvennlige valg i hverdagen er tiltak norske myndigheter kan bruke for å bidra til utvikling i utviklingsland. 2010. Prosent	50
10.5.	Ulike befolkningsgruppers vurderinger av om å øke rammen for skattefradrag er tiltak norske myndigheter kan bruke for å bidra til utvikling i utviklingsland. 2010. Prosent	51
11.1.	Ulike befolkningsgruppers interesse for stoff om utviklingspolitikk i media. Prosent ...	53
12.1.	Ulike befolkningsgruppers vurdering av bildet massemedier gir av situasjonen i utviklingsland. Prosent	55
12.2.	Ulike befolkningsgruppers vurdering av bildet massemedier gir av Norges rolle i utviklingsland. 2010. Prosent.....	56
13.1.	Oversikt over svar, frafall og avgang. Prosent.....	57
13.2.	Svarprosent og frafallsårsaker etter kjønn, alder, utdanning og landsdel. Prosent.....	57
13.3.	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg og forskjell mellom netto- og bruttoutvalg fordelt på kjønn, alder, utdanning og landsdel. Prosent	59
13.4.	Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser	60

Vedlegg

A.1. Holdning til norsk utviklingshjelp til land i Asia, Afrika og Latin-Amerika. 1972–2010. Prosent	63
A.2. Holdning til norsk utviklingshjelp til land i Øst-Europa og det tidligere Sovjetunionen. 1996–2010. Prosent	63
A.3. Holdning til størrelsen på Norges budsjett til utviklingshjelp/bistand. 1972–2010. Prosent	63
A.4. Vurdering av hvilken kanal som gir den mest effektive bistanden. 2006 og 2010. Prosent	63
A.5. Holdning til om Norge bør prioritere akutt nødhjelp eller langsiktig bistand. 2006 og 2010. Prosent	63
A.6. Vurdering av resultatene av nødhjelpsaksjoner Norge har deltatt i. 2006 og 2010. Prosent	63
A.7. Vurdering av resultatene av langsiktig bistand fra Norge. 2006 og 2010. Prosent	64
A.8. Andel som kjenner til organisasjoner, bedrifter eller statlige institusjoner som arbeider med ulike former for bistand. 1999–2010. Prosent	64
A.9. Vurdering av om det er riktig at norske myndigheter stiller betingelser til land som får bistand fra Norge. 1996–2010. Prosent	64
A.10. Interesse for stoff om utviklingsland og bistand i media. 1996–2010. Prosent	64